Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України ◆ № 81 (331) ◆ Вівторок, 5 травня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

ВІД'ЇЗД ЛЕОНІДА КРАВЧУКА

3 травня Президент України Леонід Кравчук відбув з офіційним візитом до Туреччини. В програмі візиту — зустрічі з Головою Великих Національних зборів Хусаметдіном Джіндоруком, який зараз виконує обов'язки Президента Турецької Республіки, Прем'єр-міністром Сулейманом Деміролем, а також підписання українсько-турецьких документів.

ПЕРЕБУВАННЯ НА ХЕРСОНЩИНІ

Голова Кабінету Міністрів України Вітольд Фокін відвідав Херсонщину, де цікавився ходом весняних польових робіт. Зокрема в Каховському районі він знайомився з практикою створення українсько-американського бізнес-центру. Керівника уряду поінформували про перспективи взаємовигідного співробітництва між українськими та західними партнерами. У Новій Каховці Голова Кабінету Міністрів мав ділову зустріч з керівниками місцевої влади, спеціалістами господарств ряду районів області.

НА КОРДОНІ ХМАРИ ХОДЯТЬ ВЕСЕЛО

27—29 квітня в польському місті Пшемисль відбулося перше засідання експертних груп по обговоренню проекту Договору між Україною та Республікою Польща про правовий режим українсько-польського кордону, співробітництво і взаємодопомогу з прикордонних питань. Українську делегацію очолював начальник договірно-правового відділу Державного комітету у справах охорони державного кордону України генерал-майор О. Первомайський, польську — заступник головного коменданта Прикордонної варти полковник Р. Добровольський.

У ході переговорів відзначено, що підписання Договору відповідало б інтересам обох держав. Підкреслено, що новий договір сприятиме поліпшенню міждержавних відносин України й Польщі, тіснішій взаємодії прикордонних служб.

Делегації домовились, що чергове засідання експертних груп відбудеться наприкінці травня нинішнього року на території України. Планується обговорення порядку користування прикордонними водоймами, залізничними й шосейними дорогами, що перетинають державний кордон, а також розгляд інших питань режиму кордону.

ГОРІЛКА ПРОТИ ОПОЗИЦІЇ

Мітинги противників і прихильників Президента Набієва тривають у Душанбе. Лідери таджицької опозиції запропонували сформувати державну раду, до складу якої входили б представники мусульманської і демократичної партій. Вони також виступили з вимогою відставки Президента. Тим часом таджицькі парламентарії проголосували за відновлення на посаді Голови Верховної Ради республіки Сафаралі Кенджаєва, який раніше змушений був подати у відставку на вимогу опозиції. Під час зустрічі з народними депутатами Таджикистану Президент Набієв заявив, що ситуація в Душанбе критична. Він виступив із заявою, в якій погрожував застосувати силу, якщо опозиція і надалі вимагатиме його відставки. Згідно з президентським указом в республіці за два тижні буде сформовано національну гвардію. В той же день Набієв оголосив про підвищення заробітної плати та пенсій, а також про зниження цін на основні продовольчі товари та горілку.

НЕ ЗМОГЛИ ДОМОВИТИСЯ

Адміністрація Кольської атомної електростанції має намір зупинити усі три блоки АЕС. Причиною такого неординарного заходу є конфлікт атомників з керівниками кольської енергосистеми. Останні відмовилися купувати електроенергію за цінами, які запропонували працівники АЕС. Попередні переговори не мали успіху, тому керівники станції погодилися на її зупинення. Під загрозою припинення роботи можуть опинитися кілька підприємств, до того ж такі гіганти, як «Североникель» і виробниче об'єднання «Апатит».

ТРИВОЖНИЙ ДЗВІНОК: ПРАВДА ЧИ ВИМИСЕЛ!

Вчора вранці до одного з працівників «Голосу України» зателефонував чоловік, який назвався депутатом, але більше нічого про себе не сказав. А повідомив він таке:

— Завтра, 5 травня, на сесії Верховної Ради автономної Республіки Крим готуються прийняти закони про повну незалежність Криму, а також про націоналізацію армії, флоту, служби національної безпеки, телебачення і радіо. Вчора на засіданні Президії ВР Криму ці документи були підготовлені і прийняті.

Інформація це чи дезинформація? Відповіді чекати недовго.

ХТО БУВ НІКИМ?..

1-го травня на Хрещатику, де зроблено оцей знімок, відбулася невелика демонстрація поборників соціалістичної ідеї. Співали «хто був ніким...», закликали до пролетарської, соціальної, інтернаціональної єдності. Мета, справді, благородна. До роботи, товариші!

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ЗДРАВИЦЬ НА ЧЕСТЬ НЕ БУЛО

День Першого травня став справжнім святом праці: тисячі, десятки тисяч рівненчан з самісінького ранку вирушили на дачні й городні ділянки. Ще недавні колгоспні приміські поля, передані нині городянам, нагадували розтривожені мурашники. Люди копали, сіяли, садили, тут же обідали — «з» і «без».

А на центральній міській площі, де колись стреміла постать вождя пролетарської революції, о 10.30 (о такій порі ще в недавньому минулому розпочиналася велика дефіляда) налічувалося всього восьмеро ветеранів — п'ятеро із західного боку і трійко — зі східного. Ні трибуни, ні синіх від холоду піонерів у майках і трусиках, ні здравиць на честь не було.

У наступному випуску

СВІТ ШИРОКИЙ...

Проблеми інтеграції України в азійські та європейські економічні регіони.

У КИЄВІ 1—2 травня відбувся III з'їзд УРП, який завершився розколом і виходом з партії колишнього заступника голови С. Хмари з прихильниками. З'їзд прийняв зміни і доповнення до програми і статуту УРП, обрав нове керівництво. Головою УРП став народний депутат України М. Горинь. Детальнішу інформацію про з'їзд читайте в наступних номерах.

Експрес-новини

До Белграда прибув посланник ООН Гулдінг, щоб дослідити можливість розміщення в Боснії й Герцеговіні сил ООН з підтримання миру. Він зустрівся з представниками федерального уряду в Белграді, а потім відправився до Загреба для переговорів з хорватським керівництвом.

* * *

Фундаменталістське угруповання сил афганського опору, очолюване Хекматіаром, призначило своїх представників до правлячої перехідної Ради моджахедів. Вони мають наміри здійснити політичний тиск у справі вивозу ополченських сил з Кабула, вказується в заяві угруповання Хекматіара. Вони також закликають до передачі всієї повноти влади перехідній Раді на чолі з її головою Моджадеді. Хекматіар заявив, що атакуватиме Кабул у разі, якщо з нього не виведуть ополченців з північного Афганістану. Ці сили під командуванням міністра оборони Афганістану Масуда раніше взяли контроль над містом, вибивши з нього бійців Хекматіара.

* * *

Тисячі військовослужбовців збройних сил США і національних гвардійців штату Каліфорнія продовжують патрулювати вулиці Лос-Анджелеса. У зв'язку зі стабілізацією ситуації в місті відмінено комендантську годину. Проте міські власті вважають, що війська мають залишатися в регіоні протягом кількох днів. За останніми даними під час сутичок на расовому грунті загинуло 50 осіб, понад 2 тисячі поранено, 9 тисяч заарештовано. Заворушення розпочалися після того, як Каліфорнійський суд присяжних виправдав чотирьох білих поліцейських, що їх звинувачували в нанесенні травм чорношкірому мешканцеві Лос-Анджелеса.

* * *

Адміністрація німецьких державних підприємств готується піти на деякі поступки страйкарям, що працюють у сфері громадського обслуговування. Нові пропозиції очікуються найближчим часом. Учора розпочався другий тиждень страйку. За словами керівників профспілок, чисельність страйкарів має збільшитися до 220 тисяч осіб. Припиниться рух вантажних поїздів. Страйк охопить аеропорти. Профспілки погрожують також зупинити роботу державного телебачення. У результаті страйку в Німеччині не доставляється пошта, не ходить міський транспорт, не вивозиться сміття.

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО СТАТУС АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ

Стаття 1. Республіка Крим є автономною складовою частиною України і самостійно вирішує питання, віднесені до її відання Конституцією та законами України.

Стаття 2. Територію Республіки Крим не може бути змінено чи передано до складу іншої держави.

Стаття 3. Віданню Республіки Крим в особі її вищих органів законодавчої та виконавчої влади, оскільки це не суперечить Конституції України, підлягають:

1) прийняття, зміни, тлумачення Конституції (Основного Закону) Республіки Крим та її законів, контроль за їх дотриманням;

2) участь у формуванні та здійсненні внутріполітичної і зовнішньополітичної діяльності України з питань, які стосуються інтересів Республіки Крим;

3) вирішення питань територіального устрою Республіки Крим, встановлення і зміна меж районів, населених пунктів, віднесення населених пунктів до категорії міст, найменування і перейменування міст, районів, районів у містах, селищ міського типу, сіл;

4) визначення порядку організації і діяльності республіканських (Республіки Крим) та місцевих органів влади, управління, місцевого самоврядування та об'єднань громадян;

5) призначення виборів народних депутатів Республіки Крим і затвердження складу Центральної виборчої комісії по виборах народних депутатів Республіки Крим, призначення виборів депутатів місцевих Рад народних депутатів Республіки Крим;

6) проведення референдумів Республіки Крим з питань, що підлягають її віданню;

7) утворення і формування органів судової влади відповідно до системи судової влади України;

8) здійснення невід'ємного права використання землі, надр, рослинного і тваринного світу, рекреаційних, водних та інших природних ресурсів, що знаходяться на території Республіки Крим, та прилеглій до неї частині континентального шельфу України;

9) здійснення законодавчого регулювання відносин власності в межах своїх повноважень, забезпечення рівноправності різних форм власності;

10) визначення структури і пріоритетних напрямів розвитку економіки Республіки Крим, забезпечення науково-технічного прогресу; створення і функціонування вільних економічних зон відповідно до законодавства України; ліцензування і квотування вивозу продукції власного виробництва на експорт;

11) розробка і затвердження програм з питань економічного, соціального і національно-культурного розвитку, охорони навколишнього середовища Республіки Крим та їх реалізація;

12) встановлення доходів, що надходять на утворення бюджету Республіки Крим;

13) складання і затвердження бюджету Республіки Крим, здійснення його виконання, керівництво організацією та виконанням бюджетів районів і міст Республіки Крим;

14) визначення статусу місцевостей як курортів, встановлення зон санітарної охорони курортів та їх правового режиму;

15) вирішення питань екологічної безпеки, раціонального використання, охорони, відтворення природних ресурсів, оголошення карантину і зон стихійного лиха;

16) здійснення політики в галузі освіти, культури, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту, соціального забезпечення, а також охорони і використання пам'яток історії та культури;

17) забезпечення прав і свобод громадян, громадянської і національної злагоди, охорони законності, правопорядку та громадської безпеки;

18) ініціатива про введення надзвичайного стану на території Республіки Крим;

19) регулювання внутрішніх міграційних процесів у Республіці Крим, розробка та проведення науково обгрунтованої демографічної політики, урбаністики і житлового господарства;

20) забезпечення функціонування і розвитку національних мов та культур на території Республіки Крим;

21) участь в розробці і реалізації державних програм повернення депортованих з Криму народів;

22) встановлення почесних звань Республіки Крим та заснування інших нагород.

Стаття 4. В межах своїх повноважень Республіка Крим бере участь у зносинах України з іншими державами та міжнародними організаціями.

Стаття 5. Розташування военних баз і інших военних об'єктів, дислокація та передислокація військових частин, частин Національної гвардії України, їх підрозділів, формування нових військових частин, частин Національної гвардії України на території Криму узгоджується з Верховною Радою Республіки Крим.

Стаття 6. Проведення військових навчань на території Криму здійснюється з повідомленням вищих органів влади Республіки Крим.

Стаття 7. Керівник Служби безпеки України в Республіці Крим призначається Президентом України за погодженням з Верховною Радою Республіки Крим.

Республіка Крим здійснює парламентський контроль за діяльністю Служби безпеки України в Республіці Крим.

Стаття 8. Прокурор Республіки Крим призначається Генеральним прокурором України за погодженням з Верховною Радою Республіки Крим.

Стаття 9. Республіка Крим бере участь у вирішенні питань, віднесених до відання України, у Верховній Раді України, Кабінеті Міністрів України та інших державних органах України.

Республіка Крим в особі її Верховної Ради здійснює законодавчу ініціативу шляхом внесення законопроектів до Верховної Ради України.

Форми і квоти представництва Республіки Крим в органах державної влади України визначаються Конституцією та законами України.

Стаття 10. Закони України є обов'язковими до виконання на території Республіки Крим. Верховна Рада України може зупинити дію нормативних актів Верховної Ради Республіки Крим у разі невідповідності їх Конституції і законам України до прийняття остаточного рішення Конституційним Судом України.

В разі невиконання рішень Конституційного Суду України Президент України має право застосувати необхідні засоби для забезпечення їх виконання.

Стаття 11. Верховна Рада Республіки Крим може зупинити дію нормативних актів органів виконавчої влади України на території Криму в разі порушення ними повноважень Республіки Крим до прийняття остаточного рішення Конституційним Судом України.

Верховна Рада Республіки Крим може звернутися до Конституційного Суду України з питанням визнання нечинними законів та інших рішень Верховної Ради України в разі порушення ними повноважень Республіки Крим.

В разі визнання Конституційним Судом України нечинними нормативних актів України на території Республіки Крим Верховна Рада України або відповідно Президент України врегульовують правові відносини, що виникли внаслідок дії цих актів.

Стаття 12. Україна виступає гарантом повної і безумовної реалізації повноважень Республіки Крим, визначених цим Законом.

Стаття 13. Обсяг повноважень Республіки Крим, встановлений цим Законом, не може бути змінений без згоди на те вищих законодавчих органів України та Республіки Крим.

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
29 квітня 1992 року

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порядок введення в дію Закону України «Про статус автономної Республіки Крим»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про статус автономної Республіки Крим», за виключенням статей 10 і 11, з дня його опублікування.

Статті 10 і 11 цього Закону ввести в дію з дня творення Конституційного Суду України.

2. Доручити Кабінету Міністрів України:

до 1 липня 1992 року внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції про приведення законодавчих актів України у відповідність із Законом України «Про статус автономної Республіки Крим», привести у відповідність з ним постанови та рішення Уряду України, а також забезпечити перегляд і скасування міністерствами та відомствами України їх нормативних актів, що суперечать цьому Закону;

разом з Верховною Радою Республіки Крим підготувати пропозиції щодо визначення компетенції Республіки Крим у бюджетно-фінансовій сфері і внести на розгляд Верховної Ради України проекти законів про зміни і доповнення Законів України «Про систему оподаткування» і «Про бюджетну систему України».

3. Доручити Комісії Верховної Ради України у питаннях законодавства і законності до 1 червня 1992 р. підготувати відповідні пропозиції щодо внесення до Конституції України змін і доповнень, що випливають з цього Закону.

4. До приведення законодавства України та Республіки Крим у відповідність з Законом України «Про статус автономної Республіки Крим» застосовуються чинні акти законодавства України та Республіки Крим, якщо вони не суперечать цьому Закону.

Голова
Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ

м. Київ,
29 квітня 1992 року

Крим: за півострів у складі України

Під таким гаслом у Сімферополі на площі імені Леніна 2 травня відбулося Всекримське віче, організоване кримськими організаціями Руху, товариства «Просвіта», Української республіканської партії, Демократичної партії України, Спілки офіцерів України разом з Меджлісом кримськотатарського народу, Організацією кримськотатарського національного руху (ОКНР) та російським рухом «Громадський форум Криму».

...Майорять синьо-жовті Державні прапори України, національні прапори кримських татар та прапори Української повстанської армії. На транспарантах написи: «Референдум — очередной «мыльный пузырь большевиков», «Не дамо зробити з Криму заповідник компартійної мафії!», «РДК — пятая колонна необольшевиков», «Черноморский флот, базирующийся в портах Украины, — под юрисдикцию Украины!». Кримські татари прийшли з плакатами: «Кримові — національну державність!», «Не бажаємо русифікації! Поверніть народові награбоване!».

Перед початком віча з концертом виступив музичний гурт із Дрогобича «Соколи». На закінчення прозвучав Державний гімн «Ще не вмерла Україна...».

Відкриваючи віче, голова Кримського відділення Руху Валентин Тамбовцев сказав, що нинішнє віче — це складова частина акції «Південна хвиля», акції за збереження Криму у складі України. Тамбовцев закликав не піддаватися на провокації великодержавних шовіністів. «Кримчани — такої нації нема, є кримськотатарська нація, яка ще не відновила своєї державності», — заявив він.

Голова Кримського відділення Спілки офіцерів України Микола Скипа зазначив, що, будуючи власні Збройні Сили, Україна йде правовим шляхом. Сказав, що «всі ми стурбовані ситуацією, яка склалася навколо Криму і Чорноморського флоту. Розгорнулася імперсько-шовіністична істерія, з якої компартійні та мафіозні структури прагнуть здобути для себе вигоду». Підполковник Сергій Литвин, капітан II рангу Сергій Шатний, капітан-лейтенант Микола Гук, капітан II рангу Олександр Пляшечников з великим обуренням говорили про свавілля Чернавіна та Касатонова, які похваляються, мовляв, що 90 відсотків моряків начебто прийняли присягу СНД, і водночас розправляються з тими, хто присягнув на вірність Україні. Їх переводять в інші військові частини, а то й увільнюють від служби. Виступаючі військові вимагали від Президента України, міністра оборони України звільнити командуючого Чорноморським флотом адмірала Касатонова. З болем у серці Сергій Шатний зазначив, що «Росія забирає майно Чорноморського флоту з території України».

Емоційно виступив командир партизанського з'єднання в роки Великої Вітчизняної війни Петро Железняк. Говорив, що газета «Крымская правда» веде шовіністичну, антиукраїнську, наскрізь провокаційну кампанію, вимагав «розпустити так звану Верховну Раду Криму, ввести на півострові президентське правління і до повернення останнього кримського татарина його не відміняти». «Крымская правда» та інші газети, сказав Петро Железняк, кілька тижнів тому сповістили, що приїхало 30 осіб із Києва і мають завдання... заарештувати Касатонова. Хіба можна вигадати більш облудну брехню?» Свій виступ закінчив словами: «Хай живе кримськотатарський народ! Слава Україні!»

«Організація кримськотатарського національного руху однією з перших привітала український народ зі здобуттям незалежності, — сказав заступник голови ОКНР Лютфі Османов. — Ми вдячні усім партіям, рухам, народним депутатам України, які ведуть наполегливу боротьбу за прийняття політичного рішення щодо визнання національно-територіальної автономії кримських татар. Ми переконані, що, зволікаючи з прийняттям такого рішення, Верховна Рада України, Президент України, не бажаючи цього, заохочують ті сили, які виступають за проведення протиправного референдуму. Референдум — це акт, що зводить нанівець права кримських татар на національне самовизначення».

У прийнятій резолюції учасники Всекримського віча закликали Верховну Раду Криму не приймати рішення по проведенню референдуму. Віче виступило з вимогою до Президента України Л. Кравчука, що коли референдум все-таки відбудеться, розпустити Верховну Раду Криму і встановити на півострові президентське правління. Віче вважає за необхідне, щоб Президент і Міністерство оборони України в найкоротші строки завершили створення Військово-Морських Сил України констатує, що тільки кримські татари мають право на національну автономію в Криму, виступає за введення на півострові трьох офіційних чи державних мов — української, кримськотатарської та російської.

Олександр ПІЛАТ,
власний кореспондент «Голосу України».

НЕ КОЛГОСП, А ЦЕХ «АЗОВМАШУ»

З весною прийшли зміни у степове Приазов'я. Колишній колгосп «Батьківщина» докорінно змінив свій статус, увійшовши повноправним членом до асоціації акціонерів, створеної на базі потужного підприємства важкої індустрії — маріупольського «Азовмашу». Звісно, йдеться не про традиційне підсобне господарство, вважає головний агроном В. ТОНКОШКУР, розмову з яким і пропонуємо нашим читачам.

— Василю Васильовичу, і ви вірите в цю асоціацію?

— А чому ні? Поділили землю на всіх колгоспників, гроші, як годиться... Будемо мати справу тільки з «Азовмашем», державі продавати не будемо, а все піде цьому підприємству. У нас договір: ми їм — одне, а вони нам — друге.

— Друге — це техніку?

— Ні, техніка у нас зараз є. У нас величезна потреба в будівництві. Соцкультпобут, тваринницькі приміщення...

— І з цим усі акціонери згодні? Ніхто не захотів відокремитися?

— Ні. У нас таких людей, котрі захотіли б і змогли вийти, нема. Ми їздили в Запорізьку область, там один колгосп точнісінько так само, як ми тепер, ще з вісімдесят восьмого року співробітничає з трансформаторним заводом. Підприємство багато спорудило в селі капітальних об'єктів, а село підприємству дешеві продукти.

— Але все це грошей коштує. Чи ви все-таки вважаєте, що в наш час такий обмін «послугами», скажемо так, рівнозначний?

— Затрати, звичайно, різні, але в кожного в даному разі своя вигода, кожний обирає, що для нього важливіше і дорожче в соціальному розумінні. Ми згодні продавати «Азовмашу» свою продукцію за державною ціною. А якщо підприємство вноситиме по роках гроші на будівництво свинарника-маточника, свинарника-відгодівельника, критого току і так далі, то тоді нам самим доведеться менше витрачати, продукція наша, природно, стане дешевшою, і це одразу відчують заводчани.

— А якісь власні завдання ви ставите перед собою? Чи вже не маєте в цьому потреби, за вас знову плануються?

— Зрозуміло, виробничо-фінансовий план ми склали. Ніхто нам нічого не диктує, ми спираємося тільки на умови договору, що природно для нормального партнерства. Партнерства, підкреслюю: ми ж нічого задарма не віддаємо і задарма не отримуємо, всі відносини на взаємній вигоді. Але район з поля зору наших інтересів уже випадає, ми виходимо з його господарської системи і продавати продукцію «в залік» району вже не будемо.

— А як це, на ваш погляд, сприйнято?

— Нормально, вважаю. Більш того, я чув, твердого плану район усе одно досі не має.

— А що конкретно плануєте ви? У своїй галузі — рослинництві?

— Та все те ж! Як було, так і буде. Нам треба було виробляти 7 тисяч тонн зерна, до цього й прагнутимемо. Єдине — раніше ми 1700 тонн продавали державі, а тепер використаємо це зерно на розширення відтворення м'ясної бази. А як же? Будемо збільшувати поголів'я свиней, великої рогатої худоби, птиці. Це стратегічна мета. А скорочувати виробництво — ні в якому разі! Навпаки, тільки нарощувати, збільшувати.

— Це реально?

— Стан озимини нині хороший. У нас її 1600 гектарів при плані 1200. Посіяли її більше року тому. Озимі ввійшли в зиму нормально, зима була м'яка. Поки що тільки 148 гектарів озимого ячменю були під сумнівом. Гадаю, однак, і ячмінь пережив зиму нормально.

— Заділ, можна вважати, є. Але ж і весняна сівба має бути бездоганною, а підготовка була складною й нервовою. У вас як спеціаліста є побоювання за благополучне її завершення?

— Я просто впевнений, що сівбу повинні провести за два робочих дні. 273 гектари ячменю, 100 — гороху, 40 — зерносуміші — оце і весь обсяг ранньої сівби. Техніка для закриття вологи, передпосівної культивації, сівби, внесення добрив повністю готова. Добривам, до речі, ми приділяємо підвищену увагу. Тонна аміачної селітри хоч і коштує тепер 2 тисячі карбованців, але ми йдемо на такі затрати. І вже завезли селітри більше 130 тонн — два вагони. А замовили 600 тонн. Це для підживлення озимини. Я думаю, що весняні польові роботи пройдуть організовано і без особливих перевантажень.

— А зміни останніх днів, про які ви сказали, — вони що, ніяких несподіваних корективів у роботу рослинників не внесли? Бо ж коли буде розширюватися тваринництво, значить, має змінюватися структура кормових площ. І потім, не так-то легко завантажити ваш комплекс, хіба що в обмін на ті ж корми...

— Проблема існує. Справа отака... Якщо бичків не будемо поставляти на м'ясо, як плануємо, просто не будуть закладати у повному обсязі силос. Закладемо необхідне (заздалегідь ретельно все обчисливши), а решту посівів кукурудзи, призначеної на силос, зберемо на зерно. І продамо це зерно. А можна пустити його на бартер, чи навіть валюту на цьому заробити. Коротше, треба діяти саме так.

— А що ще, крім зерна може бути статтею прибутку для рослинників? Може, соняшнику більше сіятимете?

— Ні, площі під соняшником ми не будемо розширювати. Того, що є, нам вистачить, щоб забезпечити «Азовмаш» олією. А от овочі... Овочі розширюємо!

— Я добре почув? Овочі?! Яких усі сахаються, як чорт ладану?

— Так, саме вони. Торік вони дали нам чистого прибутку 330 тисяч карбованців. Це вперше. Ми й раніше отримували прибуток, але мізерний — 5—10 тисяч карбованців... А тут 330 тисяч! Планова площа під овочами була 50 гектарів, розширюємо до 70—80.

— Що ж усе-таки стало причиною: несподіваний прибуток чи оця вимога «Азовмашу»?

— Ні, «Азовмаш» замовляє тільки 400 тонн овочів, ми вироблятимемо приблизно 1200. Уклали договір ще й із «Торгмортрансом», котрий обіцяє за овочі поставляти промислові товари для колгоспників. Замовлення «Торгмортрансу» — 720 тонн. Минулого року господарства, які мали з ним справу, зобов'язання щодо поставки овочів не виконали. Тому восени представники цієї організації приїхали до нас, і ми їм продали все, що в нас було і скільки їм потрібно було. І тут же уклали договір на рік. Одразу!

— Ви задоволені тим, як складаються справи?

—Ще б пак! Акціонерне товариство — це нова для нас справа. Але вона обіцяє бути перспективною, і ми переконалися в цьому на прикладі запоріжців. Люди там задоволені. А чим ми гірші?

— А ви впевнені, що й вами будуть задоволені? Чи все, що йому треба, отримає від вас «Азовмаш» уже в цьому році?

— Крім м'яса. Підприємство замовляє його 1100 тонн, ми спроможні поки що виробити 900. Якщо «Азовмаш» розщедриться на будівництво свинарників, то за цей і наступний роки ми зможемо збільшити виробництво до потрібного їм обсягу. Ось вона, обопільна вигода! А поки що підприємству доведеться шукати м'ясо ще десь.

— Цікаво, чому вибрали саме ваше господарство? Адже «Азовмаш» має набагато ближчих сусідів, у тому числі й колгоспи нашого району — імені Калініна, «Дружба», наприклад.

— Вони приїхали до нас, поцікавилися рентабельністю. А вона у нас 98 процентів. І в той же час ми сидимо практично без копійки. А в когось рентабельність 25 процентів, і мільйонів повнісінько. Вже знаєш, з ким маєш справу. Видно, що нас держава просто оббирала, хоч ми працювали добре і досить стабільно. Представники заводу «пройшлися» по наших показниках за останні чотири роки, вони їх, мабуть, задовольнили. І після цього з нами погодилися співробітничати. І ми погодилися. Кожний знайшов те, що шукав.

Розмову вів
Володимир АЛЕКСАНДРОВ.

с. Республіка
Володарського району
Донецької області.

Весняний настрій. **Фото Івана СЕРГІЧУКА.**

Посівна-92

На чужій землі

Ніжинська міськрада виділила йому 10 гектарів угідь. До того ж голова райради Л. Топальський заявив на сесії: «Де він покаже пальцем, там на землях запасу й дамо землю...».

Щойно Іван Шейко нарешті виграв судову справу. Місцеві пожежники та військова частина повинні сплатити йому 5400 карбованців за спалену скирту,— вони не вжили ніяких заходів, щоб загасити пожежу й врятувати сіно, підпалене зловмисниками. Багаторічна ж боротьба фермера за пустир біля своєї садиби завершилася поразкою. Не допомогло торпедування Іваном Івановичем усяких установ і навіть приїзд у місто Голови Верховної Ради України І. Плюща, який відвідав фермерське господарство й цікавився його проблемами.

Позачергова сесія Ніжинської міськради, скликана в пожежному порядку на настійне прохання І. Шейка, виділила йому в довічне користування 10 гектарів у межах міста. Повністю задовольнити заяву фермера не знайшла можливості. Причина? На пустирі, який розподілено під тимчасові городи робітникам «Прогресу» та хлібозаводу і який зайняла сім'я Шейків, незабаром почнеться, згідно з генеральним планом, будівництво житла. Цієї весни в Ніжині з'явилося ще 7000 сімей, які бажають мати по 5—10 соток землі. А її в місті не вистачає. Ділянки нарізають за 10—18 кілометрів.

Підлила масла у вогонь і негречна поведінка прохача на зустрічі з депутатською комісією, яка прагнула мирно переговорити з ним про варіанти вирішення земельної проблеми. Тож на сесії я мав нагоду вислухати і демократів, і консерваторів, обурених нецивілізованими вчинками фермера. І все ж, на мій подив, після гострих дебатів було прийняте компромісне рішення. Депутати виділили Шейку в довічне користування 10 гектарів землі в урочищі Смоляні, що під містом. Голова Ніжинської райради Л. Топальський запевнив присутніх, що Іван Іванович може взяти додатково ще 50 гектарів будь-де на площах запасу.

— Я цієї землі не візьму! — обурено говорив мені Іван Шейко.— Земля потрібна поблизу, а не десь.

Схоже, довготривалий конфлікт у Ніжині матиме продовження. А фермер тим часом проводить посівну у місті, на чужій землі.

Ешелони зупинено в Чечні

Вперше за багато років на Чернігівщині не потрібно пересівати озимину. Вже з'явилося близько 150 фермерів. П'ятдесят з них область забезпечила 126 тоннами першокласного насіння ячменю, гречки, проса. Але біда із системою захисту рослин.

— Гербіцидів цього року взагалі не одержували,— каже головний агроном облсільгоспуправління Олексій Хмарний.— Попередніх запасів вистачить лише на четверту частину площ цукрових буряків, які вирощуватимемо на 39 тисячах гектарів. Людей у селах для поління замало.

Керівник оперативної групи «Посівна-92» при представникові Президента П. Покидько теж занепокоєний: пального на Чернігівщині залишилось обмаль. Тим часом графік державного постачання бензину, солярки у квітні став виконуватися на 10—15 відсотків. Немає надії й на власні резерви. Область на бартерних умовах дістала 20 тисяч тонн нафтопродуктів. Але ешелони з пальним зупинили в Чечні і не пропускають. Посівна, вдало стартувавши, забуксувала.

Сергій ПАВЛЕНКО,
власний кореспондент
«Голосу України».
Чернігівська область.

В партіях і рухах

РОЗКОЛ ЗАРАДИ ЄДНОСТІ?

Саме так пояснили мету створення Об'єднання українських національно - демократичних організацій і партій Одеського крайового Руху керівники засновників — одеських організацій УРП, ДемПУ, товариства української мови та культури «Південна громада», «Просвіта», «Союзу українок». Об'єднання діятиме на основі програмних положень НРУ і статутів та програм партій та організацій, що об'єдналися. Причиною його утворення стала проведена в Одесі конференція-віче крайової організації НРУ, правомочність якої не визнав ряд активістів — В. Чумаченко, В. Крижанівський, Ю. Чорний, М. Перегінчук та інші. Вони висловили занепокоєння тим, що «в районних осередках Руху не відбулися звітно-виборчі збори, на яких мали бути висунуті повноважні делегати на крайову конференцію. Про місце і дату її проведення було повідомлено тільки невелику групу певних людей, більшість з яких, на наш погляд, не підтримує незалежність України...» (цитата). Отже, оформилася відкрита опозиція двом недавнім співголовам Одеського Руху — Є. Акимовичу та В. Цимбалюку (після згаданої конференції він став одноосібним головою крайової організації). Вони, на думку опонентів, після III Всеукраїнських зборів Руху «з якоюсь дивною гарячковістю взялися за департизацію крайової організації, тобто за фактичне вигнання з Руху значної частини найактивніших його членів», незважаючи на «передбачені статутом НРУ винятки й можливі регіональні рішення з приводу співпраці у Русі інших громадсько-політичних організацій і партій». Отже, їхні представники, зібравшись, не погодилися на відлучення від Руху. І створили нове об'єднання. Вироблено спільну платформу, пріоритетом якої є боротьба за утвердження незалежної демократичної Української держави. Створена координаційна рада веде підготовку до III звітно-виборної конференції крайової організації, яка має розставити крапки над «і» і подолати розкол у крайовій організації.

А поки що вся енергія йде на внутрішні чвари і не додає авторитету організації серед широких верств населення, яке, здається, почало вірити в силу Руху...

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Знайомтесь: Представник Президента

БЕЗ ЧАРІВНОЇ ПАЛИЧКИ

У зв'язку з призначенням А. Єпіфанова представником Президента України в Сумській області позачергова сесія Сумської міськради увільнила його від обов'язків голови виконкому і Ради. Проводжали Анатолія Олександровича з оплесками й квітами — наче й не було кількома місяцями раніше іншого депутатського зібрання, на якому з ініціативи «лівих радикалів» бурхливо обговорювалося питання про вотум довіри мерові та його команді. Тоді пристрасті хлюпали через край. Щоб уникнути кризової ситуації, Єпіфанов подав у відставку. Сесія відставки не прийняла.

— На попередній посаді вам, Анатолію Олександровичу, доводилося працювати в умовах жорсткого пресингу з боку опозиції. Чи тепер ви відчуваєте себе незалежним від альтернативних сил?

— У цьому плані далекий від ілюзій щодо спокійного життя. Однак, завжди прихильно ставлюсь до думки опонентів, не сприймав і не сприйматиму невігластва, популізму, пустопорожньої балаканини. Тож і головним своїм завданням бачу згуртування на діловій основі всіх, хто хоче, аби швидше пішли у нас реформи в економіці, політиці, соціальній сфері. Всіляко сприятиму радикальним змінам у системі органів державної влади на місцях. Далі не можна миритися з тим, що часто-густо Ради перетворені зусиллями псевдодемократів на такі собі дискусійні клуби, не здатні управляти територією, ефективно служити інтересам виборців.

— Остання теза може бути підкріплена аргументами з вашого власного досвіду?

— Звичайно. Я, наприклад, переконаний, що в інтересах справи треба переглянути як норми представництва в Радах, так і підходи до формування депутатського корпусу. Для Сум, скажімо, цілком досить 30—40 депутатів (зараз їх понад двісті) — але щоб вони професійно виконували свої обов'язки.

— Вас вважають прибічником тактики «твердої руки»...

— Дивлячись, що мати при цьому на увазі. Добираючи кадри для адміністрації в районах, я об'їздив усю область, і скрізь від людей чув побажання й навіть вимоги навести порядок. Я теж вважаю, що саме з цього слід починати, аби зупинити сповзання суспільства до остаточного безладдя і хаосу. Інша річ — якими методами виправляти становище. Тут для мене найвищий критерій — Закон.

— Від вас і вашої адміністрації народ чекає бодай надії на краще майбутнє. Чи є у вашому портфелі щось, що справдило б такі сподівання?

— На жаль, чарівної палички не існує. Але ж і затіваємо справу не на голому місці. В роботі чимало хороших програм і проектів регіонального характеру, а також цілий пакет законів України, котрі поки що залишаються мертвим капіталом. Оживити цей потенціал, запустити механізм реалізації передусім економічних реформ — ось у чому нагальне завдання.

— Щоб ви самі собі побажали на цій посаді?

— Мабуть, здоров'я. А ще — не помилитися в людях, які увійшли до моєї команди. І, звичайно ж, підтримки нової інституції влади широким загалом. У єдності — наша сила і запорука прогресу на шляху до незалежної, сильної України.

Вів розмову Віталій МАКСЮТЕНКО.

Щось нов...

КОЛИ Ж...

Так, життя ... Особливо ж с... ній частині с... ма молоді. Щ... вистоять, втр... вати себе за... вих відносин,... бінету міністр... лого року ств... альього захис... молоді. Фонд... родним депута... єм Зб'тнєвим... ла дівчат до ... мадськими сп... умови для вт... корисних ініц... сприяє знижен... молодіжном...

З цією мет... ряд програм,... телектуальне ... раїна», в ра... ється відкрит... цею, інститут... нологій тощо.

А взагалі,... для співробі... спільними... муванням... мами, приват... ва такого сп... на — співуч... жання її доп... кому ці поня... дає нагода вз... курсі на кра... Тут можуть ... ми, зокрема ... тячий банк і... вання, підпр... родне співро... зайнятості. Є... фантазії вели... держати, як ... Фонді адапта... і підтримають...

Власна інф...

Реалії

УКРАЇНА—НЕ ПРОХІДНИЙ ДВІР

З початку року на західній ділянці державного кордону України затримано 66 громадян В'єтнаму, 19 — Бангладеш, 9 — Індії. Всі вони намагалися незаконно пробратися в Західну Європу через українську територію. 48 громадян Шрі-Ланки здійснили спробу з найбільшим комфортом перетнути наш кордон. Допомагали їм у цьому заподадливі російські кооператори, які за кругленьку суму в конвертованій валюті доставили непроханих гостей з Москви до державного кордону України.

Наведена статистика «старіє» з кожним днем. Кількість громадян Південно-Східної Азії, котрих затримують на кордоні, дедалі зростає. Законно в'їжджаючи в інші держави Співдружності туристами чи завершивши роботу за контрактом, чимало іноземців не бажають установленим порядком повертатися на батьківщину. Вони пускаються у вояжі, сподіваючись успішно завершити мандри десь у Німеччині, Австрії чи Швейцарії.

Але Україна — не прохідний двір. Наша держава підтримує дружні відносини із сусідніми країнами, а прикордонні служби тісно взаємодіють у затриманні й поверненні перебіжчиків. Тож шансів на безкарний перехід кордону ні в кого практично нема.

Прес-служба прикордонних військ України.

Чорний ринок

КУПОНИ НЕ БЕРУТЬ

За минулий тиждень курс долара на чорному ринку Києва виріс іще на 5—7 рублів, і сьогодні один «зелений» продають за 140—143, купляють за 136—138 рублів. Попит на ВКВ далі залишається значно вищим від пропозицій, хоча й те й друге має тенденцію до зростання.

Щодо українських купонів, то їхня роль як платіжного засобу серед тіньового світу продовжує нівелюватися. Ані валюту, ані вироби зі срібла, золота, платини та коштовних каменів за них уже не купиш (це, звичайно ж, стосується пропорцій до рубля — один до одного). І якщо рублі обмінюються на купони миттєво, то зворотний процес вже майже неможливий: більше ніж 90 копійок за купон ніхто давати не хоче.

Щодо самого процесу купівлі-продажу, то більшість угод уже здійснюється за валюту. А рідкісні радянські ордени та медалі, ікони, золоті царські монети інакше, як за валюту і не купиш.

Цікаве явище, про яке ми ще не писали: з початком лібералізації цін на чорному ринку Києва значно зросла пропозиція радянських нагород і помітно впала ціна на них. Для прикладу, раритетні ще наприкінці минулого року ордени «Дружби народів» та «Жовтневої революції» нині рідкісними не вважають, щоправда їхня ціна 120 та 60—80 доларів США поки що більшість купонів від угод стримує. Масово почали виставляти на продаж орден Леніна та орден Олександра Невського, золоті зірки Героя Радянського Союзу та Героя Соціалістичної Праці, причому ціна нагород не перевищує скупочних цін металів, з яких вони зроблені. На думку спеціалістів чорного ринку, через кілька років побачити на вулиці ветерана з нагородами буде важко, оскільки більшість із фронтовиків змушені будуть продати їх через нестачу коштів на харчування.

Андрій БОЄЧКО, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Зверніть увагу

ДЖЕРЕЛА ЗДОРО...

Незабаром Київ стане місцем проведення Міжнародної конференції, присвяченої питанням перенесення інформації у водних середовищах. Людині, далекій від науки, таке формулювання здасться дещо незвичним. Зате спеціалістам — біофізикам, гідробіологам, медикам — давно вже ясно: здоров'я нації залежить не тільки від чистоти води, а й від її інформаційних властивостей, тобто від речовин, пам'ять про які вода багато років зберігає в своїх молекулярних структурах.

Про це і піде мова на першій Міжнародній конференції «Водні системи та інформація», котра пройде в столиці з 12 по 17 травня. Її організатори — українська фірма «Медісса» та швейцарська фірма «Векрома», фізичний факультет Київського університету й Інститут теоретичної фізики АН України.

Розповідає президент фірми «Медісса» А. Коротко:

— Сподіваюся, конференція не тільки сприятиме розвитку теоретичних питань медичної науки, а й дасть відчутний практичний результат. Найвидатніші спеціалісти-медики збираються не тільки розповісти про свої досягнення, а й показати найновішу діагностичну техніку, лікарські препарати, котрі нині успішно використовуються в провідних клініках світу.

— Але це у них, за кордоном. А в нас же теж є сотні хворих, що потребують лікування, але, на жаль, поки що не можуть платити валютою.

— Представники західної медицини зацікавлені в просуванні своїх ідей в Україні. Для них тут непочатий край роботи. Що ж стосується фірми «Медісса», то вона робить усе можливе, щоб уже сьогодні запропонувати пацієнтам дещо з медицини майбутнього. Ось нещодавно ми встановили контакт зі швейцарською фірмою «Векрома». Вона виробляє спеціалізовані бальзами та олії, що набувають внаслідок особливої обробки специфічної енергетичної інформації, яка блокує життєздатність вірусів і мікробів. У лікліці «Векроми» у Великобританії вірусний гепатит виліковують за кілька днів. Нині препарати фірми «Векрома» вже можна придбати і в Україні. Чому фірма виступила одним із співорганізаторів конференції? Відповідь проста: в основі багатьох препаратів «Векроми» — водні системи, що пройшли обробку спеціальними полями: вода-біолазер, вода-біосенсор. А обговорення проблеми запису біофізичної інформації на водні та інші носії стане головною темою конференції — адже на Заході вже запатентовано ряд оригінальних розробок, в основі яких кодування водних систем, інакше кажучи, перенесення цілющих властивостей лікарських препаратів на воду.

— Якою ж мірою проведення конференції зможе вплинути на якість медичного обслуговування в Україні?

— Ми займаємося пошуком нових підходів до вирішення насущних проблем медицини. І ... лідження на... поможуть ... хи в бор... Так, напри... ли комплекс... ностичної а... нині визнан... запатентован... країнах сві... думку акад... ського, ко... «Знайомств... лексу, що ... дити експре... дивідуальні... ських засоб... явність радіа... нує в тому... «Медісси» ... рення ново... тичних ... чає, ... передумови... режі альтер... тичних цен... ня пацієнт... безліччю п... кою точніс... підняти на ... боту з дис... лення Укр... тиві ми пл... ти електро... тику з різн... кування; ... ротерапією... меться на ... гомеопатія... водні серс... ючи в їхні... лющі ві... ні такі за... ються не ... Недостатні... ми випром... теристик ... можливост... ної інформ... інші носії... лідники зі... віді на Бал... ть. О...

ТАРГАН, АЛЕ ЗА ДЕС...

На центральному ринку Херсона симпатичний юнак скуповує у населення... чорних тарганів. За кожного пропонує від 7 до 10 купонів у залежності від розміру комахи.

— Справді, дивний гендель,— сказав завідуючий відділом профдезинфекції міської дезстанції Віталій Полища.— Тарганів у Херсоні дуже багато, тож ми уклали договори з різними хімікатами 1,5 мільйона квадратних метрів площі, пропонуємо населенню непогані п... тицію виво... них мешк... вдалося. Н... покупець. ... нині менш... вони від... препарати...

Це ж треба!

Іван ...

Херсон...

Редставник Президента

ЧАРІВНОЇ ...ЛИЧКИ

...значенням А. Єпіфанова представником ...ик в Сумській області позачергова сесія ...н увільнила його від обов'язків голови ... Проводжали Анатолія Олександровича з ...ин — наче й не було кількома місяцями ...татського зібрання, на якому з ініціативи ... бурхливо обговорювалося питання про ...ві та його команді. Тоді пристрасті хлю... Щоб уникнути кризової ситуації, Єпіфанов ... Сесія відставки не прийняла.

...ній сфері. ...радикаль- ...темі орга- ...ці на міс- ...а мирити- ...-густо Ра- ...зусиллями ...а такі собі ...не здатні ...єю, ефек- ...ресам ви-

...може бу- ...гументами ...досвіду?

...І, наприк- ...що в інте- ...а перегля-нути як норми представництва в Радах, так і підходи до формування депутатського корпусу. Для Сум, скажімо, цілком досить 30—40 депутатів (зараз їх понад двісті) — але щоб вони професійно виконували свої обов'язки.

— Вас вважають прибічником тактики «твердої руки»...

— Дивлячись, що мати при цьому на увазі. Добираючи кадри для адміністрації в районах, я об'їздив усю область, і скрізь від людей чув побажання й навіть вимоги навести порядок. Я теж вважаю, що саме з цього слід починати, аби зупинити сповзання суспільства до остаточного безладдя і хаосу. Інша річ — якими методами виправляти становище. Тут для мене найвищий критерій — Закон.

— Від вас і вашої адміністрації народ чекає бодай надії на краще майбутнє. Чи є у вашому портфелі щось, що справдило б такі сподівання?

— На жаль, чарівної палички не існує. Але ж і затіваємо справу не на голому місці. В роботі чимало хороших програм і проектів регіонального характеру, а також цілий пакет законів України, котрі поки що залишаються мертвим капіталом. Оживити цей потенціал, запустити механізм реалізації передусім економічних реформ — ось у чому нагальне завдання.

— Щоб ви самі собі побажали на цій посаді?

— Мабуть, здоров'я. А ще — не помилитися в людях, які увійшли до моєї команди. І, звичайно ж, підтримки нової інституції владі широким загалом. У єдності — наша сила і запорука прогресу на шляху до незалежної, сильної України.

Вів розмову
Віталій МАКСЮТЕНКО.

Щось новеньке

КОЛИ Ж ДЕРЗАТИ!..

Так, життя нині не легке. Особливо ж сутужно незахищеній частині суспільства, зокрема молоді. Щоб допомогти їй вистояти, втриматися і реалізувати себе за складних ринкових відносин, постановою Кабінету міністрів України минулого року створено Фонд соціального захисту та адаптації молоді. Фонд, очолюваний народним депутатом України Юрієм Збітнєвим, залучає юнаків та дівчат до управління громадськими справами, створює умови для втілення суспільно-корисних ініціатив, а відтак сприяє зниженню напруженості в молодіжному середовищі.

З цією метою розробляється ряд програм, серед яких — «Інтелектуальне відродження України», в рамках якої планується відкриття політичного ліцею, інституту соціальних технологій тощо.

А взагалі, Фонд відкритий для співро[illegible]ництва з у[illegible]а суспільним[illegible] [illegible]омадськи[illegible] формуванням[illegible] [illegible]омерційн[illegible] фірмами, приватними особами. Умова такого співробітництва одна — співчуття до молоді, бажання їй допомогти. Тож усім, кому ці поняття близькі, випадає нагода взяти участь у конкурсі на кращу соціальну ідею. Тут можуть бути різні напрями, зокрема молодіжний та дитячий банк і соціальне страхування, підприємництво, міжнародне співробітництво, служба зайнятості. Словом, простір для фантазії величезний. А коли ж дерзати, як не в молодості! У Фонді адаптації вас зрозуміють і підтримають.

Власна інформація «ГУ».

Представляємо дипломатів України

ДЛЯ НАШОГО ПОСЛА АМЕРИКА НЕ НОВИНА

НАШ СПІВРОЗМОВНИК — НАДЗВИЧАЙНИЙ І ПОВНОВАЖНИЙ ПОСОЛ УКРАЇНИ В США ОЛЕГ БІЛОРУС.

— Ви перший Посол України в Сполучених Штатах Америки, найвпливовішій державі світу. Це, напевне, відбилося у наміченій програмі вашої діяльності...

— Звичайно. Найголовніше завдання для мене і Посольства — використати всі можливості для того, щоб Сполучені Штати, а через їх вплив — світове співтовариство визнали Україну як важливий фактор європейського розвитку, щоб вона могла вільно інтегруватися у міжнародні політичні та економічні структури. Треба зробити все належне, щоб створити відповідний позитивний образ України.

Програма нашої діяльності передбачає створювати взаємні гарантії безпеки наших держав, розвивати двосторонні політичні, економічні і гуманітарні відносини. Лише одна чорнобильська трагедія вимагає якнайскорішого розвитку українсько-американських зв'язків.

На цю роботу підуть роки. Але чим скоріше і кваліфікованіше ми почнемо, тим кращими будуть результати. Думаю, наступний візит до США нашого Президента матиме в цьому плані надзвичайне значення.

— Сполучені Штати для вас — відома країна. Ви там колись стажувалися, напевне, і ваша попередня робота, в тому числі за кордоном, зводила вас з багатьма впливовими американцями. Чи допоможуть ці зв'язки вам як Послу?

— У мене справді багато друзів і знайомих, особливо в науково-університетських колах. Вважаю, ці зв'язки істотно допомагатимуть мені виконувати ті завдання, що їх поставила переді мною наша держава. Дружні взаємини з конкретними людьми — це теж свого роду актив дипломата.

— В Америці живе велика українська діаспора. Нині саме час розширювати і зміцнювати зв'язки з нею...

— Україна щаслива тим, що має велику діаспору, соціальні, економічні, фінансові структури якої показали себе дуже ефективними. Тому, звичайно, налагодження і розвиток співробітництва з американцями українського походження у науці, культурі, підготовці кадрів, інших сферах є й буде дуже корисним.

— Сьогодні часто можна почути про складності відкриття посольств нових незалежних держав за кордоном. Напевне, з цією проблемою доведеться зіткнутися й вам?

— Будь-який початок важкий. Йдеться про перше

Посольство Ук... шингтоні. Ми ... ємо ані мате... ної бази, ані ... вого складу. Н... ся питання бю... ства, зокрема... Сподіваємося ... діаспори. Про... ються такими ... ними. Вважаю... ку ми їх розв'...

— І все-так... тиметься ваш ...

— У Вашин... цює передова ... дипломатів — ... офісі, де є все... приміщення н... риканець укра... ження, відом... Юрій Чопівсь... ється питання ... будинку, доста... міщення перш... соналу з 10—... далі розширю... туються кадри... сьогодні багато...

Зверніть увагу

ДЖЕРЕЛА ЗДОРОВ'Я

Незабаром Київ стане місцем проведення Міжнародної конференції, присвяченої питанням перенесення інформації у водних середовищах. Людині, далекій від науки, таке формулювання здасться дещо незвичним. Зате спеціалістам — біофізикам, гідробіологам, медикам — давно вже ясно: здоров'я нації залежить не тільки від чистоти води, а й від її інформаційних властивостей, тобто від речовин, пам'ять про які вода багато років зберігає в своїх молекулярних структурах.

Про це і піде мова на першій Міжнародній конференції «Водні системи та інформація», котра пройде в столиці з 12 по 17 травня. Її організатори — українська фірма «Медісса» та швейцарська фірма «Векрома», фізичний факультет Київського університету й Інститут теоретичної фізики АН України.

Розповідає президент фірми «Медісса» А. Коротко:

— Сподіваюся, конференція не тільки сприятиме розвитку теоретичних питань медичної науки, а й дасть відчутний практичний результат. Найвидатніші спеціалісти-медики збираються не тільки розповісти про свої досягнення, а й показати найновішу діагностичну техніку, лікарські препарати, котрі нині успішно використовуються в провідних клініках світу.

— Але це у них, за кордоном. А в нас же теж є сотні хворих, що потребують лікування, але, на жаль, поки що не можуть платити валютою.

— Представники західної медицини зацікавлені в просуванні своїх ідей в Україні. Для них тут непочатий край роботи. Що ж стосується фірми «Медісса», то вона робить усе можливе, щоб уже сьогодні запропонувати пацієнтам дещо з медицини майбутнього. Ось нещодавно ми встановили контакт зі швейцарською фірмою «Векрома». Вона виробляє спеціалізовані бальзами та олії, що набувають внаслідок особливої обробки специфічної енергетичної інформації, яка блокує життєздатність вірусів і мікробів. У клініці «Векроми» у Великобританії вірусний гепатит виліковують за кілька днів. Нині препарати фірми «Векрома» вже можна придбати і в Україні. Чому фірма виступила одним із співорганізаторів конференції? Відповідь проста: в основі багатьох препаратів «Векроми» — водні системи, що пройшли обробку спеціальними полями: вода-біолазер, вода-біосенсор. А обговорення проблеми запису біофізичної інформації на водні та інші носії стане головною темою конференції — адже на Заході вже запатентовано ряд оригінальних розробок, в основі яких кодування водних систем, інакше кажучи, перенесення цілющих властивостей лікарських препаратів на воду.

— Якою ж мірою проведення конференції зможе вплинути на якість медичного обслуговування в Україні?

— Ми займаємося пошуком нових підходів до вирішення насущних проблем медицини. І віримо, що дослідження на стику наук допоможуть [illegible]айти но[illegible] шляхи в бор[illegible] з хв[illegible]ами. Так, наприклад, ми створили комплекс унікальної діагностичної апаратури, котрий нині визнаний винаходом і запатентований у багатьох країнах світу. Пошлюсь на думку академіка І. Юхновського, котрий відзначив: «Знайомство з роботою комплексу, що дає змогу проводити експрес-діагностику, індивідуальний добір лікарських засобів, визначати наявність радіонуклідів, переконує в тому, що спеціалісти «Медісси» прийшли до створення нового класу діагностичних [illegible]атів. А [illegible]ачає, що [illegible] республіц[illegible] всі передумови для відкриття мережі альтернативних діагностичних центрів, де обстеження пацієнтів робитиметься за безліччю параметрів з високою точністю, що допоможе підняти на новий рівень роботу з диспансеризації населення України». У перспективі ми плануємо комбінувати електропунктурну діагностику з різними методами лікування: гомеопатією, лазеротерапією. Про це теж ітиметься на конференції. Адже гомеопатія використовує водні середовища, закладаючи в їхню пам'ять різні цілющі властивості. Сьогодні такі засоби використовуються не дуже ефективно. Недостатньо відомі механізми випромінювальних характеристик водних систем і можливості запису біофізичної інформації на водні та інші носії. Зате завтра дослідники зможуть дати відповіді на багато важливих питань.

Оксана САНДУЛ.

...ДВІР

...їжджаючи ...підружно- ...завершивши ...том, чима- ...жають ус- ...ком повер- ...щину. Вони ...кі, сподіва- ...завершити ... Німеччині, ...рії.

... не про- ... держава ... відносини ...ми, а при- ...існо взає- ...анні й по- ...нків. Тож ...ий перехід ... практично

...икордон- ...їни.

...УТЬ

...очатком лі- ...орному рин- ...осла пропо- ...агород і по- ...а них. Для ... ще напри- ...у ордени ...а «Жовтне- ... рідкісними ...авда їхня ...0 доларів ...ьшість по- ...имує. Ма- ...ставляти на ...на та орден ...ого, золоті ...ького Сою- ...ціалістичної ...а нагород ...очних цін ...они зробле- ...алістів чор- ...кілька ро- ...иці ветера- ...Буде важко, ... із фрон- ...удуть про- ...ачу коштів

...ВОЄЧКО, ...кореспон- ...України».

Роздуми наш...

ОПОЗИЦІЯ ВЖЕ Є. СПРАВ...

ДО ПІДСУМКІВ VI З'ЇЗДУ НАРОДНИХ Д...

НОСТАЛЬГІЯ ЗА ІМПЕРІЄЮ, ЯКА ВПАЛА

Активний інтерес депутатів викликало обговорення договору про створення СНД. Парадоксально, але факт: реальність краху тоталітарного СРСР декотрі сприйняли як особисту трагедію. Мовляв, всі лиха звідти. Росія втрачає вплив у колишніх братніх республіках, американські підводні човни безкарно шмигають біля її берегів, Україна формує власну армію...

Відомий лідер «правих» Сергій Бабурін, якщо вийшов до мікрофона — чекай від нього «кримського питання», палких закликів не віддавати «ані п'яді російської землі».

— Ми створюємо Києву сприятливу ситуацію, щоб захопити армію, — переконував своїх колег Віктор Аксючиць, немов Україна й не брала участь у будівництві збройних сил СРСР. — Нам треба збирати нову єдину державу, відстоювати Чорноморський флот. Є зони стратегічних интересів Росії — й ми їх збережемо!

До речі, у заключній промові на з'їзді Борис Єльцин зазначив, що деякі депутати при обговоренні питання про співдружність припустилися певних «переборщень». Негативні наслідки дискусій доведеться знімати подальшою роботою.

Хотілося б віддати належне представникам демократичних фракцій. Вони зуміли нав'язати свою гру з'їздові, не припустити перетягування линви між Росією й Україною, іншими суверенними республіками, тим самим не спровокувати нове кровопролиття.

— СНД, яка не є, але дитина, вона народилася, — образно підмітив у виступі Юрій Хрульов.

Обговорення питання про Чорноморський флот перенесено у парламент республіки. Що ж, відсікти проблему Криму від з'їзду, що мі[illegible] не дати її на поталу палким «патр... успіх. Але чи... закріпити у Р... сили здоровог...

РІВНО... АЛЕ ...

У підсумко... з'їзді През... Б. Єльцин пі... головний ре... — схвалення ... номічних реф... ження важко ...

Проте не бу... що форум яв... табори. Й об... ремоги й пора...

Заслуга дем... що вони відст... повернули ек... до соціалізму. ... тимізму мают... ри. Вони зумі... тися й з'явил... зидентом як ... вана опозиція... лями у Конст... чої РРФСР у... який спочив, ... дується, що ... у Радянськом...

Як бачимо, ... говорити тіл...

Закінчення. Початок див. у № 80 «ГУ».

Це ж треба!

ТАРГАН, АЛЕ ЗА ДЕСЯТЬ

На центральному ринку Херсона симпатичний юнак скуповує у населення... чорних тарганів. За кожного пропонує від 7 до 10 купонів у залежності від розміру комахи.

— Справді, дивний гендель,— сказав завідуючий відділом профдезинфекції міської дезстанції Віталій Польща.— Тарганів у Херсоні дуже багато, тож ми уклали договори з різними клієнтами на оброблення хімікатами 1,5 мільйона квадратних метрів площі, пропонуємо населенню непогані препарати. Але повністю вивести цих непроханих мешканців квартир не вдалося. В одному логічний покупець: чорних тарганів нині менше, ніж рудих, адже вони відчутніше реагують на препарати.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсон.

Армійсь...

Бішкек

ОГОЛОШЕНО ПРИЗОВ У КИРГИЗСТАНІ

Указом Президента Киргизстану весняний призов на дійсну військову службу оголошено на травень — червень. Новобранці підуть служити в Об'єднані збройні сили СНД, а також прикордонні, внутрішні й залізничні війська на території республіки.

Призвати юнаків на службу буде не так просто. У республіканському військкоматі повідомили, що очікується чимала кількість потенційних «ухильників» від виконання конституційного обов'язку. Державний комітет у справах оборони республіки планує провести прес-конференцію, на якій будуть роз'яснені всі особливості нинішнього призову. За угодою, укладеною з командуванням ОЗС СНД, загальна кількість призовників від Киргизстану має скласти одинадцять тисяч чоловік. З них чотири тисячі служитимуть у стратегічних силах Співдружності, а інші на території республіки.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Єреван

...Й У ВІРМЕ...

Наказ про в... на строкову ... видав Президе... вон Тер-Петрос... мив заступник ... публіки підпол... новобранці сл... тільки у Вірм... льній гвардії, ... рюється. Деякі ... муть й у військ... які перебувають... цією Росії й д... території Вірме...

Ара М...

Представляємо дипломатів України

ДЛЯ НАШОГО ПОСЛА АМЕРИКА НЕ НОВИНА

НАШ СПІВРОЗМОВНИК — НАДЗВИЧАЙНИЙ І ПОВНОВАЖНИЙ ПОСОЛ УКРАЇНИ В США ОЛЕГ БІЛОРУС.

— Ви перший Посол України в Сполучених Штатах Америки, найвпливовішій державі світу. Це, напевне, відбилося у наміченій програмі вашої діяльності...

— Звичайно. Найголовніше завдання для мене і Посольства — використати всі можливості для того, щоб Сполучені Штати, а через їх вплив — світове співтовариство визнали Україну як важливий фактор європейського розвитку, щоб вона могла вільно інтегруватися у міжнародні політичні та економічні структури. Треба зробити все належне, щоб створити відповідний позитивний образ України.

Програма нашої діяльності передбачає створювати взаємні гарантії безпеки наших держав, розвивати двосторонні політичні, економічні і гуманітарні відносини. Лише одна чорнобильська трагедія вимагає якнайскорішого розвитку українсько-американських зв'язків.

На цю роботу підуть роки. Але чим скоріше і кваліфікованіше ми її почнемо, тим кращими будуть результати. Думаю, наступний візит до США нашого Президента матиме в цьому плані надзвичайне значення.

— Сполучені Штати для вас — відома країна. Ви там колись стажувалися, напевне, і ваша попередня робота, в тому числі за кордоном, зводила вас з багатьма впливовими американцями. Чи допоможуть ці зв'язки вам як Послу?

— У мене справді багато друзів і знайомих, особливо в науково-університетських колах. Вважаю, ці зв'язки істотно допомагатимуть мені виконувати ті завдання, що їх поставила переді мною наша держава. Дружні взаємини з конкретними людьми — це теж свого роду актив дипломата.

— В Америці живе велика українська діаспора. Нині саме час розширювати і зміцнювати зв'язки з нею...

— Україна щаслива тим, що має велику діаспору, соціальні, економічні, фінансові структури якої показали себе дуже ефективними. Тому, звичайно, налагодження і розвиток співробітництва з американцями українського походження у науці, культурі, підготовці кадрів, інших сферах є й буде дуже корисним.

— Сьогодні часто можна почути про складності відкриття посольств нових незалежних держав за кордоном. Напевне, з цією проблемою доведеться зіткнутися й вам?

— Будь-який початок важкий. Йдеться про перше Посольство України у Вашингтоні. Ми поки що не маємо ані матеріально-технічної бази, ані готового кадрового складу. Нині вирішуються питання бюджету Посольства, зокрема валютного. Сподіваємося на підтримку діаспори. Проблеми не здаються такими вже драматичними. Вважаю, протягом року ми їх розв'яжемо.

— І все-таки, де знаходитиметься ваш перший офіс?

— У Вашингтоні вже працює передова група наших дипломатів — у тимчасовому офісі, де є все необхідне. Це приміщення надав нам американець українського походження, відомий бізнесмен Юрій Чопівський. Вирішуємо питання про оренду будинку, достатнього для розміщення першого складу персоналу з 10—15 чоловік. А далі розширюватимемось. Готуються кадри. До речі, вже сьогодні багато представників діаспори виявляють бажання допомагати у справі дорадництва, збирання необхідної літератури.

— А чим захоплюється Посол України?

— Моє хобі — іноземні мови. Я не фахівець, але це мене дуже цікавить. Корисність знання іноземних мов я відкрив для себе ще під час стажування в Югославії, коли за три місяці довелося вивчити сербсько-хорватську. Пізніше почав вивчати й інші мови. Це, звичайно, було необхідно і для роботи.

Ще зібрав велику бібліотеку, яка потроху почала «витісняти» мене з квартири.

Дуже люблю працювати на землі. Благо, маю невелику дачу. Колись був мисливцем, але це вже минуле.

— Дякуємо за бесіду.

Інтерв'ю провів Олексій ЄВСІКОВ.

З досьє «Голосу України»

Народився в 1939 році на Київщині. Закінчив Київський інститут народного господарства (КІНГ) в 1960 році. Потім працював на виробництві. Пізніше зайнявся науковою роботою. Стажувався в Белградському університеті (Югославія). Після цього — дисертація, робота в КІНГу, проректором якого став у 1969 році. У 1974—1975 роках стажувався в університетах США. З 1979 по 1986 рік очолював Європейську економічну комісію ООН у Женеві, потім працював у системі Академії наук України. Останнім часом очолював Міжнародний інститут менеджменту (Київ) та Інститут світової економіки і міжнародних відносин АН України, був радником Верховної Ради і Президента. Член кількох українських і міжнародних академій. Володіє англійською, французькою, німецькою, слов'янськими мовами. Одружений, має двох дітей.

На меридіанах культури

«УКРАЇНА—ІЗРАЇЛЬ»

Під такою назвою 20-тисячним тиражем вийшов у світ перший номер нового журналу.

Засновники журналу — Товариство «Україна — Ізраїль» і госпрозрахункове підприємство **«ТАЛАН»** — надали широкому колу читачів унікальну можливість щомісяця знайомитися з прозою, поезією та публіцистичними творами відомих українських та єврейських митців, політиків та економістів.

«Ми розкажемо Україні про Ізраїль, Ізраїлю — про Україну, а їм обом — про життя євреїв та українців у діаспорі,— розповідає головний редактор часопису О. Бураківський.—У майбутньому журнал виходитиме чотирма мовами: українською, російською, на івриті та ідиш. Щоб кожен, хто справді цікавиться нашою спільною, часом трагічною, історією, зміг позбутися її прикрих і образливих стереотипів, які подекуди переслідують нашу свідомість. Щоб закликати кількох політичних лідерів двох держав до дискусій про майбутнє наших країн, наших народів».

Іван СИЛІН.

Роздуми нашого власкора

ОПОЗИЦІЯ ВЖЕ Є. СПРАВА ЗА ЗГОДОЮ

ДО ПІДСУМКІВ VI З'ЇЗДУ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ РОСІЇ

НОСТАЛЬГІЯ ЗА ІМПЕРІЄЮ, ЯКА ВПАЛА

Активний інтерес депутатів викликало обговорення договору про створення СНД. Парадоксально, але факт: реальність краху тоталітарного СРСР декотрі сприйняли як особисту трагедію. Мовляв, всі лиха звідти. Росія втрачає вплив у колишніх братніх республіках, американські підводні човни безкарно шмигають біля її берегів, Україна формує власну армію...

Відомий лідер «правих» Сергій Бабурін, якщо вийшов до мікрофона — чекай від нього «кримського питання», палких закликів не віддавати «ані п'яді російської землі».

— Ми створюємо Києву сприятливу ситуацію, щоб захопити армію, — переконував своїх колег Віктор Аксючиць, немов Україна й не брала участь у будівництві збройних сил СРСР. — Нам треба збирати нову єдину державу, відстоювати Чорноморський флот. Є зони стратегічних интересів Росії — и ми їх збережемо!

До речі, у заключній промові на з'їзді Борис Єльцин зазначив, що деякі депутати при обговоренні питання про співдружність припустилися певних «переборщень». Негативні наслідки дискусій доведеться знімати подальшою роботою.

Хотілося б віддати належне представникам демократичних фракцій. Вони зуміли нав'язати свою гру з'їздові, не припустити перетягування линви між Росією й Україною, іншими суверенними республіками, тим самим не спровокувати нове кровопролиття.

— СНД, яка не є, але дитина, вона народилася, — образно підмітив у виступі Юрій Хрульов.

Обговорення питання про Чорноморський флот перенесено у парламент республіки. Що ж, відсікти проблему Криму від з'їзду, що мітингує, не дати її на поталу палким «патріотам» — теж успіх. Але чи зуміють його закріпити у Верховній Раді сили здорового глузду?

РІВНОВАГА Є, АЛЕ ХИТКА

У підсумковій промові на з'їзді Президент Росії Б. Єльцин підкреслив, що головний результат роботи — схвалення політики економічних реформ. І це твердження важко заперечувати.

Проте не будемо забувати, що форум являв собою два табори. Й обидва мають перемоги й поразки.

Заслуга демократів у тому, що вони відстояли уряд, не повернули економіку назад до соціалізму. Привід для оптимізму мають і консерватори. Вони зуміли консолідуватися й з'явилися перед Президентом як добре організована опозиція. Їхніми зусиллями у Конституції неіснуючої РРФСР у складі СРСР, який спочив, так само згадується, що росіяни живуть у Радянському Союзі.

Як бачимо, поки можна говорити тільки про хитку рівновагу між виконавчою й законодавчою владою. Чи порушиться вона у чийсь бік? Чи є гарантія, що Президент, який зберіг додаткові повноваження, з двох лих не захоче вибрати менше, себто як слід змінити позиції уряду? Одразу ж після з'їзду Борис Миколайович направив до парламенту законопроект про Раду Міністрів республіки. Як він і обіцяв народним обранцям, кандидатура глави Кабінету узгоджуватиметься з Верховною Радою.

Проте, говориться у проекті, при відмові законодавців Президент Росії має право призначати виконуючого обов'язки голови уряду терміном до одного року.

Цей пункт вже зараз дає привід багатьом експертам єхидствувати: у кризисному стані, в якому опинилася Росія, рік дорівнює десятьом. А за цей час багато води збіжить.

У цілому, послаблювати вплив виконавчої влади Єльцин не збирається. І це його бажання цілком зрозуміле. Питання в тому, що незалежний уряд — в силу ряду причин, у тому числі й об'єктивних, — не вигідний парламенту.

Звичайно, можна багато говорити за традиції демократичних держав. Про те, що кожен має право висловлювати свою думку. Все це так. Але коли у Великому Кремлівському палаці збирається більш як тисяча депутатів і вони намагаються один одного перекричати, у народі це викликає легке роздратування.

Президент Росії заявив, що він за громадянську згоду у суспільстві, категорично проти референдумів, хоч би які вони були. Та вже нині у Москві йде збирання підписів з вимогою провести референдум про дострокові вибори депутатського корпусу й про земельну реформу.

Що це? Політична гра чи відчай тих, хто втомився від невизначеності? Чутки про те, що нинішній російський форум скопіював союзний, який поставив хрест на своєму парламенті, стають все настійливішими. Втім, як знати, може бути, вони й дещо перебільшені.

Володимир БАБЕНКО.
Москва.

Закінчення. Початок див. у № 80 «ГУ».

Армійські турботи

Бішкек

ОГОЛОШЕНО ПРИЗОВ У КИРГИЗСТАНІ

Указом Президента Киргизстану весняний призов на дійсну військову службу оголошено на травень — червень. Новобранці підуть служити в Об'єднані збройні сили СНД, а також прикордонні, внутрішні й залізничні війська на території республіки.

Призвати юнаків на службу буде не так просто. У республіканському військкоматі повідомили, що очікується чимала кількість потенційних «ухильників» від виконання конституційного обов'язку. Державний комітет у справах оборони республіки планує провести прес-конференцію, на якій будуть роз'яснені всі особливості нинішнього призову. За угодою, укладеною з командуванням ОЗС СНД, загальна кількість призовників від Киргизстану має скласти одинадцять тисяч чоловік. З них чотири тисячі служитимуть у стратегічних силах Співдружності, а інші на території республіки.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Єреван

...Й У ВІРМЕНІЇ

Наказ про весняний призов на строкову військову службу видав Президент Вірменії Левон Тер-Петросян. Як повідомив заступник військкому республіки підполковник Саркісян, новобранці служитимуть не тільки у Вірменській національній гвардії, яка тільки створюється. Деякі з них служитимуть й у військових частинах, які перебувають під юрисдикцією Росії й дислокуються на території Вірменії.

Ара МЕЛІКСЕТЯН.

Ташкент

І В УЗБЕКИСТАНІ ТЕЖ

Віднині юнаки, які досягли 18 років, служитимуть у військових частинах і з'єднаннях збройних сил Узбекистану, у бригаді Національної гвардії, прикордонних військах і внутрішніх військах республіканського МВС, а також стратегічних силах СНД, що розміщені на території республіки. За межі Узбекистану можна відправитися лише в добровільному порядку чи за контрактом.

Від призову звільняються молодші сини, якщо їхні старші брати пройшли раніше чи проходять нині дійсну військову службу, й той, хто є єдиним сином у родині. Від строкової служби звільняються чабани. Одружені призовники направляються в частини і з'єднання, які дислокуються недалеко від місця постійного проживання їхніх родин.

Зульфія РАСУЛІ.

КРИМ: ЗА ЩО ЗААРЕШТУВАЛИ ЮРІЯ КОЛЕСНИКОВА

Багато суперечливих думок, версій, чуток викликав у кримчан арешт добре відомого на Україні підприємця — президента концерну «Крим-Континенталь» Юрія Колесникова, про що ми повідомили в номері за 1 травня. Офіційне твердження про фінансові зловживання людьми, які добре знають його, сприймається досить скептично. Адже все, що належить концерну, — виробничі підрозділи у різних областях України і Росії, заводи, науковий інститут створено завдяки неординарній особистості Колесникова, його організаторським здібностям і його ж грошовим вкладам. Сьогодні на банківському рахунку концерну понад 90 мільйонів карбованців. І оскільки власність концерну не є державною, розпоряджатися нею підприємці можуть так, як вважають за потрібне. Втручання ж у їхню фінансово-господарчу діяльність державних контрольних органів не відповідає чинному законодавству. На думку людей з оточення Колесникова, причину арешту слід шукати в політичних уподобаннях президента «Крим-Континенталю». Юрій Васильович — активний противник референдуму в Криму, він підтримує, в тому числі й матеріально, численні заходи, спрямовані на утвердження української державності, на розвиток української науки, культури, духовності. А головне — Колесников один з можливих претендентів у кримське Представництво Президента України. Не виключено, що ті сепаратистські сили, які не заінтересовані в цьому, й сприяли його ізоляції.

Ось кілька коротких інтерв'ю з приводу арешту Колесникова.

Валентина Колесникова, дружина: — Юрія викликали 29 квітня в міліцію і там заарештували. Впродовж чотирьох днів до нас додому приїздять люди із Сімферопольського міжрегіонального відділу боротьби з організованою злочинністю, описують і оцінюють майно, вимагають начебто сховані цінності, гроші. Чоловік мій нині приймає курс лікування. 30 квітня я попросила дозволу передати йому ліки. Мені відмовили. Вони хочуть зламати його фізично й морально. Та я абсолютно переконана: це їм не вдасться. Юрій — сильна людина.

Анатолій Свідзинський, член Державної думи України, професор Сімферопольського університету: — У нас правоохоронні органи досі не засвоїли реалій сьогодення, що ми здійснюємо приватизацію (хоча це й перші кроки) і організацію ринкової економіки. Те, що є нормою для приватного власника в цивілізованих країнах світу, нас дивує і викликає якусь негативну реакцію. Приватний власник має право розпоряджатися своїми фінансами так, як він вважає за потрібне, а закон повинен його охороняти. Натомість, правоохоронні органи переносять на приватну і кооперативну власність ті закони і ті норми, що повинні застосовуватися до державної власності.

Олена Раменська, начальник головного юридичного управління концерну «Крим-Континенталь»: — Досі в законодавстві мова йде про збереження соціалістичної власності, а це ж учорашній день. Ці закони стосовно кооперації, приватного підприємництва уже не діють, хоча, підкреслюю, вони, на жаль, номінально ще існують. Цим і скористалися в даному разі сили, яким заважав Юрій Васильович. Але я впевнена, що справедливість переможе.

Олександр ПІЛАТ,
власний кореспондент «Голосу України».

Урядова

Генеральному прокурору України п. Віктору Шишкіну

Працівниками прокуратури Херсонської області з відома та дозволу прокуратури Республіки Крим 29 квітня арештований Юрій Колесников, президент концерну «Крим-Континенталь».

Міністерству культури України Юрій Колесников відомий як безкорисливий патріот, меценат української культури. Завдяки його чималій підтримці у кризовий час і далі видається ціла низка українських громадсько-культурних видань. Альтернативою його матеріальній підтримці фактично була б негайна смерть газет та журналів, які активно сприяють державній розбудові України. Абсурдність звинувачення українського патріота на кримській землі в «розкраданні суспільного майна» наводить на думку про грубу політичну провокацію під час інспірованої та фінансованої з-за кордону великомасштабної кампанії, спрямованої на політичний відрив Кримського півострова від України.

Міністерство культури України розцінює арешт в незалежній державі Україна найбільшого приватного фундатора української культури не як поодиноку юридичну помилку, а як свідчення продовження існування впливових сил, зацікавлених у дестабілізації українського суспільства.

Лариса ХОРОЛЕЦЬ,
міністр культури України.

А тепер пропонуємо нашим читачам інтерв'ю з Юрієм Колесниковим, яке ми й планували опублікувати саме в сьогоднішньому номері. Зрозуміло, наш кореспондент, коли брала це інтерв'ю, не знала, що воно — напередодні арешту. Публікуючи його, ми просто ширше розповідаємо, чим займається ця непересічна людина — Юрій Васильович Колесников. А висновки нехай роблять самі читачі.

Меценати

САМОКАТ ДЛЯ МІЛЬЙОНЕРА

Тлумачні словники розповідають, що в древньому Римі жив чоловік на ім'я Меценат. Наближений до імператора Августа, попри дипломатичні, політичні й приватні доручення свого правителя, він ще й покровительствував поетам. Відтоді доброчинну, опікунську діяльність світ почав називати меценатством.

Вивіски старовинних будівель театрів, народних домів, шкіл свідчать, що колись Україна була також багатою на меценатів. Однак за роки Радянської влади це поняття вилучили з нашого життя як «пережиток капіталізму».

Нині ми знову повертаємося до давньої доброї традиції. Сучасне добродійство має свої імена. Одним з перших меценатів незалежної України став президент концерну «Крим-Континенталь» Юрій КОЛЕСНИКОВ.

— Пане Колесников, чи легко сьогодні бути в Криму українським меценатом?

— Напевне, про це вам краще розкажуть кримські газети, радіо, телебачення, які начіпляли на мене стільки «націоналістичних» ярликів, що я вже стомився обурюватися. Сьогодні в Україні взагалі нелегко бути меценатом. І не лише через політичні непорозуміння між Києвом і Сімферополем, а й через стереотипи мислення, пережитки «казарменого» соціалізму.

— Очевидно, в цьому немає нічого дивного. Для нас людина-мільйонер — це нове явище, нова реалія. Західні психологи, наприклад, дослідили, що чимало людей, які ставали мільйонерами, не були щасливими, вони зрештою розчаровувалися в людях, своїй справі, багатстві, а то й закінчували життя самогубством. А як почуваєтеся ви в іпостасі мільйонера?

— Мені цікаво вести такий спосіб життя. Я люблю позитивні стреси. Хоч на шляху від ставки радянського інженера до сьогоднішніх мільйонів стреси були не тільки позитивними. Людина випробовується двома речами: грішми і владою. Мільйони, які я нині як президент концерну «Крим — Континенталь» нібито маю, на щастя, вплинули на мене зовсім інакше, ніж на мільйонерів, про яких ви кажете. Я став добрішим, щедрішим, милосерднішим.

— Чому про свої мільйони ви кажете «нібито маю»?

— Сьогодні наш концерн має основних засобів виробництва на 85 мільйонів карбованців, хоч починав з нуля. 70 відсотків від цієї цифри — близько 60 мільйонів — власність «Крим — Континенталю». Але вони наші лише в номіналі. Юридично ж ми не маємо права, наприклад, їх продати, бо такі закони в нашій державі. Ніхто не зможе нині «з'їсти» нашу фірму — конкурентові для цього треба, як мінімум, мати більш-менш рівні з нами потужності, можливості, кадри. Правда, нині є кооперативи, які також займаються газифікацією, але вони слабенькі.

— Але ж коли немає достойних конкурентів, то й, мабуть, немає отих позитивних стресів, без яких життя для вас втрачає свій шарм?

— Чому немає конкуренції? Конкуренція є, тільки спотворена. У нас сьогодні йде найзапекліша боротьба між старим і новим!

В 1987 році я залишив державну службу в об'єднанні «Чорноморнафтогазпром» і подався в кооперативний рух. Правда, не кидався в «біжутерний» чи «капцевий» бізнес, а пішов у найважчий — промисловий. Пройшов шлях від кооперативчика з кількох осіб, через дільницю, підприємство, об'єднання до концерну. Сьогодні «Крим — Континенталь» працює у восьми областях України і двох — Росії, об'єднує в собі проектний інститут, 11 будівельно-монтажних управлінь, завод, який виготовляє побутові котли, управління із загального будівництва, кар'єр, який видобуває черепашник, підприємство, що займається розрізуванням підводних і надводних човнів на металобрухт (ця робота дозволяє нам мати труби на прокат). Тобто ми маємо весь «набір» тих засобів, якими можна задовольнити потреби замовника, а не так, як це практикують державні підприємства: мовляв, дайте нам усі будівельні матеріали, і ми проведемо вам газ.

Наведу ще один приклад запеклої боротьби між старим і новим.

У березні нинішнього року без санкції прокурора працівники Херсонського УВС затримали директора і головного бухгалтера Білозерської філії нашого концерну, провели обшук офісу і вилучили документацію. Прокуратура, на мою думку, не розібралась у суті і порушила кримінальну справу, не маючи для того достатніх підстав.

Зрозуміло, від такої «державної опіки» потерпає престиж нашого підприємства.

Напевне, пора й Україні, яка має намір побудувати правову державу, стати на захист чесних підприємців і бізнесменів.

— Повернімося до меценатства. У ваших розповідях вчувається деякий песимізм. Здається, якщо справи в нашій державі йтимуть і далі кепсько, то ви, як і чимало західних мільйонерів, можете розчаруватися в цій благородній діяльності.

— Мені прикро й гірко, що в нашій молодій державі не підтримують справжніх підприємців, які таки можуть щось змінити в економічному житті України й допомогти нашій злиденній культурі, а натомість потурають різним біржам, які нічого на сьогодні не виробляють і нікому допомагати не збираються.

Я не зрікаюся меценатства. Проте дедалі більше приходжу до висновку, що потрібно дбати й говорити про економіку.

Моє меценатство почалося з журналу «Пам'ятки України». Років три тому наш концерн виділив 50 тисяч карбованців для проведення «Пам'ятками України» разом з Товариством охорони пам'яток історії та культури, Українським фондом культури експедиції «Запорозька Січ: зруйноване й уціліле». Ця експедиція в часи, коли про історію запорозького козацтва ще говорили з деякими акцентами «націоналізму», наважилася під малиновим і синьо-жовтим прапорами пройти місцями всіх січей нашого славного козацтва.

— Мушу зауважити, що конспірація тоді була на найвищому рівні. Принаймні я, учасниця тієї експедиції, про справжнього її патрона довідалася лише тепер...

— Тоді я, звичайно, ризикував, і, зрозуміло, не лише тими 50 тисячами. Я вихований так, що для мене Україна — понад усе. З[illegible]чайно, я не можу зроби[illegible] для неї стільки, скільки «Пам'ятки України», ваша газета...

— Саме тому й зарахували до свого концерну журнали «Пам'ятки України», «Україну», «Київ», «Архітектуру України», чотири газети? Може, лаври Акселя Шпрінгера не дають вам спокою?

— Якщо уряд України, Верховна Рада не розуміють, що не можна дати загинути таким виданням, то хтось же має їх підтримати?!

— Сьогодні, коли до[illegible] дійство вашого концерн[illegible] було такого розголосу, нерідко можна чути: Колесников купив «Пам'ятки України», «Україну»... Юрію Васильовичу, чи не відчуваєте ви, що ваші підопічні на знак вдячності запобігають пер[illegible]вами, втрачають почу[illegible] власної гідності?

— Як це я їх купив? Що в них можна купити? Сьогодні ці видання є повноправними структурними одиницями концерну, нічия гідність тут не пригнічується.

— Чи можете ви якось втручатися, наприклад, у тематику цих видань? Чи мають вони певні обов'язки перед своїм меценатом?

— В угоді записано, що концерн не втручається в їхню тематику. Якщо потрі[illegible] буде розрекламувати «К[illegible] — Континенталь», думаю, ми домовимося. До того ж у них є вибір — в будь-який момент вийти з концерну або залишитись.

— Юрію Васильовичу, чи може собі дозволити «небідна людина» жити сьогодні в Україні красиво?

— Розумієте, саме поняття «жити красиво» — дуже індивідуальне. Наприклад, я сьогодні отримую щомісяця понад 10 тисяч платні, співробітники концерну залежно від посади і кваліфікації — 4—7. Моя родина мешкає в непоганому приватному будинку, побудованому в 1984 році власними руками. Хоч і буваю там чотири-п'ять годин на добу, все ж приємно повертатися в затишну оселю.

Для успішної роботи обов'язково потрібен психологічний комфорт. І якщо раптом з'ясується, що мені добре думається на самокаті, куплю собі самокат.

Катерина КІНДРАСЬ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Коли верстався номер

Як стало відомо з поінформованих джерел, Юрієві Колесникову інкримінувалося вчинення злочину, передбаченого статтею 86 Кримінального кодексу України. Суть його полягає в розбазарюванні громадського або державного майна. Нині мецената звільнено з-під варти. Слідство триває.

ЗЕМЕЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

РОЗДІЛ І

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Глава І

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Земельне законодавство України і його завдання

Земельні відносини в Україні регулюються цим Кодексом та іншими актами законодавства України і Республіки Крим, що видаються відповідно до нього.

Завданням земельного законодавства є регулювання земельних відносин з метою створення умов для раціонального використання й охорони земель, рівноправного розвитку всіх форм власності на землю і господарювання, збереження та відтворення родючості грунтів, поліпшення природного середовища, охорони прав громадян, підприємств, установ і організацій на землю.

Гірничі, лісові та водні відносини, відносини щодо використання й охорони рослинного і тваринного світу, атмосферного повітря регулюються спеціальним законодавством України і Республіки Крим.

Стаття 2. Склад земель України, віднесення їх до категорій і переведення з однієї категорії до іншої

Відповідно до цільового призначення всі землі України поділяються на:

1) землі сільськогосподарського призначення;

2) землі населених пунктів (міст, селищ міського типу і сільських населених пунктів);

3) землі промисловості, транспорту, зв'язку, оборони та іншого призначення;

4) землі природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико - культурного призначення;

5) землі лісового фонду;

6) землі водного фонду;

7) землі запасу.

Віднесення земель до категорій провадиться відповідно до їх цільового призначення.

Переведення земель з однієї категорії до іншої здійснюється у разі зміни цільового призначення цих земель.

Віднесення земель до відповідних категорій і переведення їх з однієї категорії до іншої провадиться органами, які приймають рішення про передачу цих земель у власність або надання їх у користування, а в інших випадках — органами, які затверджують проекти землеустрою і приймають рішення про створення об'єктів природоохоронного, оздоровчого, історико-культурного та іншого призначення.

Стаття 3. Форми власності на землю. Розпорядження землею

Власність на землю в Україні має такі форми: державну, колективну, приватну. Усі форми власності є рівноправними.

Розпоряджаються землею Ради народних депутатів, які в межах своєї компетенції передають землі у власність або надають у користування та вилучають їх.

Повноваження щодо передачі, надання та вилучення земельних ділянок місцеві Ради народних депутатів можуть передавати відповідно органам державної виконавчої влади або виконавчим органам місцевого самоврядування.

Стаття 4. Право державної власності на землю

У державній власності перебувають всі землі України, за винятком земель, переданих у колективну і приватну власність.

Суб'єктами права державної власності на землю виступають:

Верховна Рада України — на землі загальнодержавної власності України;

Верховна Рада Республіки Крим — на землі в межах території Республіки, за винятком земель загальнодержавної власності;

обласні, районні, міські, селищні, сільські Ради народних депутатів — на землі в межах їх територій, за винятком земель, що перебувають в загальнодержавній власності.

Землі, що перебувають у державній власності, можуть передаватися в колективну або приватну власність і надаватися у користування, у тому числі в оренду, за винятком випадків, передбачених законодавством України і Республіки Крим.

Не можуть передаватись у колективну та приватну власність:

землі загального користування населених пунктів (майдани, вулиці, проїзди, шляхи, пасовища, сінокоси, набережні, парки, міські ліси, сквери, бульвари, кладовища, місця знешкодження та утилізації відходів), а також землі, надані для розміщення будинків органів державної влади та державної виконавчої влади;

землі гірничодобувної промисловості, єдиної енергетичної та космічної систем, транспорту, зв'язку, оборони;

землі природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення;

землі лісового фонду, за винятком невеликих (до 5 гектарів) ділянок лісів, що входять до складу угідь сільськогосподарських підприємств, селянських (фермерських) господарств;

землі водного фонду, за винятком невеликих (до 3 гектарів) ділянок водойм і боліт, що входять до складу угідь сільськогосподарських підприємств, селянських (фермерських) господарств;

землі сільськогосподарських науково - дослідних установ і навчальних закладів та їх дослідних господарств, учбових господарств навчальних закладів, державних сортовипробувальних станцій і сортодільниць, елітнонасінницьких і насінницьких господарств, племінних заводів, племінних радгоспів і конезаводів, господарств по вирощуванню хмелю, ефіроолійних, лікарських рослин, фруктів і винограду.

Стаття 5. Право колективної власності на землю

Земля може належати громадянам на праві колективної власності.

Суб'єктами права колективної власності на землю є колективні сільськогосподарські підприємства, сільськогосподарські кооперативи, садівницькі товариства, сільськогосподарські акціонерні товариства, у тому числі створені на базі радгоспів та інших державних сільськогосподарських підприємств.

Розпорядження земельними ділянками, що перебувають у колективній власності громадян, здійснюється за рішенням загальних зборів колективу співвласників.

У колективну власність можуть бути передані землі колективних сільськогосподарських підприємств, сільськогосподарських кооперативів, сільськогосподарських акціонерних товариств, в тому числі створених на базі радгоспів та інших державних сільськогосподарських підприємств, землі садівничих товариств — за рішенням загальних зборів цих підприємств, кооперативів, товариств.

До прийняття такого рішення провадиться передача земельних ділянок, розташованих у межах населених пунктів, до відання сільської, селищної, міської Ради народних депутатів.

Площа земель, що передаються у колективну власність, становить різницю між загальною площею земель, що знаходиться у віданні відповідної Ради, і площею земель, які залишаються у державній власності (землі запасу, лісовий фонд, водний фонд, резервний фонд, тощо) і у власності громадян.

Землі у колективну власність передаються безплатно.

Земельні ділянки загального користування садівницьких товариств поділу не підлягають.

Кожний член колективного сільськогосподарського підприємства, сільськогосподарського кооперативу, сільськогосподарського акціонерного товариства у разі виходу з нього має право одержати свою частку землі в натурі (на місцевості), яка визначається в порядку, передбаченому частинами шостою і сьомою статті 6 цього Кодексу.

Право на земельну частку може бути передано у спадщину в порядку і на умовах, передбачених цивільним законодавством щодо успадкування майна, та статутом відповідного колективного підприємства. За відсутністю спадкоємців переважне право на земельну частку мають члени цих підприємств, кооперативів і товариств.

У разі продажу власником своєї земельної частки переважне право на її купівлю мають співвласники.

Землі загального користування (внутрігосподарські шляхи, полезахисні лісосмуги та інші грунтозахисні насадження, гідротехнічні споруди тощо) колективних сільськогосподарських підприємств, сільськогосподарських кооперативів та акціонерних товариств, що ліквідуються або збанкрутіли, передаються у відання відповідних місцевих Рад народних депутатів.

Сільські і селищні Ради народних депутатів створюють на своїй території резервний фонд земель за погодженням місцерозташування з землекористувачем у розмірі до 15 процентів площі усіх сільськогосподарських угідь, включаючи угіддя в межах відповідних населених пунктів.

Частина земель резервного фонду, яка на час введення в дію цього Кодексу належала господарствам, залишається за ними на умовах постійного користування.

Резервний фонд земель перебуває у державній власності і призначається для подальшого перерозподілу і використання за цільовим призначенням.

Стаття 6. Право приватної власності громадян на землю

Громадяни України мають право на одержання у власність земельних ділянок для:

ведення селянського (фермерського) господарства;

ведення особистого підсобного господарства;

будівництво та обслуговування жилого будинку і господарських будівель (присадибна ділянка);

садівництва;

дачного і гаражного будівництва.

Громадяни набувають право власності на земельні ділянки у разі:

одержання їх у спадщину;

одержання частки землі у спільному майні подружжя;

купівлі-продажу, дарування та обміну.

Передача земельних ділянок у власність громадян провадиться місцевими Радами народних депутатів відповідно до їх компетенції за плату або безплатно.

Безплатно земельні ділянки передаються у власність громадян для:

ведення селянського (фермерського) господарства у межах середньої земельної частки, що обчислюється у порядку, передбаченому цією статтею;

ведення особистого підсобного господарства;

будівництва та обслуговування будинку і господарських будівель (присадибна ділянка), в тому числі земельні ділянки, що були раніше надані у встановленому порядку громадянам для цієї мети, у межах граничного розміру, визначеного статтею 67 цього Кодексу;

садівництва;

дачного і гаражного будівництва.

За плату передаються у власність громадян для ведення селянського (фермерського) господарства земельні ділянки, розмір яких перевищує середню земельну частку.

При обчисленні середньої земельної частки, що обчислюється сільською, селищною, міською Радою народних депутатів враховуються сільськогосподарські угіддя (у тому числі рілля), якими користуються підприємства, установи, організації та громадяни у межах території даної Ради, крім тих підприємств, установ і організацій,

(Продовження на 8-й стор.).

ЗВЕРНЕННЯ

УЧАСНИКІВ САМАРКАНДСЬКОЇ ЗУСТРІЧІ-92, ПРЕДСТАВНИКІВ СПІЛОК, АСОЦІАЦІЙ БІРЖОВИХ ТА БРОКЕРСЬКИХ СТРУКТУР ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ, ПАНА ЛЕОНІДА МАКАРОВИЧА КРАВЧУКА

Шановні депутати, шановний Президенте!

Ми, керівники 22 біржових спілок і асоціацій, що представляють біржові структури всіх держав СНД, Грузії та країн Прибалтики, стурбовані ситуацією, котра склалася довкола біржового руху в Україні. Закон «Про оподаткування прибутків підприємств і організацій» є дискримінаційним щодо брокерських фірм, які діють на біржах України. Прийняті ставки оподаткування прибутків від посередницької діяльності брокерських фірм в розмірі 75 процентів і від посередницької діяльності аналогічних організацій державного постачання та державної торгівлі в розмірі 18 процентів призводить не тільки до згортання діяльності, але й до фактичної ліквідації ринкових структур. Нас непокоять запровадження ліцензування практично на всі види товарів, які вивозяться з України, що руйнує усталені економічні зв'язки між різними регіонами країн СНД, а також штучно створювані банками перепони в розрахунках між торговими партнерами. Ці несприйнятні для розвитку підприємництва умови руйнують вільні економічні й торгові зв'язки України з іншими державами СНД, де встановлено значно нижчі ставки оподаткування.

Втрачається інтерес ділових кіл країн до співробітництва з українськими партнерами. Сподіваємося, що парламент і Президент України мають можливість практично допомогти збереженню й розвитку підприємництва в своїй країні, переглянути непідсильні, руйнівні ставки оподаткування, зробити їх стимулюючими для розвитку підприємництва, що сприятиме відродженню й розвитку економіки незалежної, міцної і багатої держави України.

Міжрегіональна біржова спілка
Акціонерне товариство «Конгрес бірж»
Асоціація бірж Середньої Азії і Казахстану
Балтійська асоціація бірж
Російська біржова спілка
Біржова спілка України
Асоціація бірж республіки Молдова
Міжнародна гільдія брокерів
Біржова спілка Півночі — Заходу Росії й Прибалтики «Интерсеверобалт»
Біржовий картель «Дніпро»
Міжрегіональний консорціум бірж «Сибирское кольцо»
Консорціум «Лесное биржевое кольцо»
Асоціація біржових структур агропромислового комплексу
Тюменсько-Московська біржа «Гермес»
Асоціація бірж центральних областей Росії «Центр»
Корпорація міжнародних бірж
Асоціація бірж Дону
Центрально-чорноземний фінансово-біржовий консорціум «Русь»
Міжбіржовий синдикат «Метал України».

м. Самарканд, 24 квітня 1992 р.

ЗЕМЕЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

(Продовження. Початок на 7-й стор.).

землі яких не підлягають приватизації.

Загальний розмір обчисленої площі поділяється на кількість осіб, які працюють у сільському господарстві, пенсіонерів, які раніше працювали у сільському господарстві і проживають у сільській місцевості, а також осіб, зайнятих у соціальній сфері на селі.

До числа осіб, які працюють у сільському господарстві, належать усі працівники колективних сільськогосподарських підприємств, підсобних сільських господарств, селянських (фермерських) господарств, інших сільськогосподарських підприємств, установ і організацій.

До числа осіб, зайнятих у соціальній сфері, належать працівники освіти, охорони здоров'я, культури, побутового обслуговування населення, зв'язку, торгівлі та громадського харчування, правоохоронних органів, Рад народних депутатів та їх виконавчих комітетів, а також пенсіонери з числа цих осіб.

При визначенні середнього розміру земельної частки має враховуватися якість сільськогосподарських угідь. Розмір середньої земельної частки може переглядатися залежно від демографічних умов і конкретних обставин, що склалися, Радою народних депутатів, яка визначила цей розмір.

Надана громадянинові у власність земельна ділянка може бути об'єктом застави лише за зобов'язанням з участю кредитної установи.

Колишнім власникам землі (їх спадкоємцям) або землекористувачам земельні ділянки не повертаються. За їх бажанням їм можуть бути передані у власність або надані у користування інші земельні ділянки на загальних підставах.

Іноземним громадянам та особам без громадянства земельні ділянки у власність не передаються.

Стаття 7. Користування землею

Користування землею може бути постійним або тимчасовим.

Постійним визнається землекористування без заздалегідь установленого строку.

Тимчасове користування землею може бути короткостроковим — до трьох років і довгостроковим — від трьох до двадцяти п'яти років. У разі виробничої необхідності ці строки може бути продовжено на період, що не перевищує одного строку відповідно короткострокового або довгострокового тимчасового користування.

Користування землею на умовах оренди для сільськогосподарських цілей повинно бути, як правило, довгостроковим.

У постійне користування земля надається Радами народних депутатів із земель, що перебувають у державній власності:

громадянам України для ведення селянського (фермерського) господарства, особистого підсобного господарства;

сільськогосподарським підприємствам і організаціям;

громадським об'єднанням;

релігійним організаціям;

промисловим, транспортним та іншим несільськогосподарським підприємствам, установам і організаціям;

організаціям, зазначеним у статті 70 цього Кодексу для потреб оборони;

для ведення лісового господарства спеціалізованим підприємствам;

житловим, житлово - будівельним, гаражно - будівельним і дачно - будівельним кооперативам;

спільним підприємствам, міжнародним об'єднанням і організаціям з участю українських та іноземних юридичних і фізичних осіб, підприємствам, що повністю належать іноземним інвесторам.

У тимчасове користування земля надається Радами народних депутатів із земель, що перебувають у державній власності:

громадянам України для городництва, сінокосіння і випасання худоби, ведення селянського (фермерського) господарства;

промисловим, транспортним та іншим несільськогосподарським підприємствам, установам і організаціям;

громадським об'єднанням;

релігійним організаціям;

організаціям, зазначеним у статті 70 цього Кодексу для потреб оборони;

сільськогосподарським підприємствам і організаціям;

житловим, житлово - будівельним, гаражно - будівельним і дачно - будівельним кооперативам;

спільним підприємствам, міжнародним об'єднанням і організаціям з участю українських, іноземних юридичних та фізичних осіб.

У тимчасове користування із земель, що перебувають у колективній і приватній власності, земля може надаватись відповідним власником цієї землі за договором, який реєструється у сільській, селищній, міській Раді народних депутатів:

громадянам України для городництва, сінокосіння і випасання худоби;

промисловим, транспортним та іншим підприємствам, установам і організаціям для несільськогосподарських потреб.

У випадках, передбачених законодавством України і Республіки Крим, земля може надаватися в користування іншим організаціям та особам.

Продовження строку користування земельними ділянками, наданими із земель, що перебувають у державній власності, провадиться Радами народних депутатів, які надали їх у користування.

Продовження строку користування земельними ділянками, наданими із земель, що перебувають у колективній і приватній власності, провадиться власником цієї землі шляхом укладання нового договору.

Стаття 8. Оренда землі

У тимчасове користування на умовах оренди земля надається громадянам України, підприємствам, установам і організаціям, громадським об'єднанням і релігійним організаціям, спільним підприємствам, міжнародним об'єднанням і організаціям з участю українських та іноземних юридичних осіб і громадян, підприємствам, що повністю належать іноземним інвесторам, а також іноземним державам, міжнародним організаціям, іноземним юридичним особам та фізичним особам без громадянства.

Орендодавцями землі є сільські, селищні, міські, районні Ради народних депутатів і власники землі.

Земля може надаватися в оренду в короткострокове користування — до трьох років (для випасання худоби, сінокосіння, городництва, державних та громадських потреб) і довгострокове — до п'ятдесяти років.

Умови, строки, а також плата за оренду землі визначаються за угодою сторін і обумовлюються в договорі.

Орендатор має переважне право на поновлення договору оренди землі після закінчення строку його дії.

Орендарі земельних ділянок сільськогосподарського призначення мають переважне право на одержання орендованих земельних ділянок у власність, крім випадків, коли їх орендарями є спільні підприємства, міжнародні об'єднання і організації з участю українських та іноземних юридичних і фізичних осіб, підприємства, що повністю належать іноземним інвесторам, а також іноземні держави, міжнародні організації, іноземні юридичні особи та фізичні особи без громадянства.

Тимчасово невикористовувані сільськогосподарські угіддя, що перебувають у колективній власності колективних сільськогосподарських підприємств, сільськогосподарських кооперативів і сільськогосподарських акціонерних товариств, можуть надаватися в оренду для сільськогосподарського використання на строк не більше п'яти років.

Громадяни, які мають земельні ділянки у власності, мають право надавати їх в оренду без зміни цільового призначення на строк до трьох років, а у разі тимчасової непрацездатності, призову на дійсну військову службу до Збройних Сил України, вступу до навчального закладу — до п'яти років. При успадковуванні земельних ділянок неповнолітніми допускається надання цих ділянок в оренду під контролем місцевих Рад народних депутатів на строк до досягнення спадкоємцем повноліття.

Відносини щодо оренди землі регулюються цим Кодексом та іншими актами законодавства України.

Стаття 9. Компетенція сільських, селищних і міських районного підпорядкування Рад народних депутатів у галузі регулювання земельних відносин

До відання сільських, селищних і міських районного підпорядкування Рад народних депутатів у галузі регулювання земельних відносин на їх території належить:

1) передача земельних ділянок у власність, надання їх у користування, в тому числі на умовах оренди, у порядку, встановленому статтями 17 і 19 цього Кодексу;

2) реєстрація права власності, права користування землею і договорів на оренду землі;

3) вилучення (викуп) земель відповідно до статті 31 цього Кодексу;

4) справляння плати за землю;

5) ведення земельно-кадастрової документації;

6) погодження проектів землеустрою;

7) здійснення державного контролю за використанням і охороною земель, додержанням земельного законодавства;

8) сприяння створенню екологічно чистого середовища і поліпшенню природних ландшафтів;

9) припинення права власності або користування земельною ділянкою чи її частиною;

10) видача висновків про надання або вилучення земельних ділянок, яке провадиться вищестоящою Радою народних депутатів;

11) погодження будівництва жилих, виробничих, культурно - побутових та інших будівель і споруд на земельних ділянках, що перебувають у власності і користуванні;

12) вирішення земельних спорів у межах своєї компетенції;

13) вирішення інших питань у галузі земельних відносин у межах своєї компетенції.

Стаття 10. Компетенція міських Рад народних депутатів у галузі регулювання земельних відносин

До відання міських Рад народних депутатів у галузі регулювання земельних відносин на їх території належить:

1) передача земельних ділянок у власність, надання їх у користування, в тому числі на умовах оренди, у порядку, встановленому статтями 17 і 19 цього Кодексу;

2) реєстрація права власності, права користування землею і договорів на оренду землі;

3) вилучення (викуп) земель відповідно до статті 31 цього Кодексу;

4) справляння плати за землю;

5) ведення земельно-кадастрової документації;

6) здійснення державного контролю за використанням і охороною земель, додержанням земельного законодавства;

7) сприяння створенню екологічно чистого середовища і поліпшенню природних ландшафтів;

8) припинення права власності або користування земельною ділянкою чи її частиною;

9) погодження будівництва жилих, виробничих, культурно - побутових та інших будівель і споруд на земельних ділянках, що перебувають у власності і користуванні;

10) організація землеустрою;

11) затвердження проектів внутрігосподарського землеустрою та контроль за їх здійсненням;

12) видача висновків про надання або вилучення земельних ділянок, яке провадиться вищестоящою Радою народних депутатів;

13) вирішення земельних спорів у межах своєї компетенції;

14) вирішення інших питань у галузі земельних відносин у межах своєї компетенції.

Стаття 11. Компетенція районних Рад народних депутатів у галузі регулювання земельних відносин

До відання районних Рад народних депутатів у галузі регулювання земельних відносин на їх території належить:

1) передача земельних ділянок у власність, надання їх у користування у порядку, встановленому статтями 17 і 19 цього Кодексу;

2) реєстрація права власності, права користування землею і договорів на оренду землі;

3) вилучення (викуп) земель відповідно до статті 31 цього Кодексу;

4) ведення земельно - кадастрової документації;

5) здійснення державного контролю за використанням і охороною земель, додержанням земельного законодавства;

6) сприяння створенню екологічно чистого середовища і поліпшенню природних ландшафтів;

7) погодження будівництва землекористувачами жилих, виробничих, культурно-побутових та інших будівель і споруд на землі, наданій їм у користування за межами населених пунктів;

8) припинення права власності або користування земельною ділянкою чи її частиною;

9) організація землеустрою;

10) розгляд і затвердження проектів і схем землеустрою;

11) затвердження проектів внутрігосподарського землеустрою та контроль за здійсненням;

12) видача висновків про надання або вилучення земельних ділянок, яке провадиться вищестоящою Радою народних депутатів;

13) вирішення земельних спорів у межах своєї компетенції;

14) вирішення інших питань у галузі земельних відносин у межах своєї компетенції.

Стаття 12. Компетенція обласних Рад народних депутатів у галузі регулювання земельних відносин

До відання обласних Рад народних депутатів у галузі регулювання земельних відносин на їх території належить:

1) надання земельних ділянок у користування в порядку, встановленому статтею 19 цього Кодексу;

2) вилучення земель відповідно до статті 31 цього Кодексу;

3) організація ведення земельно - кадастрової документації;

4) здійснення державного контролю за використанням і охороною земель та їх моніторингу, додержанням земельного законодавства;

5) сприяння створенню екологічно чистого середовища, поліпшенню природних ландшафтів, охороні пам'яток історії та культури;

6) розробка і виконання разом з районними та міськими Радами народних депутатів обласних програм щодо раціонального використання земель, підвищення родючості грунтів, охорони земельних ресурсів;

7) організація землеустрою;

8) видача висновків про надання або вилучення земельних ділянок, яке провадиться Верховною Радою України;

9) координація діяльності місцевих землевпорядних органів;

10) вирішення земельних спорів у межах своєї компетенції;

11) вирішення інших питань у галузі земельних відносин у межах своєї компетенції.

(Продовження на 9-й стор.).

ЗЕМЕЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

(Продовження. Початок на 7—8-й стор.).

Стаття 13. Компетенція Республіки Крим у галузі регулювання земельних відносин

До відання Республіки Крим у галузі регулювання земельних відносин належить:

1) розпорядження землями державної власності в межах Республіки Крим, за винятком земель загальнодержавної власності;

2) розробка і вдосконалення земельного законодавства Республіки Крим;

3) організація ведення земельно - кадастрової документації;

4) організація і здійснення державного контролю за використанням та охороною земель та їх моніторингу;

5) розробка і здійснення разом з місцевими Радами народних депутатів республіканських програм щодо раціонального використання земель, підвищення родючості грунтів, охорони земельних ресурсів у комплексі з іншими природоохоронними заходами;

6) організація землеустрою;

7) вирішення земельних спорів;

8) вирішення інших питань у галузі регулювання земельних відносин.

Стаття 14. Компетенція України у галузі регулювання земельних відносин

До відання України у галузі регулювання земельних відносин належить:

1) законодавче регулювання земельних відносин;

2) розпорядження землями загальнодержавної власності України;

3) установлення порядку і середніх ставок плати за використання землі, граничних розмірів орендної плати за землю;

4) організація і здійснення державного контролю за використанням та охороною земель та їх моніторингу;

5) розробка і виконання разом з Республікою Крим, місцевими Радами народних депутатів державних програм щодо раціонального використання земель, підвищення родючості грунтів, охорони земельних ресурсів у комплексі з іншими природоохоронними заходами;

6) установлення основних положень землеустрою і порядку ведення державного земельного кадастру, організація їх здійснення;

7) вирішення інших питань у галузі регулювання земельних відносин.

Стаття 15. Органи, що здійснюють державне управління у галузі використання і охорони земель

Державне управління у галузі використання і охорони земель здійснюють Кабінет Міністрів України, Уряд Республіки Крим, місцеві Ради народних депутатів і місцева державна адміністрація. Державний комітет України по земельних ресурсах, Міністерство охорони навколишнього природного середовища України та інші спеціально уповноважені на те державні органи відповідно до їх компетенції.

Стаття 16. Участь громадян та їх об'єднань, органів територіального громадського самоврядування у здійсненні заходів щодо використання і охорони земель

Громадяни та їх об'єднання, органи територіального громадського самоврядування мають право брати участь у розгляді Радами народних депутатів питань, пов'язаних із використанням земель, а також сприяють Радам народних депутатів і спеціально уповноваженим на те органам державного управління в галузі використання і охорони земель у здійсненні заходів щодо охорони земель та поліпшення природного середовища.

Глава 2
ПЕРЕДАЧА ЗЕМЕЛЬ У ВЛАСНІСТЬ І НАДАННЯ ЇХ У КОРИСТУВАННЯ

Стаття 17. Передача земельних ділянок у власність Радами народних депутатів

Передача земельних ділянок у колективну та приватну власність провадиться Радами народних депутатів, на території яких розташовані земельні ділянки.

Власники земельних ділянок, переданих їм Радою народних депутатів, не вправі протягом шести років з часу набуття права власності продавати або іншими способами відчужувати належну їм земельну ділянку, крім передачі її у спадщину або Раді народних депутатів на тих же умовах, на яких вона була їм передана. При наявності поважних причин суд за позовом власника може скоротити зазначений строк.

Громадяни, заінтересовані у передачі їм у власність земельних ділянок із земель запасу, подають заяву про це до сільської, селищної, міської, а у разі відмови — до районної, міської, в адміністративному підпорядкуванні якої є район, Ради народних депутатів за місцем розташування земельної ділянки. У заяві зазначаються бажані розмір і місце розташування ділянки, мета її використання і склад сім'ї.

Відповідна Рада народних депутатів розглядає заяву і у разі згоди передати земельну ділянку у власність громадянину замовляє землевпорядній організації розробку проекту її відведення. Проект відведення земельної ділянки погоджується з сільською (селищною) Радою народних депутатів, з районними (міськими) землевпорядним, природоохоронним і санітарним органами, органом архітектури і подається до районної (міської) Ради народних депутатів для прийняття рішення про передачу громадянину земельної ділянки у власність.

Передача у власність земельної ділянки, що була раніше надана громадянину, провадиться сільськими, селищними, міськими Радами народних депутатів за місцем розташування цієї ділянки для:

ведення селянського (фермерського) господарства у розмірі згідно з статтею 52 цього Кодексу;

ведення особистого підсобного господарства у розмірі згідно з статтею 56 цього Кодексу;

будівництва та обслуговування жилого будинку і господарських будівель (присадибна ділянка), садівництва, дачного і гаражного будівництва у розмірах згідно із статтями 57 і 67 цього Кодексу.

Зазначені земельні ділянки передаються у власність на підставі заяви громадянина і матеріалів, що підтверджують її розмір (земельно - кадастрова документація, дані бюро технічної інвентаризації, правлінь товариств і кооперативів тощо).

Ради народних депутатів розглядають у місячний строк зазначені заяви і матеріали і приймають відповідні рішення.

Передача у власність громадян земельних ділянок, що перебувають у власності або у користуванні інших громадян або юридичних осіб, провадиться місцевими Радами народних депутатів після вилучення (викупу) їх у порядку, встановленому статтями 31 і 32 цього Кодексу.

Передача земельної ділянки у колективну власність колективним сільськогосподарським підприємствам, сільськогосподарським кооперативам, сільськогосподарським акціонерним товариствам, у тому числі створеним на базі радгоспів та інших державних сільськогосподарських підприємств, провадиться сільськими, селищними, міськими Радами народних депутатів за місцем розташування земельної ділянки на підставі клопотань зазначених підприємств, кооперативів та товариств.

До клопотання додаються матеріали, що обгрунтовують розмір земельної ділянки, обчислений відповідно до вимог частин четвертої та п'ятої статті 5 цього Кодексу.

Місцева Рада народних депутатів розглядає у місячний строк зазначені клопотання та матеріали і приймає рішення з цього питання.

Стаття 18. Придбання земельних ділянок у власність

Придбання громадянами у місцевих Рад народних депутатів земельних ділянок у власність для ведення селянського (фермерського) господарства понад площу, що передається безплатно, провадиться за плату в порядку, передбаченому статтею 17 цього Кодексу.

Рішення відповідної Ради народних депутатів з цього питання є підставою для укладання договору купівлі-продажу земельної ділянки з посвідченням у нотаріальному порядку.

Придбання земельних ділянок, що перебувають у колективній або приватній власності, провадиться за договором купівлі - продажу, який посвідчується у нотаріальному порядку.

Договір купівлі - продажу земельної ділянки і документ про сплату вартості землі є підставою для відведення земельної ділянки в натурі (на місцевості) і видачі державного акта на право власності.

Розрахунки, пов'язані з придбанням земельних ділянок, провадяться через відповідні банки.

Стаття 19. Надання земельних ділянок у користування

Сільські, селищні Ради народних депутатів надають земельні ділянки у користування для всіх потреб із земель сіл, селищ, а також за їх межами для будівництва шкіл, лікарень, підприємств торгівлі та інших об'єктів, пов'язаних з обслуговуванням населення (сфера послуг), сільськогосподарського використання, ведення селянського (фермерського) господарства, особистого підсобного господарства, індивідуального житлового, дачного і гаражного будівництва, індивідуального і колективного садівництва, городництва, сінокосіння і випасання худоби, традиційних народних промислів.

Міська Рада народних депутатів надає земельні ділянки (крім ріллі і земельних ділянок, зайнятих багаторічними насадженнями) для будь-яких потреб у межах міста.

Районні, міські, в адміністративному підпорядкуванні яких є район, Ради народних депутатів надають земельні ділянки за межами населених пунктів:

із земель запасу для сільськогосподарського використання;

із земель лісового і водного фонду у випадках, передбачених статтями 77 і 79 цього Кодексу;

для ведення селянського (фермерського) господарства, у разі відмови в наданні земельної ділянки сільською, селищною Радою народних депутатів.

Обласні Ради народних депутатів надають земельні ділянки:

із земель усіх категорій за межами населених пунктів для будівництва шляхів, ліній електропередачі та зв'язку, трубопроводів, осушувальних і зрошувальних каналів та інших лінійних споруд;

в усіх інших випадках, крім передбачених частинами першою, другою, третьою і п'ятою цієї статті.

Верховна Рада України надає земельні ділянки у разі, коли для вилучення цих земель установлено особливий порядок (стаття 32)

Надання у користування земельної ділянки, що перебуває у власності або користуванні, іншому громадянину, підприємству, установі, організації провадиться лише після вилучення (викупу) цієї ділянки в порядку, передбаченому статтями 31 і 32 цього Кодексу.

Надання земельних ділянок здійснюється за проектами відведення цих ділянок.

Розробку проектів відведення земельних ділянок, перенесення їх меж у натуру (на місцевість) і виготовлення документів, що посвідчують право користування землею, здійснюють державні та інші землевпорядні організації.

Замовниками виконання вказаних робіт є відповідні місцеві Ради народних депутатів, підприємства, установи і організації.

Відведення земельних ділянок для потреб громадян провадиться за кошти державного, республіканського (Республіки Крим) та місцевих бюджетів на замовлення сільських, селищних, міських, районних Рад народних депутатів за місцем розташування земельної ділянки.

Умови і строки розробки проектів відведення земельних ділянок і перенесення їх меж у натуру (на місцевість) визначаються договором, укладеним замовником з виконавцем цих робіт.

Підприємство, установа, організація та громадяни, заінтересовані в одержанні земельних ділянок, звертаються з відповідним клопотанням (громадянин з заявою) до місцевої Ради народних депутатів, яка має право надавати земельні ділянки. Клопотання про відведення ділянок, що надаються Верховною Радою України, подаються до обласної, Київської, Севастопольської міської Ради народних депутатів.

До клопотання додаються: копія генерального плану будівництва або інші графічні матеріали, що обгрунтовують розмір намічуваної для відведення площі, титульний список або довідка про фінансування будівництва, проект рекультивації земель, інші матеріали.

У заяві громадянина про надання земельної ділянки вказуються бажані її розмір і місце розташування, мета використання.

Відповідна місцева Рада народних депутатів розглядає клопотання (заяву) у строк не більше місяця, дає дозвіл на складання проекту відведення земельної ділянки і одночасно повідомляє про це Раду народних депутатів, на території якої розташована намічувана для відведення земельна ділянка.

Проект відведення земельної ділянки погоджується з власником землі або землекористувачем та подається до сільської, селищної, міської Ради народних депутатів, яка розглядає його у місячний строк і в межах своєї компетенції приймає рішення про надання земель.

Якщо надання земельної ділянки провадиться районною, обласною Радою народних депутатів або Верховною Радою України, сільська, селищна, міська Рада народних депутатів свій висновок подає до районної, міської, в адміністративному підпорядкуванні якої є район, Ради народних депутатів.

Районна (міська) Рада народних депутатів приймає у місячний строк рішення про надання земельної ділянки, а по проекту, за яким надання ділянки провадиться обласною Радою народних депутатів або Верховною Радою України, подає свій висновок до обласної Ради народних депутатів.

Обласна, Київська, Севастопольська міська Рада народних депутатів, вирішує у місячний строк питання про надання земельної ділянки, а по проекту, за яким надання земель провадиться Верховною Радою України, подає проектні матеріали і свій висновок до Кабінету Міністрів України, який розглядає ці матеріали, і вносить у місячний строк свої пропозиції до Верховної Ради України.

Стаття 20. Переважне надання земель для потреб сільського господарства

Землі, придатні для потреб сільського господарства, повинні надаватися насамперед для сільськогосподарських цілей.

Визначення земель, придатних для потреб сільського господарства, провадиться на підставі даних державного земельного кадастру.

Стаття 21. Надання земель для несільськогосподарських потреб

Для будівництва промислових підприємств, об'єктів житлово - комунального господарства, залізниць і автомобільних шляхів, ліній електропередачі, магістральних трубопроводів, а також для інших несільськогосподарських потреб надаються землі несільськогосподарського призначення, непридатні для ведення сільського господарства або сільськогосподарські угіддя гіршої якості.

Надання для вказаних цілей земельних ділянок із земель лісового фонду провадиться переважно за рахунок нелісових площ або площ, зайнятих чагарниками і малоцінними насадженнями.

(Продовження на 10-й стор.).

ЗЕМЕЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

(Продовження.
Початок на 7—9-й стор.).

Надання земельних ділянок для видобування корисних копалин відкритим способом і торфу та проведення інших робіт, пов'язаних із порушенням грунтового покриву, провадиться після приведення раніше наданих земельних ділянок у стан, придатний для використання їх за призначенням, і повернення цих ділянок попереднім власникам землі або землекористувачам за рішенням сільської, селищної, міської Ради народних депутатів.

Надання земельних ділянок під забудову на площі залягання корисних копалин (крім загальнопоширених) провадиться за погодженням з органами державного гірничого нагляду, а на площах залягання загальнопоширених корисних копалин — за погодженням з обласними Радами народних депутатів.

Лінії електропередачі і зв'язку та інші комунікації проводяться головним чином вздовж шляхів, трас тощо.

Стаття 22. Виникнення права власності та права користування земельною ділянкою

Право власності на землю або право користування наданою земельною ділянкою виникає після встановлення землевпорядними організаціями меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) і одержання документа, що посвідчує це право.

Приступати до використання земельної ділянки, в тому числі на умовах оренди, до встановлення меж цієї ділянки в натурі (на місцевості) і одержання документа, що посвідчує право власності або право користування землею, забороняється.

Стаття 23. Документи, що посвідчують право на земельну ділянку

Право власності або право постійного користування землею посвідчується державними актами, які видаються і реєструються сільськими, селищними, міськими, районними Радами народних депутатів.

Державний акт на право колективної власності землею видається колективному сільськогосподарському підприємству, сільськогосподарському кооперативу, сільськогосподарському акціонерному товариству із зазначенням розмірів земель, що перебувають у власності підприємства, кооперативу, товариства і у колективній власності громадян. До державного акта додається список цих громадян.

Форми державних актів затверджуються Верховною Радою України.

Стаття 24. Порядок оформлення тимчасового користування землею

Право тимчасового користування землею, в тому числі на умовах оренди, оформляється договором.

Форма договору і порядок його реєстрації встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 25. Порядок використання земельних ділянок для розвідувальних робіт

Підприємства, установи і організації, які здійснюють геологознімальні, пошукові, геодезичні та інші розвідувальні роботи, можуть проводити ці роботи на всіх землях, незалежно від їх цільового призначення, на підставі дозволу на проведення розвідувальних робіт і договору, що укладається з власником землі, землекористувачем. Земельні ділянки для проведення розвідувальних робіт у власника землі або землекористувача не вилучаються (не викупляються).

Дозвіл на проведення розвідувальних робіт видається органами державної адміністрації району або виконавчим комітетом міської, в адміністративному підпорядкуванні якої є район, Ради народних депутатів, на строк не більше одного року, а для будівництва розвідувальних свердловин на нафту і газ — на строк, обгрунтований проектною документацією.

Проведення розвідувальних робіт на землях заповідників, національних, дендрологічних, ботанічних, меморіальних парків, поховань і археологічних пам'яток дозволяється у виняткових випадках.

Строки початку і місце проведення розвідувальних робіт погоджуються із власниками землі та землекористувачами, а у разі недосягнення згоди визначаються районними (міськими) Радами народних депутатів.

Стаття 26. Обов'язки підприємств, установ і організацій, що проводять розвідувальні роботи

Підприємства, установи і організації, що проводять розвідувальні роботи, зобов'язані відшкодовувати власникам землі та землекористувачам усі збитки, включаючи неодержані доходи, а також за свій рахунок приводити займані земельні ділянки у стан, придатний для використання їх за призначенням, і передавати за актом власникові землі або землекористувачу.

Приведення земельних ділянок у придатний стан здійснюється у ході робіт, а при неможливості цього — не пізніше як у місячний строк після завершення робіт, включаючи період промерзання грунту.

Підприємства, установи і організації, що проводять розвідувальні роботи і повністю або частково обмежують використання земельних ділянок власниками землі або землекористувачами, сплачують земельний податок або орендну плату на весь час строку зайняття ділянок.

Глава 3
ПРИПИНЕННЯ І ПЕРЕХІД ПРАВ НА ЗЕМЛЮ

Стаття 27. Припинення права користування землею

Право користування земельною ділянкою чи її частиною припиняється у разі:

1) добровільної відмови від земельної ділянки;

2) закінчення строку, на який було надано земельну ділянку;

3) припинення діяльності підприємства, установи, організації, селянського (фермерського) господарства;

4) систематичного невнесення земельного податку в строки, встановлені законодавством України, а також орендної плати в строки, визначені договором оренди;

5) нераціонального використання земельної ділянки;

6) використання земельної ділянки способами, що призводять до зниження родючості грунтів, їх хімічного і радіоактивного забруднення, погіршення екологічної обстановки;

7) використання землі не за цільовим призначенням;

8) невикористання протягом одного року земельної ділянки, наданої для сільськогосподарського виробництва, і протягом двох років — для несільськогосподарських потреб;

9) вилучення земель у випадках, передбачених статтями 31 і 32 цього Кодексу.

Пункт 5 частини першої цієї статті не поширюється на право користування землею громадян, які ведуть селянське (фермерське) господарство, протягом трьох років з часу надання земельної ділянки.

Право користування землею може бути також припинено у випадках, зазначених у статті 114 цього Кодексу.

Право користування орендованою землею припиняється також при розірванні договору оренди землі.

Припинення права користування землею у випадках, передбачених пунктами 1—8 частини першої та частиною третьою цієї статті, провадиться у межах населених пунктів відповідною Радою народних депутатів, за межами населених пунктів — сільською, селищною, районною, міською, в адміністративному підпорядкуванні якої є район, Радою народних депутатів, а у випадку, передбаченому пунктом 9 частини першої цієї статті, — за рішенням Ради народних депутатів, що має право вилучати земельні ділянки.

Припинення права користування землею у випадках, передбачених пунктами 5—9 частини першої цієї статті, в разі незгоди землекористувача провадиться у судовому порядку.

Право тимчасового користування землею припиняється шляхом розірвання договору.

Стаття 28. Припинення права колективної та приватної власності на землю

Право колективної та приватної власності на земельну ділянку чи її частину припиняється у разі:

1) добровільної відмови від земельної ділянки;

2) відчуження (продажу) земельної ділянки Раді народних депутатів;

3) викупу земельної ділянки для державних або громадських потреб;

4) припинення у випадках, передбачених пунктами 4, 6 — 8 статті 27 цього Кодексу.

Право власності на землю може бути також припинено у випадках, зазначених у статті 114 цього Кодексу.

Припинення права власності на земельну ділянку у випадках, передбачених пунктами 1—3 частини першої цієї статті, провадиться за рішенням відповідної Ради народних депутатів. В разі незгоди власника земельної ділянки у випадку, передбаченому пунктом 3, а також при вилученні земельної ділянки відповідно до пункту 4 частини першої цієї статті, припинення права власності на землю провадиться в судовому порядку.

Стаття 29. Порядок припинення права власності на землю та права користування земельною ділянкою

Припинення права власності на землю або права користування земельною ділянкою у разі добровільної відмови власника землі або землекористувача провадиться за його заявою на підставі рішення відповідної Ради народних депутатів.

У разі виявлення випадків використання землі не за цільовим призначенням, нераціонального використання або способами, що призводять до зниження родючості грунтів і забруднення, систематичного невнесення платежів за землю органи державного контролю за використанням і охороною земель або фінансові органи письмово попереджають власників землі і землекористувачів про необхідність усунення цих порушень у місячний строк.

Якщо порушення за цей час не будуть усунуті, на винних накладається адміністративне стягнення у встановленому порядку і надається додатково місячний строк для усунення порушень. Якщо порушення і в цей строк не будуть усунуті, вказані органи передають відповідній місцевій Раді народних депутатів або власнику землі, який надав земельну ділянку в користування, акт і свій висновок про необхідність припинення права на земельну ділянку.

Місцеві Ради народних депутатів на підставі одержаних матеріалів через уповноважені ними органи звертаються з позовом до суду, арбітражного суду про припинення права власності на земельну ділянку.

Стаття 30. Перехід права на земельну ділянку при переході права на будівлю і споруду

При переході права власності на будівлю і споруду разом з цими об'єктами переходить у розмірах, передбачених статтею 67 цього Кодексу, і право власності або право користування земельною ділянкою без зміни її цільового призначення і якщо інше не передбачено у договорі відчуження будівлі та споруди. У разі зміни цільового призначення надання земельної ділянки у власність або користування здійснюється в порядку відведення.

При переході права власності громадян на жилий будинок і господарські будівлі та споруди до кількох власників, а також при переході права власності на частину будинку в разі неможливості поділу земельної ділянки між власниками без шкоди для її раціонального використання земельна ділянка переходить у спільне користування власників цих об'єктів.

При передачі підприємствами, установами і організаціями будівель та споруд іншим підприємствам, установам і організаціям разом з цими об'єктами до них переходить право користування земельною ділянкою, на якій знаходяться зазначені будівлі та споруди.

Право власності або право користування земельною ділянкою у перелічених випадках посвідчується Радами народних депутатів відповідно до вимог статті 23 цього Кодексу.

Глава 4
ВИЛУЧЕННЯ (ВИКУП) ЗЕМЕЛЬ

Стаття 31. Органи, які мають право на вилучення (викуп) земель

Вилучення (викуп) земельних ділянок з метою передачі їх у власність або надання у користування громадянам, підприємствам, установам і організаціям провадиться за згодою власників землі і землекористувачів на підставі рішення Верховної Ради України, місцевих Рад народних депутатів.

Вилучення земель провадиться за рішенням сільської, селищної Ради народних депутатів:

із земель сіл і селищ для усіх потреб, за винятком випадків, передбачених статтею 33 цього Кодексу;

за межами сіл і селищ у разі передачі їх у власність або надання у користування для будівництва шкіл, лікарень, підприємств торгівлі та інших об'єктів, пов'язаних з обслуговуванням населення (сфера послуг), сільськогосподарського використання, ведення селянського (фермерського) господарства, особистого підсобного господарства, індивідуального житлового, дачного і гаражного будівництва, індивідуального і колективного садівництва, городництва, традиційних народних промислів, крім випадків, передбачених частинами четвертою і п'ятою цієї статті та статтею 33 цього Кодексу.

Вилучення земель (крім ріллі і земельних ділянок, зайнятих багаторічними насадженнями) у межах міста для усіх потреб, провадиться за рішенням міської Ради народних депутатів, за винятком випадків, передбачених статтею 33 цього кодексу.

Вилучення земель на території району за межами населених пунктів для надання їх у тимчасове користування для сільськогосподарського використання в порядку, передбаченому статтями 77 і 79 цього Кодексу, а також для передачі у власність або надання у користування для ведення селянського (фермерського) господарства провадиться за рішенням районної, міської, в адміністративному підпорядкуванні якої є район, Ради народних депутатів.

Вилучення земель на території області за межами населених пунктів провадиться за рішенням обласної Ради народних депутатів у разі їх надання:

для будівництва шляхів, ліній електропередачі та зв'язку, трубопроводів, осушувальних і зрошувальних каналів та інших лінійних споруд, крім випадків, передбачених статтею 33 цього Кодексу;

для будівництва промислових підприємств, інших несільськогосподарських потреб, а також в усіх інших випадках, крім передбачених частинами другою і четвертою цієї статті та статтями 32 і 33 цього Кодексу.

У разі відмови власника землі або землекористувача дати згоду на вилучення (викуп) земельної ділянки або у разі відмови місцевої Ради народних депутатів у вирішенні ці питання можуть бути вирішені у судовому порядку. При задоволенні позову рішення суду, арбітражного суду є підставою для відведення ділянки в натурі (на місцевості) і видачі документа, що посвідчує право власності або право користування землею.

(Продовження на 11-й стор.).

ЗЕМЕЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

(Продовження. Початок на 7—10-й стор.).

Викуп земельних ділянок, що перебувають у колективній або приватній власності, для державних і громадських потреб провадиться Радами народних депутатів за рахунок їх бюджетів.

Стаття 32. Особливий порядок вилучення земель для державних і громадських потреб

За межами населених пунктів, крім випадків надання земель для будівництва лінійних об'єктів (частина п'ята статті 31), вилучення ріллі, земельних ділянок, зайнятих багаторічними насадженнями, для несільськогосподарських потреб, земель природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного призначення, заказників (крім мисливських), курортів, а також лісів першої групи та лісів з особливим режимом лісокористування (лісопарки, лісопаркові частини зелених зон, протиерозійні ліси) для цілей, не пов'язаних із веденням лісового господарства, допускається, як виняток, за рішенням Верховної Ради України.

Вилучення ріллі і земельних ділянок, зайнятих багаторічними насадженнями, у межах міст для усіх потреб допускається за рішенням Верховної Ради України.

Стаття 33. Недопустимість вилучення особливо цінних продуктивних земель, а також земель, зайнятих природними та історико-культурними об'єктами

Вилучення особливо цінних продуктивних земель (чорноземи нееродовані несолонцюваті суглинкові на лесових породах; лучно-чорноземні незасолені несолонцюваті суглинкові грунти; темно-сірі опідзолені та чорноземи опідзолені на лесах і глеюваті; бурі гірсько-лісові та дерново-буроземні глибокі і середньоглибокі; дерново-підзолисті суглинкові грунти; торфовища середньоглибокі і глибокі і глибокі осушені; коричневі грунти Південного узбережжя Криму; дернові глибокі грунти Закарпаття), земель сільськогосподарських науково - дослідних установ і навчальних закладів для несільськогосподарських потреб, крім випадків надання їх для будівництва шляхів, ліній електропередачі та зв'язку, трубопроводів, нафтових і газових свердловин та виробничих споруд, пов'язаних з їх експлуатацією, а також земель дослідних полів науково - дослідних установ і навчальних закладів, заповідників, національних, дендрологічних та меморіальних парків, ботанічних садів, поховань і археологічних пам'яток не допускається.

Законодавством України може бути заборонено вилучення й інших особливо цінних продуктивних земель.

Стаття 34. Порядок погодження питань, пов'язаних із вилученням (викупом) земель

Підприємства, установи і організації, заінтересовані у вилученні (викупі) земельних ділянок, зобов'язані до початку проектування попередньо погодити із власниками землі і землекористувачами та місцевими Радами народних депутатів, а також спеціально уповноваженими на те органами державного управління по охороні і використанню земель місце розташування об'єкта, розмір ділянки та умови її вилучення (викупу) з урахуванням комплексного розвитку території, який би забезпечував нормальне функціонування на цій ділянці і прилеглих територіях усіх інших об'єктів, умови проживання населення і охорону навколишнього середовища.

Вибір земельних ділянок для розміщення об'єктів провадиться в установленому порядку підприємствами, установами і організаціями, заінтересованими у їх відведенні.

Попереднє погодження місць розташування об'єктів, розмірів намічуваних для вилучення (викупу) земельних ділянок та умов їх відведення провадиться місцевими Радами народних депутатів, які мають право вилучати ці ділянки.

Фінансування проектних робіт до попереднього погодження місця розташування об'єкта не допускається.

Попереднє погодження місць розташування об'єктів на землях, що вилучаються за рішенням Верховної Ради України, а також об'єктів власності інших держав, міжнародних організацій та іноземних юридичних осіб провадиться Верховною Радою України.

Підприємства, установи і організації, заінтересовані у вилученні (викупі) земельних ділянок, звертаються з клопотаннями про попереднє погодження місць розташування об'єктів до відповідної місцевої Ради народних депутатів. Клопотання щодо об'єктів, розміщення яких погоджує Верховна Рада України, подаються до обласної, Київської, Севастопольської міської Ради народних депутатів.

До клопотання додаються необхідні матеріали та розрахунки.

Відповідна місцева Рада народних депутатів розглядає у місячний строк клопотання і дає підприємству, установі, організації дозвіл на підготовку матеріалів попереднього погодження місця розташування об'єкта.

Підприємство, установа і організація погоджують найбільш доцільне місце розташування об'єкта, розміри намічуваної для вилучення земельної ділянки та умови її вилучення (викупу) із власником землі або землекористувачем, районним (міськими) землевпорядним, природоохоронним і санітарним органами, органом архітектури і подають відповідні матеріали до сільської, селищної, міської Ради народних депутатів, яка розглядає їх і погоджує місце розташування того об'єкта, під який має право вилучати земельну ділянку.

Якщо попереднє погодження місця розташування об'єкта провадиться районною, обласною Радою народних депутатів або Верховною Радою України, сільська, селищна, міська Рада народних депутатів готує свій висновок і подає матеріали на погодження до районної, міської, в адміністративному підпорядкуванні якої є район, Ради народних депутатів.

Районна (міська) Рада народних депутатів розглядає у місячний строк ці матеріали і погоджує місце розташування того об'єкта, під який має право вилучати земельну ділянку, або подає свій висновок до обласної Ради народних депутатів.

Обласна Рада народних депутатів розглядає подані матеріали і погоджує місце розташування об'єкта, під який вилучення земельної ділянки провадиться цією Радою.

Матеріали попереднього погодження місця розташування об'єкта, що провадиться Верховною Радою України, подаються обласною, Київською, Севастопольською міською Радою народних депутатів із своїм висновком до Кабінету Міністрів України, який розглядає їх у місячний строк і подає свої пропозиції до Верховної Ради України.

Матеріали попереднього погодження місця розташування об'єкта повинні включати: викопіювання з проекту районного планування або проекту планіровки та забудови міста, копію плану земельної ділянки з нанесенням на ній варіантів розміщення об'єкта із заначенням загальної площі, яку необхідно вилучити. Вказуються також склад угідь земельної ділянки, що вилучається, та умови її відведення.

Глава 5
ПЛАТА ЗА ПРИДБАННЯ ЗЕМЛІ У ВЛАСНІСТЬ, ЗЕМЕЛЬНИЙ ПОДАТОК, ОРЕНДНА ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ

Стаття 35. Плата за придбання землі

Передача землі у власність за плату у випадках, передбачених цим Кодексом, провадиться за нормативною ціною, що визначається законодавством України.

Стаття 36. Плата за використання землі

Використання землі на Україні є платним.

Власники землі та землекористувачі щорічно сплачують плату за землю у вигляді земельного податку або орендної плати, що визначаються залежно від якості та місцеположення земельної ділянки виходячи з кадастрової оцінки земель.

Орендар сплачує за землю орендну плату, розмір якої встановлюються за угодою сторін у договорі оренди.

Порядок оподаткування і середні ставки земельного податку та граничні розміри орендної плати за землю встановлюються Верховною Радою України.

Стаття 37. Надходження платежів за землю до бюджету та їх використання

Платежі за землю надходять до бюджетів сільських, селищних, міських Рад народних депутатів, на території яких знаходяться земельні ділянки.

Частина коштів від плати за землю централізується у державному, республіканському (Республіки Крим) і обласних бюджетах у порядку і розмірах, що встановлюються законодавством України.

Кошти від плати за землю використовуються на цілі, що визначаються законодавством України.

Стаття 38. Пільги щодо плати за землю

Від плати за землю звільняються:

1) заповідники, національні і дендрологічні парки, ботанічні сади;

2) заказники (крім мисливських), дослідні господарства науково - дослідних установ і навчальних закладів сільськогосподарського профілю;

3) державні сортовипробувальні станції та сортодільниці, а також землі радгоспів, що використовуються цими станціями і дільницями для випробування сортів сільськогосподарських культур;

4) заклади культури, науки, освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення, дитячі санаторно - курортні і оздоровчі, а також навчально - виховні заклади;

5) заклади фізичної культури та спорту, за винятком кооперативних і приватних;

6) благодійні фонди;

7) інваліди I та II груп, учасники Великої Вітчизняної війни і прирівняні до них особи, пенсіонери;

8) громадяни, яким у встановленому порядку видано посвідчення, що вони постраждали від Чорнобильської катастрофи, а також громадські об'єднання осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Не справляється плата за радіоактивно і хімічно забруднені сільськогосподарські угіддя, на які запроваджено обмеження щодо ведення сільського господарства, а також за землі, що перебувають у тимчасовій консервації або у стадії сільськогосподарського освоєння.

Новостворювані селянські (фермерські) господарства звільняються від плати за землю протягом трьох років з часу передачі у їх власність або надання в користування земельної ділянки.

Верховна Рада Республіки Крим, обласні, Київська і Севастопольська міські Ради народних депутатів можуть установлювати пільги щодо плати за землю: часткове звільнення на певний строк, відстрочення сплати, зниження ставки земельного податку.

Глава 6
ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ ВЛАСНИКІВ ЗЕМЛІ ТА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАЧІВ, ЗАХИСТ І ГАРАНТІЇ ЇХ ПРАВ

Стаття 39. Права власників земельних ділянок і землекористувачів

Власники земельних ділянок і землекористувачі мають право:

1) самостійно господарювати на землі;

2) укладати договір застави з установами, які надають кредит;

3) власності на вироблену сільськогосподарську продукцію і доходи від її реалізації;

4) використовувати у встановленому порядку для потреб господарства наявні на земельній ділянці загальнопоширені корисні копалини, торф, лісові угіддя, водні об'єкти, а також експлуатувати інші корисні властивості землі;

5) зводити житлові, виробничі, культурно - побутові та інші будівлі і споруди за погодженням з сільською, селищною, міською Радою народних депутатів. Зведення на орендованій земельній ділянці приміщень виробничого і невиробничого призначення, у тому числі житла, орендарі, погоджують з сільською, селищною, міською, районною Радою народних депутатів, іншим орендодавцем;

6) власності на посіви і посадки сільськогосподарських культур і насаджень;

7) одержати від нового власника землі, землекористувача або місцевої Ради народних депутатів компенсацію за підвищення родючості землі у разі вилучення або добровільної відмови від земельної ділянки.

Стаття 40. Обов'язки власників земельних ділянок і землекористувачів

Власники земельних ділянок і землекористувачі зобов'язані:

1) забезпечувати використання землі відповідно до цільового призначення та умов її надання;

2) ефективно використовувати землю відповідно до проекту внутрігосподарського землеустрою, підвищувати її родючість, застосовувати природоохоронні технології виробництва, не допускати погіршення екологічної обстановки на території в результаті своєї господарської діяльності;

3) здійснювати комплекс заходів щодо охорони земель, передбачених статтею 84 цього Кодексу;

4) своєчасно вносити земельний податок або орендну плату за землю;

5) не порушувати права власників інших земельних ділянок і землекористувачів, у тому числі орендарів;

6) зберігати геодезичні знаки, протиерозійні споруди, мережі зрошувальних і осушувальних систем;

7) дотримувати режиму санітарних зон і територій, що особливо охороняються;

8) додержувати правил добросусідства:

дозволяти власникам і користувачам земельних ділянок прохід до доріг загального користування, а також для спорудження або ремонту межових знаків та споруд;

не чинити перешкод у проведенні до суміжної земельної ділянки необхідних комунікацій;

вживати заходів до недопущення можливості стоку дощових і стічних вод, проникнення отрутохімікатів та мінеральних добрив на суміжну земельну ділянку.

Стаття 41. Збереження права на земельну ділянку в разі зруйнування будівлі

У разі зруйнування будівлі внаслідок пожежі або стихійного лиха право на земельну ділянку зберігається за власником або землекористувачем, у тому числі орендарем, якщо протягом трьох років він розпочне відбудову зруйнованої або спорудження нової будівлі, за винятком випадків, коли проектом планіровки і забудови населеного пункту передбачено інше використання земельної ділянки. У цьому разі землекористувачеві у встановленому порядку надається інша земельна ділянка для спорудження будівлі.

Стаття 42. Порядок розпорядження і використання земельних ділянок громадянами, яким жилий будинок, господарські будівлі та споруди належать на праві спільної (часткової або сумісної) власності

Громадяни, яким жилий будинок, господарські будівлі та споруди і земельна ділянка належать на праві спільної сумісної власності, використовують і розпоряджаються земельною ділянкою спільно. Використання і розпорядження земельною ділянкою, що належить громадянам на праві спільної ча-

(Продовження на 12-й стор.).

ЗЕМЕЛЬНИЙ КО

(Продовження. Початок на 7—11-й стор.).

стькової власності, визначаються співвласниками цих об'єктів і земельної ділянки пропорційно розміру часток у спільній власності на даний будинок, будівлю, споруду.

Наступні зміни в розмірі часток у спільній власності на жилий будинок і господарські будівлі, що сталися у зв'язку з прибудовою, надбудовою або перебудовою, не тягнуть за собою змін установленого порядку використання та розпорядження земельною ділянкою.

Угода про порядок використання і розпорядження земельною ділянкою є обов'язковою для особи, яка згодом придбала відповідну частку в спільній власності на жилий будинок і господарські будівлі.

Якщо згоди на використання та розпорядження спільною земельною ділянкою не досягнуто, спір вирішується судом.

Стаття 43. Захист прав власників земельних ділянок і землекористувачів

Права власників земельних ділянок і землекористувачів охороняються законом.

Припинення права власності на земельну ділянку або права користування земельною ділянкою чи її частиною може мати місце лише у випадках, передбачених статтями 27 і 28 цього Кодексу.

Втручання в діяльність власників земельних ділянок і землекористувачів, пов'язану з використанням землі, з боку державних, господарських та інших органів і організацій забороняється, за винятком випадків порушення власниками землі та землекористувачами земельного законодавства.

Права власників земельних ділянок і землекористувачів можуть бути обмежені лише у випадках, передбачених цим Кодексом.

Звернення стягнення на земельну ділянку за претензіями кредиторів може бути здійснено за рішенням суду, арбітражного суду лише у разі відсутності у боржника іншого майна, на яке може бути звернено стягнення.

Звернення стягнення за претензіями кредиторів на земельну ділянку, що належить громадянинові на праві приватної власності, не допускається, крім випадків, коли земельна ділянка є об'єктом застави.

Стаття 44. Поновлення порушених прав власників земельних ділянок і землекористувачів

Порушені права власників земельних ділянок і землекористувачів підлягають поновленню.

Поновлення прав власників земельних ділянок і землекористувачів здійснюється Радами народних депутатів відповідно до їх компетенції, судом, арбітражним судом або третейським судом.

Стаття 45. Запобігання негативному впливу на сільськогосподарські, лісові та інші угіддя, розташовані за межами земельних ділянок, переданих у власність або наданих у користування.

Підприємства, установи, організації, інші власники землі і землекористувачі, які розробляють родовища корисних копалин та торфу, а також проводять інші роботи, зобов'язані передбачати і здійснювати заходи щодо запобігання негативному впливу на сільськогосподарські, лісові та інші угіддя за межами переданих їм у власність або наданих у користування земельних ділянок.

Стаття 46. Гарантії прав власників земельних ділянок і землекористувачів.

Вилучення (викуп) для державних або громадських потреб земельних ділянок у громадян може провадитися після виділення за їх бажанням Радою народних депутатів рівноцінної земельної ділянки, будівництва на новому місці підприємствами, установами і організаціями, для яких відводиться земельна ділянка, жилих, виробничих та інших будівель замість тих, що вилучаються, і відшкодування в повному обсязі інших збитків згідно з розділом IV цього Кодексу.

Вилучення (викуп) для державних або громадських потреб земель колективних сільськогосподарських підприємств, радгоспів, сільськогосподарських науково-дослідних установ і учбових господарств, інших сільськогосподарських та лісогосподарських підприємств і організацій може провадитися за умови будівництва за їх бажанням жилих, виробничих та інших будівель замість тих, що вилучаються, і відшкодування в повному обсязі інших збитків згідно з розділом IV цього Кодексу.

РОЗДІЛ II
ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ

Глава 7
ЗЕМЛІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Стаття 47. Визначення земель сільськогосподарського призначення

Землями сільськогосподарського призначення визнаються землі, надані для потреб сільського господарства або призначені для цих цілей.

Стаття 48. Надання земель сільськогосподарського призначення

Землі сільськогосподарського призначення передаються у власність і надаються у користування:

1) громадянам — для ведення особистого підсобного господарства, садівництва, городництва, сінокосіння і випасання худоби;

2) громадянам, радгоспам, колективним та іншим сільськогосподарським підприємствам і організаціям — для ведення товарного сільськогосподарського виробництва;

3) сільськогосподарським науково - дослідним установам та навчальним закладам, сільським професійно - технічним училищам і загальноосвітнім школам — для дослідних і навчальних цілей, пропаганди передового досвіду, для ведення сільського господарства;

4) несільськогосподарським підприємствам, установам і організаціям, громадським об'єднанням та релігійним організаціям — для ведення підсобного сільського господарства.

У випадках, передбачених законодавством України і Республіки Крим, землі сільськогосподарського призначення можуть надаватися для ведення сільського господарства й іншим організаціям.

Стаття 49. Вилучення із сільськогосподарського обороту земель, що зазнали радіоактивного і хімічного забруднення

Земельні ділянки, що зазнали радіоактивного і хімічного забруднення, на яких не забезпечується одержання чистої продукції, підлягають виключенню із сільськогосподарського обороту. Виробництво на цих землях сільськогосподарської продукції забороняється.

Стаття 50. Умови надання земель для ведення селянського (фермерського) господарства

Громадянам України, які виявили бажання вести селянське (фермерське) господарство, передаються за їх бажанням у власність або надаються в користування, в тому числі на умовах оренди, земельні ділянки, включаючи присадибний наділ.

Передача земельної ділянки у приватну власність або надання її в користування здійснюється із земель запасу, а також земель, вилучених у встановленому порядку.

У тимчасове користування земельні ділянки надаються із земель запасу, а також можуть надаватися із земель лісового і водного фондів.

Земельні ділянки виділяються, як правило, єдиним масивом з розташованими на ньому водними джерелами і лісовими угіддями.

Передача або надання земельних ділянок, що перебувають у власності або користуванні, провадиться тільки після їх вилучення (викупу).

Стаття 51. Порядок надання земель для ведення селянського (фермерського) господарства

Громадяни, які виявили бажання вести селянське (фермерське) господарство (включаючи й тих, хто переїздить з іншої місцевості), для одержання земельної ділянки у власність або користування подають до сільської, селищної, міської, районної Ради народних депутатів за місцем розташування земельної ділянки заяву, яку підписує голова створюваного селянського (фермерського) господарства.

У заяві зазначаються: бажані розміри і місце розташування ділянки, кількість членів селянського (фермерського) господарства, повідомляється про їх досвід роботи в сільському господарстві і наявність кваліфікації або спеціальної підготовки. Можливі також інші обгрунтування щодо виділення земельної ділянки.

Заяву громадянина про передачу земельної ділянки у власність або надання в користування відповідна Рада народних депутатів розглядає у місячний строк і у разі згоди замовляє за рахунок Українського державного фонду підтримки селянських (фермерських) господарств державній землевпорядній організації розробку проекту її відведення.

Проект відведення земельної ділянки погоджується з власниками землі або землекористувачами, районними (міськими) землевпорядним, природоохоронним і санітарним органами і органом архітектури.

Рішення про передачу у власність або надання у користування земель громадянам для ведення селянського (фермерського) господарства або про відмову у передачі або наданні землі відповідні Ради народних депутатів приймають на найближчій сесії.

У разі відмови сільської, селищної, міської, районної Ради народних депутатів у відведенні земельної ділянки для ведення селянського (фермерського) господарства це питання вирішується вищестоящою Радою, а у разі її відмови — судом.

Рішення суду про задоволення позову є підставою для відведення ділянки в натурі (на місцевості), видачі документа, що посвідчує право власності або користування землею, а також для укладення договору на оренду.

Членам колективних сільськогосподарських підприємств, сільськогосподарських кооперативів, працівникам сільськогосподарських підприємств (крім дослідних господарств), які виявили бажання вести селянське (фермерське) господарство, за рішенням сільської, селищної, міської, районної Ради народних депутатів передаються у власність або надаються у користування ділянки із земель запасу, а в разі їх відсутності — із придатних для сільськогосподарського виробництва земель зазначених підприємств без порушення цілісності інших господарств.

Розмір земельної ділянки визначається на рівні передбаченої статтею 6 цього Кодексу земельної частки члена колективного сільськогосподарського підприємства або сільськогосподарського кооперативу. Кадастрова оцінка земельної ділянки, що вилучається, повинна бути, як правило, не нижче середньої по господарству. У разі надання земельних ділянок для ведення селянського (фермерського) господарства з оцінкою нижче середньої кадастрової по господарству встановлюються пільги відповідно до статей 38 і 87 цього Кодексу.

Стаття 52. Розміри земельних ділянок селянських (фермерських) господарств

Для ведення селянського (фермерського) господарства можуть передаватися у приватну власність або надаватися у користування земельні ділянки, розмір яких не повинен перевищувати 50 гектарів сільськогосподарських угідь і 100 гектарів усіх земель.

Конкретні розміри земельних ділянок громадян, які ведуть селянське (фермерське) господарство, у межах норм, установлених частиною першою цієї статті, визначають сільські, селищні, міські, районні Ради народних депутатів диференційовано, з урахуванням регіональних особливостей, спеціалізації та можливостей обробітку наданих земель переважно членами селянського (фермерського) господарства.

Громадяни, які ведуть селянське (фермерське) господарство, можуть додатково орендувати земельні ділянки для виробничих цілей.

Розмір земельних ділянок, що надаються в оренду, може обмежуватись договором оренди або рішенням Ради народних депутатів.

Земельні ділянки громадян, які ведуть селянське (фермерське) господарство, поділу не підлягають.

Стаття 53. Право громадян, які ведуть селянське (фермерське) господарство, на надання земельної ділянки у тимчасове користування іншим особам

Громадянин, який веде селянське (фермерське) господарство на земельній ділянці, наданій йому в постійне користування, може у разі втрати працездатності або досягнення пенсійного віку за рішенням відповідної Ради народних депутатів надати її в тимчасове користування одному із членів сім'ї, який веде спільно з ним селянське (фермерське) господарство.

В разі відсутності таких осіб громадянин може передати у тимчасове користування земельну ділянку іншим членам сім'ї, які не ведуть разом з ним селянське (фермерське) господарство, але мають необхідну кваліфікацію, досвід роботи в сільському господарстві і бажають вести селянське (фермерське) господарство, а також іншим особам, які беруть участь у веденні цього селянського (фермерського) господарства.

При тимчасовій втраті працездатності або наявності інших поважних причин громадянин може надати земельну ділянку в тимчасове користування особам, зазначеним у частинах першій і другій цієї статті, на підставі договору.

Стаття 54. Право громадян, які ведуть селянське (фермерське) господарство, на компенсацію

При продажу майна селянського (фермерського) господарства і передачі земельної ділянки, що перебуває у користуванні, в тому числі на умовах оренди, іншому громадянинові, підприємству або організації за рішенням Ради народних депутатів селянське (фермерське) господарство має право на одержання від них повної компенсації всіх затрат під урожай, а також затрат на поліпшення якості землі за час користування земельною ділянкою відповідно до підвищення кадастрової оцінки.

Стаття 55. Перехід права на земельну ділянку при переході права власності на майно селянського (фермерського) господарства

При переході в порядку продажу або дарування права власності на майно селянського (фермерського) господарства за рішенням сільської, селищної, міської районної Ради народних депутатів провадиться відповідно викуп або вилучення земельної ділянки, що перебувала у власності або постійному користуванні громадянина, з одночасною наступною передачею цієї ділянки голові нового селянського (фермерського) господарства у власність за плату або безплатно (при переході права власності в порядку дарування чи наданні ділянки в постійне користування).

Стаття 56. Земельні ділянки для ведення особистого підсобного господарства

Для ведення особистого підсобного господарства громадянам за рішенням сільської, селищної, міської Ради народних депутатів передаються безплатно у власність земельні ділянки, в межах населених пунктів, вказаних у земельно - облікових документах, або надаються безплатно у власність у розмірі не більше 0,6 гектара.

За бажанням громадян їм додатково можуть надаватися земельні ділянки у користування.

Загальна площа цих ділянок не повинна перевищувати 1 гектара.

Збільшення розмірів земельних ділянок до 2 гектарів може провадитись за погодженням з обласною Радою народних депутатів

Стаття 57. Земельні ділянки для ведення садівництва

Для ведення колективного садівництва кооперативам громадян за рішенням сільської, селищної, міської, районної Ради народних депутатів передаються у власність земельні ділянки, розмір яких не повинен перевищувати 0,12 гектара на одного члена кооперативу.

Земельні ділянки для колективного садівництва складаються із земель загального користування, що перебувають у колективній власності кооперативу, та із земель, що перебувають у приватній власності членів кооперативу.

До земель загального користування належать земельні ділянки, зайняті охоронними зонами,
дами, спору
об'єктами
тування.
На земл
ристування
лищною, м
Радою нар
садівницько
видається д
право власн
На ділян
ються у в
членові сад
ративу, сіль
ми, міським
дами народ
поданням н
ративів вид
акт на
ності
Громадян
даватися у
ні ділянки
ного садівн
ділянок не
щувати 0,1
Громадян
власності
для веде
(фермерськ
особистого
дарства, д
ва, земельн
дення саді
ються.
Ст
лянк
родних про
Для зай
ми народни
громадянам
сільської,
Ради народ
даються у
мельні
встано
Радою на
урахування
Стаття 5
лянки для
косіння і в
Кооперат
рішенням
ної, місько
депутатів н
тування зем
колективно
Громадян
у власност
ні земельн
дення селя
ського) гос
того
садівни
ництва, а т
які мають
менших ро
тановлено
лей цим К
надаватися
земельні д
дуального
Громадян
власності
в користу
лянки для
сання худо
Для ціл
частинах
третій цієї
ділянки на
ми, селищ
дами наро
земель, що
віданні ци
Розміри
нок, що н
нам у кор
винні пере
родництва
для сіноко
худоби —
Стаття
тивних
ких підпр
господарсь
сільськогос
нерних то
та інших
когосподар
установ і
Колекти
дарські під
когосподар
сільськогос
нерні то
одержуват
у колекти
ристування

ЗЕМЕЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

господарств), які виявили бажання вести селянське (фермерське) господарство, за рішенням сільської, селищної, міської, районної Ради народних депутатів передаються у власність або надаються у користування ділянки із земель запасу, а в разі їх відсутності — із придатних для сільськогосподарського виробництва земель зазначених підприємств без порушення цілісності інших господарств.

Розмір земельної ділянки визначається на рівні передбаченої статтею 6 цього Кодексу земельної частки члена колективного сільськогосподарського підприємства або сільськогосподарського кооперативу. Кадастрова оцінка земельної ділянки, що вилучається, повинна бути, як правило, на рівні середньої по господарству. У разі надання земельних ділянок для ведення селянського (фермерського) господарства з оцінкою нижче середньої кадастрової по господарству встановлюються пільги відповідно до статей 38 і 87 цього Кодексу.

Стаття 52. Розміри земельних ділянок селянських (фермерських) господарств

Для ведення селянського (фермерського) господарства можуть передаватися у приватну власність або надаватися у користування земельні ділянки, розмір яких не повинен перевищувати 50 гектарів сільськогосподарських угідь і 100 гектарів усіх земель.

Конкретні розміри земельних ділянок громадян, які ведуть селянське (фермерське) господарство, у межах норм, установлених частиною першою цієї статті, визначають сільські, селищні, міські, районні Ради народних депутатів диференційовано, з урахуванням регіональних особливостей, спеціалізації та можливостей обробітку наданих земель переважно членами селянського (фермерського) господарства.

Громадяни, які ведуть селянське (фермерське) господарство, можуть додатково орендувати земельні ділянки для виробничих цілей.

Розмір земельних ділянок, що надаються в оренду, може обмежуватись договором оренди або рішенням Ради народних депутатів.

Земельні ділянки громадян, які ведуть селянське (фермерське) господарство, поділу не підлягають.

Стаття 53. Право громадян, які ведуть селянське (фермерське) господарство, на надання земельної ділянки у тимчасове користування іншим особам

Громадянин, який веде селянське (фермерське) господарство на земельній ділянці, наданій йому в постійне користування, може у разі втрати працездатності або досягнення пенсійного віку за рішенням відповідної Ради народних депутатів надати її в тимчасове користування одному із членів сім'ї, який веде спільно з ним селянське (фермерське) господарство.

В разі відсутності таких осіб громадянин може передати у тимчасове користування земельну ділянку іншим членам сім'ї, які не ведуть разом з ним селянське (фермерське) господарство, але мають необхідну кваліфікацію, досвід роботи в сільському господарстві і бажають вести селянське (фермерське) господарство, а також іншим особам, які беруть участь у веденні цього селянського (фермерського) господарства.

При тимчасовій втраті працездатності або наявності інших поважних причин громадянин може надати земельну ділянку в тимчасове користування особам, зазначеним у частинах першій і другій цієї статті, на підставі договору.

Стаття 54. Право громадян, які ведуть селянське (фермерське) господарство, на компенсацію

При продажу майна селянського (фермерського) господарства і передачі земельної ділянки, що перебуває у користуванні, в тому числі на умовах оренди, іншому громадянинові, підприємству або організації за рішенням Ради народних депутатів селянське (фермерське) господарство має право на одержання від них повної компенсації всіх затрат під урожай, а також затрат на поліпшення якості землі за час користування земельною ділянкою відповідно до підвищення кадастрової оцінки.

Стаття 55. Перехід права на земельну ділянку при переході права власності на майно селянського (фермерського) господарства

При переході в порядку продажу або дарування права власності на майно селянського (фермерського) господарства за рішенням сільської, селищної, міської районної Ради народних депутатів провадиться відповідно викуп або вилучення земельної ділянки, що перебувала у власності або постійному користуванні громадянина, з одночасною наступною передачею цієї ділянки голові нового селянського (фермерського) господарства у власність за плату або безплатно (при переході права власності в порядку дарування чи наданні ділянки в постійне користування).

Стаття 56. Земельні ділянки для ведення особистого підсобного господарства

Для ведення особистого підсобного господарства громадянам за рішенням сільської, селищної, міської Ради народних депутатів передаються безплатно у власність земельні ділянки, в межах населених пунктів, вказаних у земельно - облікових документах, або надаються безплатно у власність у розмірі не більше 0,6 гектара.

За бажанням громадян їм додатково можуть надаватися земельні ділянки у користування.

Загальна площа цих ділянок не повинна перевищувати 1 гектара.

Збільшення розмірів земельних ділянок до 2 гектарів може провадитись за погодженням з обласною Радою народних депутатів

Стаття 57. Земельні ділянки для ведення садівництва

Для ведення колективного садівництва кооперативам громадян за рішенням сільської, селищної, міської, районної Ради народних депутатів передаються у власність земельні ділянки, розмір яких не повинен перевищувати 0,12 гектара на одного члена кооперативу.

Земельні ділянки для колективного садівництва складаються із земель загального користування, що перебувають у колективній власності кооперативу, та із земель, що перебувають у приватній власності членів кооперативу.

До земель загального користування належать земельні ділянки, зайняті охоронними зонами, шляхами, проїздами, спорудами та іншими об'єктами загального користування.

На землі загального користування сільською, селищною, міською, районною Радою народних депутатів садівницькому кооперативу видається державний акт на право власності на землю.

На ділянки, що передаються у власність кожному членові садівницького кооперативу, сільськими, селищними, міськими, районними Радами народних депутатів за поданням відповідних кооперативів видається державний акт на [illegible]во прив[illegible]ї власності [illegible]емельну [illegible]ілянку.

Громадянам можуть передаватися у власність земельні ділянки для індивідуального садівництва. Розмір цих ділянок не повинен перевищувати 0,12 гектара.

Громадянам, які мають у власності земельні ділянки для ведення селянського (фермерського) господарства, особистого підсобного господарства, дачного будівництва, земельні ділянки для ведення садівництва не надаються.

Ст[illegible] 58. Зем[illegible]і ділянк[illegible] традиц[illegible]х народних промислів

Для зайняття традиційними народними промислами громадянам за рішенням сільської, селищної, міської Ради народних депутатів надаються у користування земельні [illegible]нки, р[illegible] ри яких встано[illegible]ться [illegible]відною Радою народних депутатів з урахуванням місцевих умов.

Стаття 59. Земельні ділянки для городництва, сінокосіння і випасання худоби

Кооперативам громадян за рішенням сільської, селищної, міської Ради народних депутатів надаються у користування земельні ділянки для колективного городництва.

Громадянам, які не мають у власності або користуванні земельних ділянок для ведення селянського (ферм[illegible] ського) господарства особистого п[illegible]бного гос[illegible]рства, садівництва і дачно[illegible] будівництва, а також громадянам, які мають земельні ділянки менших розмірів, ніж це установлено для зазначених цілей цим Кодексом, можуть надаватися в користування земельні ділянки для індивідуального городництва.

Громадянам, які мають у власності худобу, надаються в користування земельні ділянки для сінокосіння і випасання худоби.

Для цілей, зазначених у частинах першій, другій і третій цієї статті, земельні ділянки надаються сільськими, селищними, міськими Радами народних депутатів із земель, що перебувають у віданні цих Рад.

Розміри земельних ділянок, що надаються громадянам у користування, не повинні перевищувати: для городництва — 0,15 гектара, для сінокосіння і випасання худоби — 1 гектар.

Стаття 60. Землі колективних сільськогосподарських підприємств, сільськогосподарських кооперативів, сільськогосподарських акціонерних товариств, радгоспів та інших державних сільськогосподарських підприємств, установ і організацій

Колективні сільськогосподарські підприємства, сільськогосподарські кооперативи, сільськогосподарські акціонерні товариства можуть одержувати земельні ділянки у колективну власність, користування, у тому числі в оренду. Землі, передані цим господарствам у колективну власність, поділяються на землі загального несільськогосподарського використання і землі сільськогосподарського використання.

Радгоспи, інші державні сільськогосподарські підприємства, установи і організації одержують земельні ділянки у постійне користування для сільськогосподарського виробництва. Зазначені підприємства, установи і організації можуть додатково брати в оренду або одержувати у тимчасове користування земельні ділянки.

Сільськогосподарським кооперативам, що створюються на базі підрозділів сільськогосподарських підприємств (крім дослідних господарств) і виходять з них, за рішенням сільської, селищної, міської Ради народних депутатів передаються у колективну власність земельні ділянки із раніше оброблюваних ними земель. Площа земельних ділянок, що передаються, визначається виходячи з розміру середньої земельної частки, обчисленої у порядку, передбаченому статтею 6 цього Кодексу.

Стаття 61. Збереження права на землю сільськогосподарських підприємств, установ і організацій при входженні до сільськогосподарських агропромислових об'єднань

За колективними сільськогосподарськими підприємствами, сільськогосподарськими кооперативами, сільськогосподарськими акціонерними товариствами, радгоспами, іншими сільськогосподарськими підприємствами, установами і організаціями, що об'єдналися в агропромислові об'єднання — асоціації, комбінати, агроспілки та інші агропромислові формування, зберігається право на землю.

Стаття 62. Розміщення об'єктів внутрігосподарського будівництва сільськогосподарських підприємств, установ і організацій

Об'єкти внутрігосподарського будівництва колективних сільськогосподарських підприємств, сільськогосподарських кооперативів та інших сільськогосподарських підприємств, установ і організацій розміщуються відповідно до затверджених проектів внутрігосподарського землеустрою.

Використання зрошуваних і осушених земель, ріллі, земельних ділянок, зайнятих багаторічними плодовими насадженнями, для будівництва цих об'єктів, як правило, не допускається.

Глава 8
ЗЕМЛІ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ

Стаття 63. Землі міст

До земель міста належать усі землі в межах міста.

Землі міста перебувають у віданні міської Ради народних депутатів

Межа міста — зовнішня межа земель міста, що відокремлює їх від земель іншого призначення і визначається проектом планіровки та забудови міста або техніко-економічним обгрунтуванням розвитку міста.

Межа міста встановлюється і змінюється в порядку, що визначається Верховною Радою України.

Включення земельних ділянок до межі міста не тягне припинення права власності і права користування цими ділянками, якщо не буде проведено їх вилучення (викупу) відповідно до статті 31 цього Кодексу.

Використання земель міста здійснюється відповідно до проектів планіровки та забудови міста і планів земельно - господарського устрою.

Стаття 64. Землі селищ міського типу

До земель селища міського типу належать усі землі в межах селища.

Землі селища міського типу перебувають у віданні селищної Ради народних депутатів.

Межі селищ міського типу встановлюються і змінюються обласною Радою народних депутатів або за її дорученням відповідною районною міською, в адміністративному підпорядкуванні якої є район, Радою народних депутатів.

Включення земельних ділянок до межі селища міського типу не тягне припинення права власності та права користування цими ділянками, якщо не буде проведено їх вилучення (викупу) відповідно до статті 31 цього Кодексу.

Використання земель селища міського типу здійснюється відповідно до проектів планіровки та забудови селища міського типу і планів земельно-господарського устрою території.

Стаття 65. Землі сільських населених пунктів

До земель сільського населеного пункту належать усі землі, що знаходяться в межах, установлених для цього пункту в порядку землеустрою.

Землі сільського населеного пункту перебувають у віданні сільської Ради народних депутатів.

Межі сільських населених пунктів встановлюються і змінюються районною, міською в адміністративному підпорядкуванні якої є район, Радою народних депутатів.

Використання земель сільського населеного пункту здійснюється відповідно до проектів планіровки та забудови даного населеного пункту.

Стаття 66. Земельні ділянки житлових, житлово-будівельних, гаражно - будівельних і дачно - будівельних кооперативів

Житловим, житлово-будівельним, гаражно - будівельним і дачно - будівельним кооперативам за рішенням сільської, селищної, міської Ради народних депутатів надаються у постійне користування земельні ділянки для житлового, гаражного і дачного будівництва, розмір яких установлюється відповідно до затверджених у встановленому порядку норм і проектно - технічної документації.

Стаття 67. Земельні ділянки для індивідуального житлового, гаражного і дачного будівництва

Громадянам за рішенням сільської, селищної, міської Ради народних депутатів передаються у власність або надаються у користування земельні ділянки для будівництва індивідуальних жилих будинків, господарських будівель, гаражів і дач.

Розмір ділянок для будівництва та обслуговування жилого будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) повинен бути не більше: у сільських населених пунктах — 0,25 гек-

ГОЛОС України

ДЕКС УКРАЇНИ

ляхами, проїз-
ми та іншими
льного корис-

агального ко-
ільською, се-
кою, районною
их депутатів
кооперативу
жавний акт на
і на землю.
що переда-
ність кожному
ицького коопе-
іими, селищни-
районними Ра-
депутатів за
овідних коопе-
ься державний
рив ї влас-
льну ділянку.
можуть пере-
сність земель-
індивідуаль-
а. Розмір цих
винен переви-
ктара.
які мають у
льні ділянки
селянського
господарства,
обного госпо-
го будівницт-
лянки для ве-
тва не нада-

Зе і ді-
ади х на-
ів
я традиційни-
промислами
рішенням
щної, міської
депутатів на-
истування зе-
р ри яких
а відною
х депутатів з
ісцевих умов.
Земельні ді-
ництва, сіно-
ання худоби
громадян за
ької, селищ-
ади народних
ться у корис-
ділянки для
роднництва.
які не мають
користуван-
лянок для ве-
го (ферм
ства особис-
гос рства,
ачно будів-
громадянам,
льні ділянки
, ніж це ус-
азначених ці-
ом, можуть
користування
для індиві-
ництва.
які мають у
, надаються
земельні ді-
сіння і випа-

значених у
, другій і
і, земельні
ся сільськи-
міськими Ра-
депутатів із
ребувають у

ельних діля-
ься громадя-
ання, не по-
ати: для го-
,15 гектара,
і випасання
ар.

Землі колек-
согосподарсь-
, сільсько-
кооперативів,
ських акціо-
, радгоспів
них сільсь-
підприємств,
зацій.
сільськогоспо-
ства, сільсь-
кооперативи,
ські акціо-
а можуть
льні ділянки
асність, ко-
ому числі в

оренду. Землі, передані цим господарствам у колективну власність, поділяються на землі загального несільськогосподарського використання і землі сільськогосподарського використання.

Радгоспи, інші державні сільськогосподарські підприємства, установи і організації одержують земельні ділянки у постійне користування для сільськогосподарського виробництва. Зазначені підприємства, установи і організації можуть додатково брати в оренду або одержувати у тимчасове користування земельні ділянки.

Сільськогосподарським кооперативам, що створюються на базі підрозділів сільськогосподарських підприємств (крім дослідних господарств) і виходять з них, за рішенням сільської, селищної, міської Ради народних депутатів передаються у колективну власність земельні ділянки із раніше оброблюваних ними земель. Площа земельних ділянок, що передаються, визначається виходячи з розміру середньої земельної частки, обчисленої у порядку, передбаченому статтею 6 цього Кодексу.

Стаття 61. Збереження права на землю сільськогосподарських підприємств, установ і організацій при входженні до сільськогосподарських агропромислових об'єднань

За колективними сільськогосподарськими підприємствами, сільськогосподарськими кооперативами, сільськогосподарськими акціонерними товариствами, радгоспами, іншими сільськогосподарськими підприємствами, установами і організаціями, що об'єдналися в агропромислові об'єднання — асоціації, комбінати, агроспілки та інші агропромислові формування, зберігається право на землю.

Стаття 62. Розміщення об'єктів внутрігосподарського будівництва сільськогосподарських підприємств, установ і організацій

Об'єкти внутрігосподарського будівництва колективних сільськогосподарських підприємств, сільськогосподарських кооперативів та інших сільськогосподарських підприємств, установ і організацій розміщуються відповідно до затверджених проектів внутрігосподарського землеустрою.

Використання зрошуваних і осушених земель, ріллі, земельних ділянок, зайнятих багаторічними плодовими насадженнями, для будівництва цих об'єктів, як правило, не допускається.

Глава 8
ЗЕМЛІ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ

Стаття 63. Землі міст

До земель міста належать усі землі в межах міста.

Землі міста перебувають у віданні міської Ради народних депутатів

Межа міста — зовнішня межа земель міста, що відокремлює їх від земель іншого призначення і визначається проектом планіровки та забудови міста або техніко-економічним обгрунтуванням розвитку міста.

Межа міста встановлюється і змінюється в порядку, що визначається Верховною Радою України.

Включення земельних ділянок до межі міста не тягне припинення права власності і права користування цими ділянками, якщо не буде проведено їх вилучення (викупу) відповідно до статті 31 цього Кодексу.

Використання земель міста здійснюється відповідно до проектів планіровки та забудови міста і планів земельно - господарського устрою.

Стаття 64. Землі селищ міського типу

До земель селища міського типу належать усі землі в межах селища.

Землі селища міського типу перебувають у віданні селищної Ради народних депутатів.

Межі селищ міського типу встановлюються і змінюються обласною Радою народних депутатів або за її дорученням відповідною районною міською, в адміністративному підпорядкуванні якої є район, Радою народних депутатів.

Включення земельних ділянок до межі селища міського типу не тягне припинення права власності та права користування цими ділянками, якщо не буде проведено їх вилучення (викупу) відповідно до статті 31 цього Кодексу.

Використання земель селища міського типу здійснюється відповідно до проектів планіровки та забудови селища міського типу і планів земельно-господарського устрою території.

Стаття 65. Землі сільських населених пунктів

До земель сільського населеного пункту належать усі землі, що знаходяться в межах, установлених для цього пункту в порядку землеустрою.

Землі сільського населеного пункту перебувають у віданні сільської Ради народних депутатів.

Межі сільських населених пунктів встановлюються і змінюються районною, міською в адміністративному підпорядкуванні якої є район, Радою народних депутатів.

Використання земель сільського населеного пункту здійснюється відповідно до проектів планіровки та забудови даного населеного пункту.

Стаття 66. Земельні ділянки житлових, житлово-будівельних, гаражно - будівельних і дачно - будівельних кооперативів

Житловим, житлово-будівельним, гаражно - будівельним і дачно - будівельним кооперативам за рішенням сільської, селищної, міської Ради народних депутатів надаються у постійне користування земельні ділянки для житлового, гаражного і дачного будівництва, розмір яких установлюється відповідно до затверджених у встановленому порядку норм і проектно - технічної документації.

Стаття 67. Земельні ділянки для індивідуального житлового, гаражного і дачного будівництва

Громадянам за рішенням сільської, селищної, міської Ради народних депутатів передаються у власність або надаються у користування земельні ділянки для будівництва індивідуальних жилих будинків, господарських будівель, гаражів і дач.

Розмір ділянок для будівництва та обслуговування жилого будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) повинен бути не більше: у сільських населених пунктах — 0,25 гектара, селищах міського типу — 0,15 гектара, а для членів колективних сільськогосподарських підприємств і працівників радгоспів — не більше 0,25 гектара, у містах — 0,1 гектара.

Розмір земельних ділянок для індивідуального дачного будівництва не повинен перевищувати 0,1 гектара, будівництва індивідуальних гаражів — не більше 0,01 гектара.

Глава 9
ЗЕМЛІ ПРОМИСЛОВОСТІ, ТРАНСПОРТУ, ЗВ'ЯЗКУ, ОБОРОНИ ТА ІНШОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Стаття 68. Землі промисловості

Землями промисловості визнаються землі, надані для розміщення і експлуатації основних, підсобних та допоміжних будівель і споруд промислових, гірничодобувних, транспортних та інших підприємств, їх під'їзних шляхів, інженерних мереж, адміністративно - побутових будинків, інших споруд.

Розміри земельних ділянок, що надаються для зазначених цілей, визначаються відповідно до затверджених у встановленому порядку норм і проектно-технічної документації, а відведення ділянок здійснюється з урахуванням черговості їх освоєння.

Земельні ділянки, що вивільняються підприємствами по видобуванню корисних копалин, іншими промисловими або транспортними підприємствами на наданих їм у користування сільськогосподарських землях чи лісових угіддях, повинні бути приведені ними у стан, придатний для використання в сільському, лісовому, рибному господарстві, житловому будівництві або садівництві, а земельні ділянки на наданих у користування інших землях — для використання за призначенням.

Навколо промислових підприємств залежно від характеру виробництва повинні створюватися санітарно-захисні зони відповідно до норм, затверджених у встановленому порядку. В межах цих зон житлове будівництво забороняється.

Створення санітарно-захисної зони не позбавляє власників землі та землекористувачів, у тому числі орендарів, землі яких опинилися в межах цієї зони, права власності або користування ними з обмеженнями, встановленими для цих зон.

Захисні зони в межах міст, селищ міського типу повинні впорядковуватися і озеленюватися промисловими підприємствами відповідно до проектів планіровки і забудови цих населених пунктів.

Стаття 69. Землі транспорту, зв'язку та іншого призначення

Землями транспорту, зв'язку та іншого призначення визнаються землі, надані в користування підприємствам і організаціям залізничного, автомобільного, морського, внутрішнього водного, повітряного й трубопровідного транспорту, а також підприємствам і організаціям, що здійснюють експлуатацію ліній електропередачі та зв'язку.

Розміри земельних ділянок, що надаються для зазначених цілей, визначаються відповідно до затверджених у встановленому порядку норм і проектно-технічної документації, а відведення ділянок провадиться з урахуванням черговості їх освоєння.

Організаціям, що здійснюють будівництво і експлуатацію ліній електропередачі, теле- і радіоцентрів, ретрансляційних телевізійних станцій, радіорелейних ліній, повітряних і кабельних телефонно-телеграфних ліній зв'язку, надаються земельні ділянки відповідно до діючих норм і затверджених проектів на будівництво, а також земельні ділянки, необхідні для тимчасового користування в період будівництва та експлуатації цих об'єктів.

Вздовж повітряних і підземних кабельних ліній електропередачі, телефонно-телеграфних ліній, що проходять поза населеними пунктами, а також навколо випромінюючих споруд телерадіостанцій та радіорелейних ліній, установлюється охоронна зона. Землі в межах цих зон у власників землі та землекористувачів не вилучаються, а використовуються з обмеженнями, що передбачаються правилами, затверджуваними в установленому порядку.

Стаття 70. Землі для потреб оборони

Землями для потреб оборони визнаються землі, надані для розміщення та постійної діяльності військових частин, установ, військово-навчальних закладів, підприємств і організацій Збройних Сил України, інших військових формувань та внутрішніх військ.

Порядок надання земель для потреб оборони визначається законодавством України.

Стаття 71. Надання несільськогосподарськими підприємствами, установами і організаціями земель для сільськогосподарських цілей

Підприємства, установи і організації промисловості, транспорту, зв'язку, оборони та інших галузей надають невикористовувані ними землі за рішенням сільських, селищних, міських Рад народних депутатів у тимчасове користування громадянам, колективним сільськогосподарським підприємствам, радгоспам, іншим підприємствам, установам і організаціям для сільськогосподарських цілей.

Плата за зазначені землі вноситься в порядку, передбаченому статтею 36 цього Кодексу.

Глава 10
ЗЕМЛІ ПРИРОДО-ОХОРОННОГО, ОЗДОРОВЧОГО, РЕКРЕАЦІЙНОГО ТА ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Стаття 72. Землі природоохоронного призначення

До земель природоохоронного призначення належать землі заповідників, національних, зоологічних і дендрологічних парків, парків-пам'яток садово-паркового мистецтва, ботанічних садів, заказників (за винятком мисливських), заповідних урочищ, пам'яток природи.

На землях природоохоронного призначення забороняється діяльність, що суперечить їх цільовому призначенню або може негативно впливати на якісний стан земель.

Для забезпечення режиму заповідників, національних, зоологічних і дендрологічних парків, парків-пам'яток садово-паркового мистецтва, ботанічних садів, заказників (за винятком мисливських), заповідних урочищ, пам'яток природи встановлюються охоронні зони із забороною на землях цих зон діяльності, що шкідливо впливає або може вплинути на забезпечення додержання режиму земель природоохоронного призначення.

Порядок використання земель природоохоронного призначення визначається законодавством України.

Стаття 73. Землі оздоровчого призначення

До земель оздоровчого призначення належать земельні ділянки, що мають природні лікувальні фактори, сприятливі для організації профілактики та лікування.

На землях оздоровчого призначення забороняється діяльність, що суперечить їх цільовому призначенню або може негативно впливати на природні лікувальні фактори цих земель.

З метою охорони природних лікувальних факторів земель оздоровчого призначення встановлюються округи санітарної охорони. У межах цих округів забороняється передавати земельні ділянки у власність і надавати їх у користування, в тому числі в оренду тим підприємствам, установам, організаціям і громадянам, діяльність яких несумісна з охороною природних лікувальних властивостей та забезпеченням сприятливих умов для відпочинку населення.

Порядок використання земель оздоровчого призначення визначається законодавством України.

Стаття 74. Землі рекреаційного призначення

До земель рекреаційного призначення належать землі, призначені для організованого масового відпочинку і туризму населення: земельні ділянки, зайняті територіями будинків відпочинку, пансіонатів, кемпінгів, туристських баз, стаціонарних і наметових туристсько-оздоровчих таборів, будинків рибалок і мисливців, дитячих туристських станцій, парків, зелених зон навколо міст та інших населених пунктів, навчально-туристських стежок, маркірованих трас, дитячих і спортивних таборів, розташовані поза землями оздоровчого призначення.

За межами міст та інших населених пунктів землі, зайняті лісопарками та іншими зеленими насадженнями, що виконують захисні та санітарно-гігієнічні функції і є місцем відпочинку населення, включаються до складу зеленої зони.

На землях рекреаційного призначення забороняється діяльність, що перешкоджає або може перешкодити використанню їх за цільовим призначенням.

Порядок використання земель рекреаційного призначення визначається законодавством України.

Стаття 75. Землі історико-культурного призначення

До земель історико-культурного призначення належать землі історико-культурних заповідників, меморіальних парків, поховань, археологічних і архітектурних пам'яток та архітектурно-ландшафтних комплексів.

На землях історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, що суперечить їх цільовому призначенню.

Для забезпечення режиму історико-культурних заповідників, меморіальних парків, поховань, археологічних і архітектурних пам'яток та архітектурно-ландшафтних комплексів встановлюються охоронні зони з забороною на землях цих зон діяльності, яка шкідливо впливає або може вплинути на забезпечення дотримання режиму земель історико-культурного призначення.

Порядок використання земель історико-культурного призначення визначається законодавством України.

(Продовження на 14-й стор.).

ЗЕМЕЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

(Продовження. Початок на 7—13-й стор.).

Глава 11
ЗЕМЛІ ЛІСОВОГО ФОНДУ

Стаття 76. Визначення земель лісового фонду

Землями лісового фонду визначаються землі, вкриті лісом, а також не вкриті лісом, але надані для потреб лісового господарства.

Стаття 77. Використання земель лісового фонду

Землі лісового фонду використовуються за цільовим призначенням для ведення лісового господарства.

Районні, міські, в адміністративному підпорядкуванні яких є район, Ради народних депутатів за погодженням із державними органами лісового господарства можуть надавати колективним сільськогосподарським підприємствам, сільськогосподарським кооперативам, радгоспам, іншим підприємствам, установам, організаціям і громадянам у тимчасове користування землі лісового фонду, що є у користуванні державних лісогосподарських підприємств, установ і організацій, для сільськогосподарських цілей. Плата за вказані землі вноситься в порядку, передбаченому статтею 36 цього Кодексу.

Порядок використання земель лісового фонду визначається законодавством України.

Глава 12
ЗЕМЛІ ВОДНОГО ФОНДУ

Стаття 78. Визначення земель водного фонду

До земель водного фонду належать землі, зайняті річками, озерами, водоймами, болотами, гідротехнічними та іншими водогосподарськими спорудами, а також землі, виділені по берегах водойм під смуги відведення.

Землі в смугах відведення надаються органам водного господарства та іншим організаціям для спеціальних потреб і використовуються ними для лісопосадок, ремонту споруд, будівництва переправ, виробничих приміщень, складів тощо.

Зони охорони встановлюються навколо водойм, водних джерел і гідротехнічних споруд для виконання комплексу санітарних, протиерозійних заходів і створення захисних лісонасаджень з метою збереження і поліпшення водних ресурсів.

Стаття 79. Використання земель водного фонду

На землях водного фонду забороняється будь-яка діяльність, що суперечить їх цільовому призначенню.

Землі водного фонду, що є в користуванні водогосподарських підприємств і організацій, можуть надаватися за рішенням районної, міської, в адміністративному підпорядкуванні якої є район, Ради народних депутатів у тимчасове користування для сінокосіння і риборозведення.

Порядок використання земель водного фонду визначається законодавством України.

Глава 13
ЗЕМЛІ ЗАПАСУ

Стаття 80. Визначення земель запасу

Землями запасу визнаються всі землі, не передані у власність або не надані у постійне користування. До них належать також землі, право власності або користування якими припинено відповідно до статей 27 і 28 цього Кодексу.

Стаття 81. Призначення земель запасу

Землі запасу перебувають у віданні сільських, селищних районних, міських, в адміністративному підпорядкуванні яких є район, Рад народних депутатів і призначаються для передачі у власність або надання у користування, в тому числі в оренду переважно для сільськогосподарських потреб.

РОЗДІЛ III
ОХОРОНА ЗЕМЕЛЬ

Стаття 82. Цілі та завдання охорони земель

Охорона земель включає систему правових, організаційних, економічних та інших заходів, спрямованих на їх раціональне використання, запобігання необгрунтованому вилученню земель із сільськогосподарського обороту, захист від шкідливих антропогенних впливів, а також на відтворення і підвищення родючості грунтів, продуктивності земель лісового фонду, забезпечення режиму земель природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення.

Охорона земель здійснюється на основі комплексного підходу до угідь як до складних природних утворень (екосистем) з урахуванням цілей і характеру їх використання, зональних і регіональних особливостей.

Стаття 83. Організація раціонального використання земель

Система раціонального використання земель повинна мати природоохоронний, ресурсозберігаючий, відтворювальний характер і передбачати збереження грунтів, обмеження негативного впливу на них, а також на рослинний і тваринний світ, геологічні породи, водні джерела та інші компоненти навколишнього середовища.

Стаття 84. Зміст і порядок охорони земель

Власники землі і землекористувачі, в тому числі орендарі, здійснюють:

раціональну організацію території;

збереження і підвищення родючості грунтів, а також поліпшення інших корисних властивостей землі;

захист земель від водної та вітрової ерозії, селів, підтоплення, заболочення, вторинного засолення, висушування, ущільнення, забруднення відходами виробництва, хімічними і радіоактивними речовинами та від інших процесів руйнування;

захист від заростання сільськогосподарських угідь чагарниками і дрібнолиссям, інших процесів погіршення культур технічного стану земель;

рекультивацію порушених земель, заходи щодо підвищення їх родючості та поліпшення інших корисних властивостей землі;

знімання, використання і збереження родючого шару грунту при проведенні робіт, пов'язаних із порушенням земель;

тимчасову консервацію деградованих сільськогосподарських угідь, якщо іншими способами неможливо відновити родючість грунтів

Державні органи проводять необхідні заходи у рамках міжнародних, державних і регіональних програм щодо охорони земель.

Порядок охорони земель встановлюється законодавством України.

Стаття 85. Нормативи гранично допустимих концентрацій хімічних, радіоактивних та інших шкідливих речовин у грунті і порядок їх визначення

Нормативи гранично допустимих концентрацій хімічних, радіоактивних та інших шкідливих речовин у грунті і порядок їх визначення розробляються і вводяться в дію Кабінетом Міністрів України або за його дорученням відповідними міністерствами та відомствами.

Стаття 86. Екологічні та санітарно-технічні вимоги щодо розміщення нових і реконструйованих об'єктів, будівель і споруд, нових технологій

При розміщенні, проектуванні, будівництві та введенні в дію нових і реконструйованих об'єктів, будівель і споруд, а також впровадженні нових технологій повинні передбачатися екологічні та санітарно-технічні вимоги щодо охорони земель.

Введення в дію об'єктів і застосування технологій, що не забезпечують вимог захисту земель від деградації або порушення, забороняється.

Розміщення об'єктів, що впливають на стан земель, погоджується з землевпорядними, природоохоронними та іншими органами в порядку, що визначається законодавством України.

Стаття 87. Завдання і зміст економічного стимулювання раціонального використання та охорони земель

Економічне стимулювання раціонального використання та охорони земель спрямовано на підвищення заінтересованості власників землі і землекористувачів, у тому числі орендарів, у збереженні та відтворенні родючості грунтів, на захист земель від негативних наслідків виробничої діяльності і включає:

виділення коштів державного, республіканського (Республіки Крим), місцевого бюджету для відновлення земель, порушених не з їх вини;

звільнення від плати за земельні ділянки, що перебувають у стадії сільськогосподарського освоєння або поліпшення їх стану, в період, передбачений проектом проведення робіт;

часткову компенсацію з коштів бюджету зниження доходу в результаті тимчасової консервації порушених не з їх вини ділянок;

заохочення за поліпшення якості земель, підвищення родючості грунтів і продуктивності земель лісового фонду, виробництво екологічно чистої продукції.

Порядок економічного стимулювання раціонального використання та охорони земель установлюється законодавством України.

РОЗДІЛ IV
ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ ВЛАСНИКАМ ЗЕМЛІ ТА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАЧАМ І ВТРАТ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО И ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Стаття 88. Умови відшкодування збитків

Збитки, заподіяні вилученням (викупом) або тимчасовим зайняттям земельних ділянок, а також обмеженням прав власників землі і землекористувачів, у тому числі орендарів, погіршенням якості земель або приведенням їх у непридатність для використання за цільовим призначенням у результаті негативного впливу, спричиненого діяльністю підприємств, установ, організацій та громадян, підлягають відшкодуванню в повному обсязі власникам землі і землекористувачам, у тому числі орендарям, які зазнали цих збитків.

При обчисленні обсягу збитків враховуються проведені витрати на поліпшення якості землі за час використання земельних ділянок, а також неодержані доходи.

Стаття 89. Порядок відшкодування збитків

Відшкодування збитків власникам землі і землекористувачам провадиться підприємствами, установами, організаціями та громадянами, яким відведено земельні ділянки, що вилучаються (викуповуються), а також підприємствами, установами, організаціями та громадянами, діяльність яких призводить до обмеження прав власників землі і землекористувачів, у тому числі орендарів, або погіршення якості земель, розташованих у зоні їх впливу.

При вилученні (викупі) земель, забруднених радіоактивними та хімічними речовинами, відшкодування збитків у повному обсязі (включаючи витрати на поліпшення якості землі за час використання земельних ділянок, з урахуванням кадастрової оцінки), а також неодержані доходи) власникам землі і землекористувачам, у тому числі орендарям, провадиться підприємствами, установами та організаціями, діяльність яких призвела до радіоактивного і хімічного забруднення.

Порядок визначення та відшкодування збитків власникам землі і землекористувачам встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 90. Відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва

Втрати сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, заподіяні вилученням сільськогосподарських і лісових угідь для використання їх у цілях, не пов'язаних із веденням сільського і лісового господарства, обмеженням прав власників землі і землекористувачів, у тому числі орендарів, або погіршенням якості земель у результаті негативного впливу, спричиненого діяльністю підприємств, установ і організацій, підлягають відшкодуванню уряду Республіки Крим, обласним, Київській і Севастопольській міським Радам народних депутатів. Ці втрати компенсуються поряд з відшкодуванням збитків відповідно до статті 88 цього Кодексу.

Частина цих коштів може централізуватися у державному бюджеті України.

Стаття 91. Розміри і порядок визначення втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, що підлягають відшкодуванню

Втрати сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва відшкодовуються підприємствами, установами та організаціями, яким відводяться сільськогосподарські і лісові угіддя, що вилучаються для потреб, не пов'язаних із веденням сільського та лісового господарства, а також підприємствами, установами і організаціями, навколо об'єктів яких встановлюються охоронні, санітарні та захисні зони з виключенням із обороту сільськогосподарських лісових угідь або переведенням їх у менш цінні угіддя.

Підприємства, установи й організації, навколо об'єктів яких встановлено охоронні, санітарні і захисні зони, відшкодовують також втрати сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва при погіршенні якості земель внаслідок їх виробничої діяльності за межами цих зон.

Розміри і порядок визначення втрат, що підлягають відшкодуванню, а також випадки звільнення підприємств, установ і організацій від їх відшкодування встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 92. Використання коштів, що надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва

Кошти, що надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, використовуються виключно для освоєння нових земель, підвищення родючості грунтів і продуктивності земель лісового фонду, поліпшення угідь та охорони земель.

РОЗДІЛ V
КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ І ОХОРОНОЮ ЗЕМЕЛЬ ТА ЇХ МОНІТОРИНГ

Стаття 93. Завдання державного контролю за використанням і охороною земель

Завдання державного контролю за використанням і охороною земель полягають у забезпеченні додержання всіма державними та громадськими органами, а також підприємствами, установами, організаціями і громадянами вимог земельного законодавства з метою ефективного використання та охорони земель.

Стаття 94. Органи, які здійснюють державний контроль за використанням і охороною земель

Державний контроль за використанням і охороною земель здійснюється Радами народних депутатів, а також Державним комітетом України по земельних ресурсах та іншими спеціально уповноваженими на те державними органами.

Порядок здійснення державного контролю за використанням і охороною земель встановлюється законодавством України.

Стаття 95. Моніторинг земель

Моніторинг земель являє собою систему спостережень за станом земельного фонду, в тому числі земель, розташованих у зонах радіоактивного забруднення, з метою своєчасного виявлення змін, їх оцінки, відвернення й ліквідації наслідків негативних процесів.

Структура, зміст і порядок здійснення моніторингу земель встановлюються Кабінетом Міністрів України.

РОЗДІЛ VI
ДЕРЖАВНИЙ ЗЕМЕЛЬНИЙ КАДАСТР

Стаття 96. Призначення державного земельного кадастру

Державний земельний кадастр призначений для забезпечення Рад народних депу-

(Закінчення на 15-й стор.).

ЗЕМЕЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

(Закінчення. Початок на 7—14-й стор.).

татів, заінтересованих підприємств, установ, організацій і громадян відомостями про землю з метою організації її раціонального використання та охорони, регулювання земельних відносин, землеустрою, обгрунтування розмірів плати за землю.

Стаття 97. Зміст державного земельного кадастру

Державний земельний кадастр містить систему необхідних відомостей і документів про правовий режим земель, їх розподіл серед власників землі і землекористувачів, у тому числі орендарів, за категоріями земель, про якісну характеристику і народногосподарську цінність земель.

Стаття 98. Порядок ведення державного земельного кадастру

Ведення державного земельного кадастру забезпечується проведенням топографо-геодезичних, картографічних, грунтових, геоботанічних та інших обстежень і розвідувань, реєстрацією землеволодінь та землекористувань і договорів на оренду землі, обліком кількості та якості земель, бонітуванням та економічною оцінкою земель.

Державний земельний кадастр ведеться за рахунок коштів державного, республіканського (Республіки Крим) і місцевих бюджетів.

Порядок ведення державного земельного кадастру встановлюється Кабінетом Міністрів України.

РОЗДІЛ VII
ЗЕМЛЕУСТРІЙ

Стаття 99. Призначення землеустрою

Землеустрій включає систему заходів, спрямованих на здійснення положень земельного законодавства, рішень Рад народних депутатів щодо організації використання та охорони земель, створення сприятливого екологічного середовища і поліпшення природних ландшафтів.

Основні положення землеустрою визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 100. Зміст землеустрою

Землеустрій передбачає:

1) розробку прогнозів державної і регіональної програм використання та охорони земель;

2) складання схем землеустрою, розробку техніко-економічних обгрунтувань використання та охорони земельних ресурсів;

3) встановлення на місцевості меж адміністративно-територіальних утворень;

4) складання проектів створення нових і впорядкування існуючих землеволодінь і землекористувань з урахуванням контурної організації території;

5) обгрунтування розміщення і встановлення меж територій з особливими природоохоронними, рекреаційними і заповідними режимами;

6) складання проектів відведення земельних ділянок у власність або користування, відмежування в натурі (на місцевості) вилучених (викуплених) і відведених земельних ділянок;

7) підготовку документів, що посвідчують право власності або право користування землею;

8) складання проектів внутрігосподарського землеустрою колективних сільськогосподарських підприємств, сільськогосподарських кооперативів, радгоспів та інших сільськогосподарських підприємств, установ і організацій, селянських (фермерських) господарств, що забезпечують еколого-економічне обгрунтування впровадження сівозмін, впорядкування угідь, а також розробку заходів щодо охорони земель;

9) складання проектів внутрігосподарського землеустрою землеволодінь громадян з обгрунтуванням заходів щодо ефективного використання землі відповідно до цільового призначення, підвищення її родючості, застосування природоохоронної технології виробництва;

10) розробку проектів та іншої землевпорядної документації, пов'язаної з використанням і охороною земель;

11) авторський нагляд за здійсненням проектів;

12) проведення топографо-геодезичних, картографічних, грунтових, геоботанічних та інших обстежень і розвідувань земельного фонду.

Стаття 101. Організація та порядок проведення землеустрою

Землеустрій здійснюється державними землевпорядними організаціями за рахунок коштів державного, республіканського (Республіки Крим) і місцевих бюджетів.

Розробка землевпорядних проектів, пов'язаних з охороною земель від селів, зсувів, підтоплення і засолення, може провадитися з ініціативи власників землі і землекористувачів за їх рахунок державними та іншими землевпорядними організаціями.

Стаття 102. Розгляд і затвердження землевпорядних проектів та інших матеріалів з питань землеустрою

Розгляд і затвердження землевпорядних проектів провадяться в такому порядку:

1) прогнозні матеріали, техніко-економічні обгрунтування використання та охорони земель і схема землеустрою після погодження у порядку, встановленому у завданнях на їх розробку, розглядаються і затверджуються відповідними Радами народних депутатів;

2) проекти утворення нових землеволодінь і землекористувань після погодження із заінтересованими власниками землі та землекористувачами розглядаються і затверджуються сільськими, селищними, міськими, районними Радами народних депутатів;

3) проекти відведення земельних ділянок у власність або користування затверджуються Радами народних депутатів, які надають і вилучають земельні ділянки;

4) проекти внутрігосподарського землеустрою колективних сільськогосподарських підприємств, сільськогосподарських кооперативів, радгоспів та інших сільськогосподарських підприємств, установ і організацій, селянських (фермерських) господарств після погодження їх із власниками землі і землекористувачами, сільськими, селищними Радами народних депутатів розглядаються та затверджуються районними, міськими, в адміністративному підпорядкуванні яких є район, Радами народних депутатів;

5) робочі землевпорядні проекти, пов'язані з упорядкуванням, докорінним поліпшенням і охороною земель, раціональним їх використанням, розглядаються і затверджуються замовниками цих проектів.

Зміни до землевпорядних проектів та інших матеріалів з питань землеустрою, затверджених у порядку, передбаченому пунктами 1—4 частини першої цієї статті, вносяться за рішенням Рад народних депутатів, які затвердили ці проекти.

Землевпорядні проекти, зазначені в пункті 5 частини першої цієї статті, змінюються з дозволу замовників проектів.

РОЗДІЛ VIII
ВИРІШЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРІВ

Стаття 103. Органи, які розглядають земельні спори

Земельні спори розглядаються місцевими Радами народних депутатів, судом, арбітражним судом або третейським судом у порядку, встановленому цим Кодексом та іншими актами законодавства України.

Стаття 104. Майнові спори, пов'язані з земельними відносинами

Майнові спори, пов'язані з земельними відносинами (включаючи спори про відшкодування збитків і визначення їх розмірів), вирішуються судом, арбітражним судом або третейським судом.

Стаття 105. Земельні спори, які виникають з права власності на житловий будинок та будівлі

Спори між громадянами, яким належить житловий будинок, господарські будівлі та споруди і земельна ділянка на праві спільної власності, щодо порядку використання і розпорядження земельною ділянкою вирішуються судом.

Стаття 106. Спори про розмежування земель населених пунктів

Спори з приводу розмежування територій сіл, селищ, міст, районів, областей вирішуються вищестоящою Радою народних депутатів.

Стаття 107. Порядок розгляду спорів з приводу суміжного землекористування

Спори з приводу суміжного землекористування громадян розглядаються узгоджувальною комісією, склад якої обирається відповідною Радою народних депутатів.

Неявка сторони без поважних причин за повторним викликом узгоджувальної комісії не зупиняє розгляду земельного спору.

У разі недосягнення згоди спір за заявою однієї із сторін розглядається у судовому порядку.

Стаття 108. Прийняття рішення про спори з приводу суміжного землекористування

По результатах розгляду спору з приводу суміжного землекористування узгоджувальна комісія готує свій висновок, який оформляється протоколом і підписується головою і секретарем цієї комісії.

Цей протокол є підставою для прийняття рішення з зазначеного питання Радою народних депутатів у разі досягнення згоди між сторонами.

Рішення Ради народних депутатів повинно бути мотивованим з обов'язковим посиланням на фактичні обставини справи і норми законодавства.

У рішенні передбачається порядок його виконання та заходи щодо усунення порушеного права на землю.

Стаття 109. Строки розгляду земельних спорів Радами народних депутатів

Земельні спори розглядаються Радами народних депутатів у 10-денний строк.

У разі розгляду складних питань, що потребують спеціальних висновків — спори розглядаються у 20-денний строк.

Стаття 110. Порядок розгляду земельних спорів Радами народних депутатів

Земельні спори розглядаються Радами народних депутатів за заявою однієї із сторін.

Земельні спори розглядаються з участю сторін, які повинні бути завчасно повідомлені про час і місце розгляду спору.

Відкладення розгляду спору може мати місце лише з поважних причин.

Стаття 111. Права і обов'язки сторін при розгляді земельних спорів

Сторони, які беруть участь у земельному спорі, мають право знайомитися з матеріалами щодо цього спору, робити з них виписки, брати участь у розгляді земельного спору, подавати документи та інші докази, порушувати клопотання, давати усні і письмові пояснення, заперечувати проти клопотань і доказів іншої сторони, одержувати копію рішення щодо земельного спору і у разі незгоди з цим рішенням оскаржувати його.

Стаття 112. Оскарження рішень Рад народних депутатів щодо земельних спорів

Рішення Рад народних депутатів може бути оскаржено в суд, арбітражний суд у місячний строк.

В судовому порядку також розглядаються спори, які виникають у разі відмови власника землі або землекористувача дати згоду на вилучення (викуп) земельної ділянки (стаття 31) або у разі відмови сільської, селищної, міської, районної Ради народних депутатів у відведенні земельної ділянки для ведення селянського (фермерського) господарства (стаття 51).

Стаття 113. Зупинення або відстрочення виконання рішень Рад народних депутатів щодо земельних спорів

Виконання рішень Рад народних депутатів щодо земельного спору може бути зупинено або відстрочено Радами, які прийняли рішення або вищестоящою Радою.

Виконання рішення Верховної Ради Республіки Крим щодо земельного спору може бути зупинено або відстрочено Верховною Радою Республіки Крим або Верховною Радою України.

РОЗДІЛ IX
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Стаття 114. Угоди щодо землі, які визнаються недійсними

Купівля-продаж, дарування, застава, самовільний обмін земельних ділянок землекористувачами, в тому числі орендарями, а також угоди, укладені власниками землі з порушенням установленого для них порядку придбання або відчуження земельних ділянок, є недійсними.

Земельна ділянка може бути вилучена у особи, якщо судом буде встановлено придбання її за рахунок доходів, одержаних від злочинної діяльності.

Стаття 115. Відповідальність за порушення земельного законодавства

Особи, винні в:

укладенні угод, зазначених у статті 114 цього Кодексу;

самовільному зайнятті земельних ділянок;

псуванні сільськогосподарських та інших земель, забрудненні їх хімічними та радіоактивними речовинами, виробничими відходами і стічними водами;

розміщенні, проектуванні, будівництві, введенні в дію об'єктів, що негативно впливають на стан земель;

невиконанні вимог природоохоронного режиму використання земель;

порушенні строків повернення тимчасово займаних земель або невиконанні обов'язків щодо приведення їх у стан, придатний для використання за призначенням;

знищенні межових знаків;

невжитті заходів для боротьби з бур'янами та шкідниками сільськогосподарських культур;

неправильній експлуатації, знищенні або пошкодженні протиерозійних і гідротехнічних споруд, захисних лісонасаджень;

приховуванні або перекрученні відомостей про стан екологічної, у тому числі радіаційної обстановки, пов'язаної з забрудненням землі;

порушенні строків розгляду заяв громадян і вирішенні питань про передачу та надання земельних ділянок;

перекрученні даних державного земельного кадастру і приховування інформації про наявність земель запасу;

невиконанні умов знімання, зберігання і нанесення родючого шару грунту;

самовільному відхиленні від проектів внутрігосподарського землеустрою,

—несуть цивільну, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно з законодавством України.

Законодавством України може бути встановлена відповідальність і за інші види порушень земельного законодавства.

Стаття 116. Повернення самовільно зайнятих земельних ділянок

Самовільно зайняті земельні ділянки повертаються за їх належністю без відшкодування затрат, проведених за час незаконного користування. Приведення земельних ділянок у придатний для використання стан, включаючи знесення будівель і споруд, провадиться підприємствами, установами, організаціями та громадянами, які самовільно зайняли земельні ділянки або за їх рахунок.

Повернення самовільно зайнятих земельних ділянок провадиться за рішенням суду або арбітражного суду.

Стаття 117. Відшкодування збитків, заподіяних порушенням земельного законодавства

Підприємства, установи, організації та громадяни зобов'язані відшкодувати збитки, заподіяні ними в результаті порушення земельного законодавства.

РОЗДІЛ X
МІЖНАРОДНІ ДОГОВОРИ

Стаття 118. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором України встановлено інші правила, ніж ті, що містяться у земельному законодавстві України, то застосовуються правила міжнародного договору.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
13 березня 1992 року

МРІЇ ПІД ВІТРИЛАМИ

Красуні яхти, що літають морями, викликають захоплення навіть у людей, далеких від цього виду спорту. Втім, яхти — дороге задоволення і придбати їх можуть не всі. Але є вихід: легкокриле судно можна збудувати власними руками. Так і зробив мешканець Скадовська Олександр Мальгін, бувалий моряк і пристрасний яхтсмен. Торік він удостоєний звання яхтеного капітана — найвищого для цієї категорії спортсменів.

Сталося це після того, як у складі команди Чорноморського морського пароплавства О. Мальгін взяв участь у змаганнях на Кубок Принцевих островів. Українська команда здобула третє місце. Ці змагання проходили в Мармуровому морі, а участь у них брали команди Туреччини, Греції, Югославії та ще ряду приморських країн.

А перед цим були походи Олександра Мальгіна на власній яхті «Джарилгач». З юних років він мріяв про власне судно. І от тепер задум здійснився. Капітан зміг сформувати команду (яхта бере на борт чотирьох пасажирів) і вийти у відкрите море. Перший похід пройшов азово-чорноморським маршрутом. Побували майже у всіх тамтешніх портах і дісталися навіть гирла Дону. Наступне плавання було Каспієм.

Далекі краї, чужі береги — чудово. А як же бути тим, хто мріє про морські мандри, самі хочуть керувати легкими, елегантними суднами? Вітрильний спорт у нас на Україні не так вже й розвинений. Хоча природні можливості прекрасні. Приміром, у Джарилгацькій затоці (це на її честь названо яхту Мальгіна) можна тренуватися практично протягом року, бо вона не замерзає. Вона досить мілководна. І це дозволяє відпрацьовувати навички керування звичайними, крейсерськими яхтами, швартботами і суднами дитячого класу.

Для молодих яхтсменів України Скадовськ може стати основною підготовчою базою. До речі, спортсмен високого класу Олександр Мальгін має достатньо досвіду, щоб готувати юних моряків. Ось уже протягом кількох років він керує клубом професійної підготовки «Юний моряк». Тут освоюють азй морської справи майбутні курсанти мореходок. Узимку хлоп'ята вчать теорію. Зате влітку, особливо для старших вихованців клубу, настають казкові часи: наставник знайомить їх з морем, островом Джарилгач та дрібними безіменними острівцями, яких так рясно у цій частині Чорного моря.

Екзотичних місць вистачає, а ще чудових пляжів. У захопленні від затоки й рибалки та ловці крабів.

Можливо, не всі стануть моряками, але отримають уроки мужності, чоловічої дружби, загартуються, стануть сильними, спритними, матимуть змогу подихати цілющим морським повітрям, милуватися романтичними просторами. За це й цінується вітрильний спорт.

Наталка ГАВРИСЬ.

Скадовськ
Херсонської області.

ІЗ СУДДІВСЬКИХ ПРОТОКОЛІВ

ЧЕМПІОНАТ УКРАЇНИ З ФУТБОЛУ. ВИЩА ЛІГА.

ГРУПА А.

«Таврія» — «Кремінь» 3:0 (3:0). 2150 глядачів. Голи: Гладишев (9), Гудименко (16), Шевченко (42).

«Металург» — «Нива» Вц. 4:1 (1:1). 5000 глядачів. Голи: Головань, (8), Шкапенко (60, 67, 86), — у господарів; Охримчук (35) — у гостей.

	І	В	Н	П	М	О
Таврія	11	7	3	1	18—6	17
Металург	11	5	5	1	15—7	15
Чорноморець	10	5	4	1	20—7	14
Шахтар	10	4	4	2	15—6	12
Торпедо	10	3	5	2	9—6	11
Кремінь	11	2	5	4	5—10	9
Карпати	10	2	4	4	6—10	8
Евіс	10	2	3	5	6—12	7
Темп	10	2	3	5	5—14	7
Нива Вц.	11	1	2	8	7—28	4

ГРУПА Б.

«Буковина» — «Зоря»-МАЛС 3:1 (2:1). 2000 глядачів. Суддя В. Шевченко (Київ). Голи: Мінтенко (5, 48), Алистаров (38, з пенальті) — у господарів; Гусейнов (25) — у гостей.

СКА — «Волинь» 0:2 (0:1). 300 глядачів. Суддя В. Стоян (Алчевськ). Голи: Дикий (44), Федецький (51).

	І	В	Н	П	М	О
Динамо	9	6	3	0	14—5	15
Буковина	11	5	4	2	13—8	14
Волинь	11	6	1	4	15—10	13
Дніпро	10	5	2	3	12—8	12
Металіст	11	4	3	4	14—11	11
Нива Тр.	10	4	3	3	6—5	11
Нафтовик	10	4	2	4	5—9	10
Зоря-МАЛС	11	4	1	6	15—16	9
Прикарпаття	10	2	4	4	3—8	8
СКА	11	0	1	10	3—20	1

Кубок України. 1/4 фіналу. Повторні матчі.

«Нафтовик» — «Металіст» 1:0 (0:0). 4500 глядачів. Суддя К. Панчик (Сімферополь). Гол: Сухарєв (89, з пенальті). Перший матч виграли харків'яни — 2:0.

«Металург» — «Чорноморець» 1:1 (0:0). 5000 глядачів. Суддя В. П'яних (Донецьк). Голи: Цимбалар (66), Сак (84, у власні ворота). На 77-й хвилині Сорокалет («Металург») не реалізував пенальті. Перший матч виграли одесити — 2:0.

«Динамо» — «Торпедо» 1:1 (1:0). 5000 глядачів. Суддя Я. Грисьо (Львів). Голи: Єсипов (15) — у господарів; Р. Бондаренко (59) — у гостей. Перший матч виграли запоріжці — 1:0.

«Дніпро» — «Шахтар» 1:0 (1:0). 900 глядачів. Суддя В. Авдиш (Сімферополь). Гол: Коновалов (3). Перший матч виграли гірники — 6:0.

Таким чином, у півфіналі зустрінуться: «Шахтар» — «Металіст», «Чорноморець» — «Торпедо». Перші матчі гратимуться 14 травня.

Коментар

КУБОК УЛЮБЛЕНЦІВ НЕ ЗНАЄ...

Головна сенсація кубкового чвертьфіналу сталася, безумовно, в Києві, де місцеві динамівці на своєму клубному стадіоні зіграли внічию з торпедівцями Запоріжжя. Це дозволило гостям продовжити боротьбу за почесний приз, який улюбленців не знає. Для нього всі рівні.

Господарі, з усього видно, навіть і не сумнівалися, що надолужать прогаяне, і на гол, пропущений в Запоріжжі в першому матчі, на рідному полі дадуть серйозну відповідь. Злий жарт над ними, як на мене, зіграло й те, що вони дуже швидко добилися успіху після відмінного прострілу Лужного і чудового удару головою Єсипова.

Ініціатива була повністю в гравців «Динамо», і всі події в першому таймі відбувалися практично біля воріт «Торпедо».

Утім, вже тоді двічі пролунав застережливий дзвоник, коли на 30 і 32 хвилинах гості загрожували воротам Кутепова. А після перерви вони й поготів значно посміливішали і дуже гостро контратакували. Зрештою, настирний Роман Бондаренко встановив рівновагу красивим ударом.

Після цього динамівці кинулися забивати, але це була елементарна навала, яка рідно приносить успіх.

Зустріч завершилася. В київській роздягальні панувала мертва тиша, а у запоріжців було гамірно. Але то не було виявлення радості... своїх гравців «накачував» їхній наставник Євген Лемешко.

— За що ж це ви, Євгене Пилиповичу, так суворо поставилися до підопічних? — запитав досвідченого педагога, коли він останнім залишав приміщення.

— Звичайно ж, не за результат. А за те, що боялися суперника в першому таймі. Знаєте, ніяк мої хлопці та, мабуть, не тільки вони не позбудуться комплексу неповноцінності в зустрічах з киянами. Хоча це вже не те «Динамо», що раніше. Тому й перепало гравцям від мене на горіхи.

— А що взагалі можете сказати про матч і про свій колектив?

— Перед командою ставив лише одне завдання: забити бодай гол. Адже був чомусь переконаний, що кияни більше двох не заб'ють. А воно вийшло ще краще.

Звичайно, наше «Торпедо» своєю грою ще не заслужило бути командою найвищого класу. Але хлопці стараються і прогресують з кожним матчем. І, знаєте, що мене найбільше тішить: протягом кількох років праці в Запоріжжі мені вдалося створити колектив практично з місцевих гравців. А це робить команду перспективною...

Серйозні іспити для торпедівців не припиняються. У півфіналі вони зустрічаються з «Чорноморцем», якому, гадаю, реклама не потрібна. Мій колега із Запоріжжя Аркадій Копеліович, спостерігаючи гру одеситів проти «Металурга», був у захопленні від дій футболістів «Чорноморця». «Це, мабуть, найсильніший сьогодні клуб в Україні», — сказав він.

Отже, в кубковому турнірі починається найцікавіше. І в другій півфінальній парі зустрічаються випробувані бійці і знані авторитети — «Шахтар» і «Металіст»...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

У київському басейні «Динамо» пройшло перше коло національного чемпіонату України з водного поло. Лідирують динамівці Львова.

НА ЗНІМКУ: боротьба на воді.

Фото Миколи БОЧКА.

Перша ліга

ПОПЕРЕДУ — СМІЛИВЦІ

Спочатку запишіть результати тринадцятого туру. Перша підгрупа: «Дніпро» — «Приладист» — 0:0; СКА — «Кристал» (Чортків) — 0:0; «Поліграфтехніка» — «Галичина» — 0:0; «Полісся» — «Чайка» — 3:0; «Поділля» — «Сталь» — 1:0, «Автомобіліст» — «Десна» — 2:1. Друга підгрупа: «Закарпаття» — «Кристал» (Херсон) — 1:0, «Скала» — «Чорноморець-ІІ» — 5:0, «Рось» — «Артанія» — 3:0, «Хімік» — «Металург» (Нікополь) — 1:2, «Шахтар-ІІ» — «Кривбас» — 0:1, «Вагонобудівник» — «Азовець» — 2:1.

Той, хто уважно стежить за турнірною таблицею, може підтвердити: вона нагадує гойдалку. Проводять клуби матчі вдома, і вони одразу підіймаються вгору, у гостях — опускаються вниз. Ця доля поки що минула лише мукачівський «Приладист», який у перших турах здобув максимальну кількість очок і завдяки цьому тримається на чолі турнірної таблиці. Та й лідер на полі аутсайдера, «Дніпра», задовольнився лише нічиєю. «Автомобіліст» на своєму полі зупинив «Десну», яка давно рветься у лідери. Тут вирішальним став другий тайм, коли після ударів Сараєва (56) та Цисаря (79) господарі перевтілили у голи свою перевагу. Та гості не здалися, і Авраменко (82) провів красивий гол. На більше у «Десни» не вистачило часу.

Напруженим був поєдинок в Ужгороді між «Закарпаттям» і херсонським «Кристалом». Гості вистояли перший тайм, та на 56 хвилині Яворів провів переможний гол.

І у очаківської «Артанії» вистачило сил чинити опір «Росі» тільки у перші 45 хвилин. На 61 хвилині Корольов протаранив оборону лідера, а потім голи забили Миколаєнко (62) та Гайдук (72).

Лише дві команди гідно виступили в гостях. Але якщо «Кривбас» подолав дублерів донецького «Шахтаря» (гол забив Мороз, 34 хвилина), то нікопольському «Металургу» перемога далася важче. Северодонецькі футболісти першими відкрили рахунок (Славинський, 60), а коли до фінальної сирени залишалось сім хвилин, гості влаштували справжній штурм. І Зайцев (83) та Єфімов (85) двічі влучили у ворота «Хіміка».

Отже, у першій підгрупі лідер не змінився: у «Приладиста» — 16 очок, у другій підгрупі вперше на першу сходинку піднявся «Кривбас» — 16 очок, 15 очок у «Металурга». Ось як важать очки, здобуті на чужих полях.

Сергій ЯРОСЛАВОВ.

Перехідна ліга

«ОКЕАН» ВИХОДИТЬ З БЕРЕГІВ

Минулої суботи відбулися ігри шостого туру. Ось як зіграли команди у групі «А»: «Дністер» — «Явір» — 1:1, «Андезит» — «Зірка» — 1:3, «Лисоня» — «Олімпік» — 0:4, «Промінь» — «Електрон» — 4:1. У групі «Б»: «Океан» — «Антрацит» — 5:0, «Меліоратор» — «Прометей» — 3:2, «Дружба» — «Бажановець» — 0:0, «Титан» — «Гірник» — 2:0.

У групі «А» лідирують «Газовик» та «Явір» по 8 очок. У групі «Б» «Титан» має 9 очок, у «Океана» 8 очок, але на одну гру менше, ніж у лідера.

Матчі сьомого туру відбудуться 9 травня.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Засновник — Верховна Рада України.

Адреса редакції: 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ:
Для довідок — 441-89-61 441-89-46
телефакс — 224-72-54
Відділ реклами — 441-89-44

Редакція розглядає рукописи, подані в першому примірнику машинопису.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Залишаємо за собою право виправляти мову і скорочувати матеріали.

Рукописів не повертаємо.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Пересиланням скарг у різні інстанції редакція не займається.

Звертайтеся, будь ласка, безпосередньо до відповідних органів влади.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955

Загальний тираж 392.441.

Комбінат друку видавництва «Преса України», 252047 Київ, проспект Перемоги, 50.

Зам. 03111081.

1 2 3 4 5 6 7 8 9